

vizyon

ekim - kasım 2008
sayı: 11

Necdet
Tokatlıoğlu'nun
son röportajı

- **Türkiye, POPKOMM'da konuk ülkeydi**
- **Telifte önemli imzalar atıldı**

Cem Adrian • 60'lardan günümüze "müzik ve hayat"
• Naim Dilmener'den Pop Tarihi • Can Atilla
• Ekrem Yeşilada • Muzaffer Özdemir • Grup 84
• 12. Uluslararası Ankara Caz Festivali •

KORSAN MÜZİK

ALMAK SATMAK İNDİRMEK

HİRSİZ- LİKTİR!

MESAM • MSG • MÜYAP • MÜYORBİR
KORSANLA MÜCADELE PLATFORMU

Telifte önemli anlaşmalar

■■■■ Merhabalar;

MESAM Vizyon, bu sayısında müzik sektörümüze damga vurmuş gelişmelerle karşınızda. Uzun yıllardan beri tartışma konusu olan telif konusunda çok önemli adımlar atıldı. Turistik mekanlarda çalınan müzik eserlerinden telif alınmasını yasal bir zemine oturtan TÜROFED anlaşmasından sonra adım adım diğer sorunlu başlıklar da çözüme kavuşturuldu.

Müzik meslek birlikleri, önce Televizyon Yayıncıları Derneği (TVYD) ile geniş bir uzlaşma zemini oluşturdu. Yıllardır süregelen ve hatta mahkeme salonlarına taşınan anlaşmazlıklar bu protokolle sona erdi. Bunu Radyo Televizyon Yayıncıları Meslek Birliği (RATEM) ile imzalanan protokol takip etti. Böylece telif haklarında tarihe geçecek büyük bir anlaşma platformu kuruldu. Bu sayımızda imzalanan protokollerin içeriği ve basın toplantılarından izlenimlerin yanı sıra masada imza atan tarafların görüşlerine yer veriyoruz.

Vizyon'un ikinci önemli başlığını ise (medyada hak ettiği yeri çok da bulmadığına inandığımız) "Popkomm" oluşturuyor. Türkiye, Popkomm vesilesiyle dünyada Türk nüfusun en yoğun yaşadığı kentlerden biri olan Berlin'e büyük bir "müzikal çıkartma" yaptı. Müzik endüstrisinin en önemli buluşmalarından biri kabul edilen Popkomm'da Türkiye "konuk ülke" sıfatıyla yer aldı ve müzikal anlamda zengin kültürel yapısını ortaya koyan seçme eserleri usta isimler yorumladı. Popkomm'a dair izlenimleri, geniş bir şekilde sayfalarımızda bulabilirsiniz.

Bu sayıda son dönemde yitirdiğimiz önemli müzik insanlarına yer verdik. Bunlardan biri de hastalığında röportaj talebimizi kırmayan Türk Sanat Müziği'nin usta sesi ve bestekârı Necdet Tokatlıoğlu'ydü. Tokatlıoğlu'nu röportajımızdan kısa bir süre sonra kaybettik. Kederli ailesine başsağlığı diliyor ve değerli bestecimizi rahmetle anıyoruz.

Sayfalarımıza her zamanki gibi renkli isimleri de konuk ediyoruz. Sesi, besteleri ve yaşama dokunan şarkı sözleriyle Cem Adrian, Osmanlı temasından yola çıkan albümleriyle elektronik müzikte fenomen hale gelen Can Atilla, önce konserlerde, sonra internette ünlenen Grup 84 ve bir saz ustası Muzaffer Özdemir bu sayının röportaj konukları arasında. Ekrem Yeşilada ise Kıbrıs'ta yürüttüğü sanat çalışmalarıyla sayfalarımıza konuk oldu. İnceleme başlığında Ragıp İncesagır ile Murat Meriç'in üniversitelerde, festivalerde ve değişik etkinliklerde Türkiye'nin siyasal tarihini müzikle anlatmaya çalıştıkları "Müzik ve Hayat" projesini yakından inceleyim istedik.

Naim Dilmener de köşesinde geçtiğimiz aylarda yine unutulmaz bir konser ile Türk dinleyicisine "Merhaba" diyen Yunanlı sanatçı Haris Alexiou'yu yazdı.

Keyifli okumalar,

Sevgi ve saygılarımızla...

Yayınlayan Türkiye Müsiki Eseri Sahipleri Meslek Birliği MESAM

Sahibi MESAM adına Yönetim Kurulu Başkanı Ali Rıza Binboğa

Danışma Kurulu Ali Rıza Binboğa, Suavi, Turhan Taşan, Ahmet Selçuk İlkan, Ali Tekintüre, Attila Özdemirođlu, Cahit Berkay, Halil Karaduman, İhsan Öztürk, Mustafa Özkent, Orhan Gencebay

Yayın Kurulu Necmettin Ovacık, O. Suat Özçelebi, Güner Yıldırım, Önder Kızılkaya, Türkşan Karatekin, Aslı Karataş Kalkan

Yayın Yönetmeni Önder Kızılkaya

Yayın Koordinatörü O. Suat Özçelebi

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Aslı Karataş Kalkan

Katkıda bulunanlar Naim Dilmener, Vecdi Erbay, Şebnem Akçıl, Ş. Bülent Eröz, Sema Korkmaz, Yüksel Altıntop

Fotoğraf Editörü Sinan Kesgin

Grafik Didem İnceşagır, Orçun Peköz

Baskı UNIPRINT Basım San. ve Tic. A.Ş. İstanbul Asfaltı Ömerli Köyü Hadımköy 34555 / İstanbul Tel : 90212 798 28 40 Faks : 90212 798 20 63

Basım Yeri ve Tarihi İstanbul - Kasım 2008

Yayın Yönetim ve Yazışma Adresi MESAM Sıracevizler cad. Esen sok. Saruhan Plaza No:6 Kat:6 34381 Bomonti / Şişli / İstanbul T: +90 212 296 99 10 (pbx) F: +90 212 296 99 24-26 www.mesam.org.tr

Yapım / Tasarım SİTA Politik Danışmanlık ve Yayıncılık Hizmetleri A.Ş. Ortaklar cad. Mevlüt Pehlivan sk. No:4-11 Mecidiyeköy-İstanbul T: +90212 2665440 F: +90212 2664991 www.sita.com.tr

TETRA İletişim Hizmetleri Ltd. Şti. Halaskargazi cad. Sait Kuran İş Merkezi No:301-5 Şişli-İstanbul T: +90212 219 96 76 F: +90212 23133 27 www.tetrailetisim.com

Reklam MESAM Sıracevizler cad. Esen sok. Saruhan Plaza No:6 Kat:6 34381 Bomonti / Şişli / İstanbul T: +90 212 296 99 10 (pbx) F: +90 212 296 99 24-26 www.mesam.org.tr

Yayın Türü: Yaygın Süreli Yayın. 2 ayda bir çıkar Vizyon dergisi MESAM üyelerine ücretsiz olarak gönderilir. Yazılarda ileri sürülen görüşlerin sorumluluğu yazarlarına aittir. Dergiden kaynak gösterilmek koşuluyla alıntı yapılabilir.

10

Kısa bir süre önce aramızdan ayrılan **NECDET TOKATLIOĞLU** son röportajını MESAM Vizyon'a verdi. Sanata dair görüşlerini dile getiren ustadımız bundan böyle şarkılarıyla aramızda yaşamaya devam edecek.

20

Müzik meslek birlikleriyle televizyon ve radyo kanallarını temsil eden meslek birlikleri arasında **TELİF PROTOKOLLERİ** imzalandı.

24

Kasım ayı sonlarında çıkacak "Emir" albümünün hazırlıkları sürerken **CEM ADRIAN** ile müziği üzerine konuştuk.

28

Türkiye'nin yakın geçmişini şarkılarla öğrenmeye ve paylaşmaya çalışan Murat Meriç ve Ragıp İnceşagır, "**MÜZİK VE HAYAT**" projesini anlattılar.

34

Naim Dilmener bu sayıda unutulmaz sesiyle Türkiye'de de hatırı sayılır bir hayran kitlesine sahip olan **HARIS ALEXIOU**'yu kaleme aldı.

38

Elektronik new age' akımının ülkemizdeki önemli temsilcilerinden **CAN ATILLA**, Mevlana'nın hüznü hayata hikayesini anlatan son albümüyle sayfalarımıza konuk oluyor.

52

İnternetin müzik dünyasına armağanı **GRUP 84**, ikinci albümüyle, ilkinde yakaladığı başarının tesadüf olmadığını kanıtladı.

56

"Caz&Bas" temasıyla başlayacak **12. ULUSLARARASI ANKARA CAZ FESTİVALİ**'nde konserlerin yanı sıra müzik eğitiminin önemini vurgulayan atölye çalışmaları ve gece performansları da yer alacak.

MESAM Üyelerine Önemli Duyurular

■■■■■ MESAM Üyelerine önemli bir takım hatırlatmaları yapmaktayız.

ESER BİLDİRİMLERİNİ İHMAL ETMEYELİM

MESAM, üyelerinin eserlerinin kullanımından doğan telifin takip ve tahsilini yapan bir kurumdur. Bu nedenle üyelerimiz düzenli ve eksiksiz olarak eser bildirimlerini yapmalıdırlar. Böylelikle eserleriniz kullanıldığı zaman hak ettiğiniz telif bedellerini gerek mekanik (kaset/cd), gerekse temsili (radyo/tv, konser, cep telefonu melodileri) alanda alabilirsiniz. Eğer MESAM'a bildirmediğiniz eserler var ise lütfen en kısa sürede Üyelik İlişkileri Bölümümüze başvurunuz. (Eser bildirim formunu internet sitemiz www.mesam.org.tr'den indirerek doldurabilirsiniz.)

Eser bildirimlerini doldururken şarkı formatında olan eserlerinizi "eser bildirim formu"na, sinematografik alanlarda kullanılan eserlerinizi (film, dizi, belgesel, reklam...) ise "cue sheet formu"na doldurmanız gerekmektedir. Ayrıca formların yanında notalarını ve/veya sözlerini veya ses kaydını(kaset/cd) getirmeniz gerekmektedir. Kaset kartonlarının ve TRT Repertuarı'na alınan eserlerin onaylı yazısının sunulması MESAM Üye Arşivi için faydalı olacaktır. Zaman zaman eserlerle ilgili yaşanan anlaşmazlık ve karmaşaların çözülebilmesi için siz üyelerimizin eser bildirimlerini yaparak bizlere katkı sunması işlemlerin aksamasını önleyecektir.

Eser bildirim formlarında besteci, söz ya-

zarı ve varsa aranjör ile editörün doğru ve eksiksiz biçimde bildirilmesi gerekmektedir. FSEK'e göre MESAM ancak bildirilen eserleri korur. Yarattığınız her eseri en kısa zamanda MESAM'a bildiriniz. Eserinizi belgelemek, ileride doğacak çalıntı, alıntı benzeri durumlarda hak sahibi olabilmeniz için Eser Bildirim Formu'nun arka sayfasında yer alan porteleme bildirdiğiniz eseri notalamalısınız. Eserinize ait notaların; doldurduğunuz bilgi formlarına eklenmesi de yeterli olacaktır. Yapım firmalarınca MESAM'a verilecek listeler sizin adınıza yapılmış bir bildirim sayılmaz.

İLETİŞİM BİLGİLERİNİ GÜNCELLEYELİM

İletişimin devamlı ve düzenli olabilmesi için lütfen değişen irtibat adreslerinizi, telefon, faks, GSM numaralarınızı ve e-mail adreslerinizi acilen MESAM'a bildiriniz. Aksi halde gerekli durumlarda sizlere ulaşmamız ve sizler için önem arz eden evraklarınızı gönderebilmemiz mümkün olmamaktadır.

Eser sahibi üyemiz vefat ettiğinde 5846 sayılı FSEK'nun 63. maddesi uyarınca tüm mali haklar mirasçılara intikal eder. Mirasçılar kendi aralarında anlaşarak işlem yapabilmek üzere Sulh Hukuk Mahkemesine başvurarak bir temsilci tayin etmek durumundadırlar. Bu temsilci fikri haklar üzerinde işlem yapabilmek için diğer mirasçılardan muvafakatını al-

mak zorundadır. Aksi halde mali hakları takip edebilmek için tüm mirasçıların birlikte hareket etmeleri söz konusudur. Bu noktada vefat eden üyelerimizin varislerinin en kısa sürede Meslek Birliğimizin Üye İlişkileri Bölümü ve avukatları ile görüşmeleri gerekmektedir. Varisler arasında sorunlar çözülemediği takdirde, bir temsilci tayin edilmezse, eser sahibinin haklarından doğan telif ödemesi yapılamayacaktır.

ÜYELİK AİDAT ÖDEMELERİNİ AKSATMAYALIM

Fikir ve Sanat Eseri Sahipleri ile Bağlantılı Hak Sahipleri Meslek Birlikleri ve Federasyonları Hakkında Tüzüğü'nün 10. ve Türkiye Müzik Eseri Sahipleri Meslek Birliği Tüzüğü'nün 12. maddesi uyarınca MESAM Üyeleri Genel Kurul'da Kabul edilen yıllık ödentiği ödemekle yükümlüdür. Birliğimize olan aidat borcunuzun miktarını 0 212 296 99 10 no'lu telefondan öğrenebilir, biriken aidat borcunuzu Yapı Kredi Bankası - Yeditepe Şubesi, 955 – 64508857 no'lu hesaba yatırabilirsiniz. Aidat borcunuzu ödemediyse bu hatırlatmayı dikkate almayınız. 📞

Alâeddin Yavaşca'ya büyük ödül

■ ■ ■ ■ ■ 2005'ten bu yana verilen Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülü'ne bu yıl üç dalda üç büyük isim değer görüldü. Müzik alanında Türk Müziğinin ünlü bestekâarı Dr. Alâeddin Yavaşca, edebiyat alanında Yaşar Kemal, mimari sahasında da Turgut Cansever layık görüldü. 2008 Kültür ve Sanat Büyük Ödülleri, Çankaya Köşkünde düzenlenecek bir törenle sahiplerine verilecek. Değerli Üyemiz Dr. Alâeddin Yavaşca'yı bu büyük ödüle layık görüldüğü için tebrik eder, Türk Müziğine katkılarının devamını dileriz.

Ödül, Türk kültür ve sanat yaşamına önemli katkılarda bulunan, ülkemiz kültür ve sanatının yücelmesine çalışan Türk vatandaşları ve yabancı uyruklu kişiler ile kurumlara, devlet adına, onurlandırmak ve özendirmek amacıyla 2005 yılından bu yana veriliyor.

Bu yıl Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün talimatıyla sanatın farklı dallarında verilen ödül, Doğan Hızlan, Beşir Ayvazoğlu, Prof. Dr. Mustafa İsen, M. Emin Kuz, H. Gürçan Türkoğlu, H. Ahmet Sever, Zeynep Damla Gürel'den oluşan Değerlendirme Kurulu'nun önerisiyle verildi. 🌐

Altın Portakal Müzik Ödülü Mazlum Çimen'in

45. Altın Portakal Film Festivali'nde Derviş Zaim'in "Nokta" adlı filmiyle üyemiz Mazlum Çimen "En İyi Müzik Ödülü"ne layık görüldü.

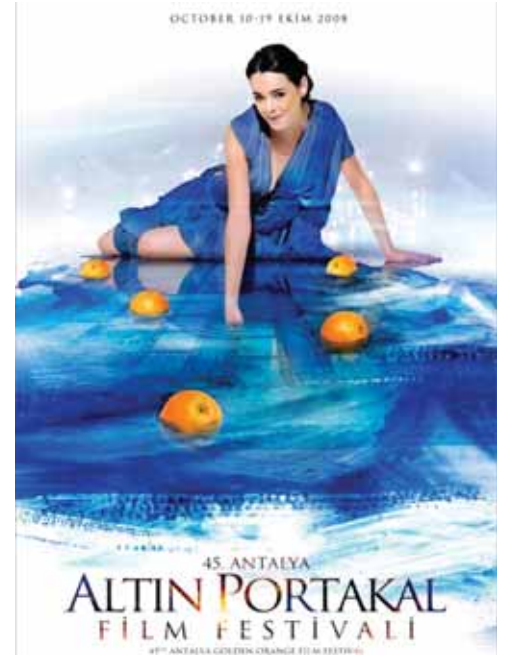
■ ■ ■ ■ ■ 45. Antalya Altın Portakal Film Festivali 10-19 Ekim 2008 tarihleri arasında gerçekleştirildi. Festivalin ödülleri 19 Ekim akşamı düzenlenen ödül töreni ile sahiplerini buldu.

Yönetmenliğini Derviş Zaim'in yaptığı "Nokta" filminin "En İyi Film Ödülü"nü aldığı gecede, "En İyi Müzik Ödülü"ne "Nokta" filmine yaptığı müzikler ile MESAM Üyesi Mazlum Çimen layık görüldü. Üyemizi ödülünden dolayı kutlar, başarılı çalışmalarının devamını dileriz...

Festivalin Ödülleri Şöyle:

En İyi Film: Pazar-Bir Ticaret Masalı (Ben Hopkins)
En İyi Yönetmen: Derviş Zaim (Nokta)
En İyi Senaryo: Ben Hopkins, (Pazar-Bir Ticaret Masalı)
En İyi Müzik: Mazlum Çimen (Nokta)

En İyi Kadın Oyuncu: Nurgül Yeşilçay (Vicdan)
En İyi Erkek Oyuncu: Tayanç Ayaydın (Pazar-Bir Ticaret Masalı)
En İyi Sanat Yönetmeni: Türker İşçi (Başka Semtin Çocukları)
En İyi Görüntü Yönetmeni: Zekeriya Kurtuluş (Vicdan)
En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu: Övül Avkıran (Pandora'nın Kutusu)
En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu: Volga Sorgu Tekinoğlu (Başka Semtin Çocukları)
En İyi Kurgu: Mustafa Preşeva (Vicdan)
En İyi Laboratuvar: Fono Film (Gökten Üç Elma Düştü-Vicdan)
En İyi Saç ve Makyaj: Vicdan
En İyi Kostüm: Zeynep Sırlıkıya (Pazar-Bir Ticaret Masalı)
En İyi Ses Tasarımı-Miksaj: Nokta
En İyi Özel Efekt: Murat Balkan (Üç Maymun)
Altın Portakal SİYAD En İyi Film Ödülü: Hayat

Var (Reha Demir)
Yurtiçi Kargo Dr. Avni Tolunay Jüri Özel Ödülü: Nokta (Derviş Zaim)
Behlül Dal Digitürk Genç Yetenek Jüri Özel Ödülü: Aydın Bulut (Başka Semtin Çocukları)
En İyi Belgesel: Adakale Sözlerim Çoktur (İsmet Arasan)
En İyi Kısa Film: Gemeinschaft (Özlem Akın)
Kısa Film Jüri Özel Ödülü: Nefes (Cüneyt Birol) 🌐

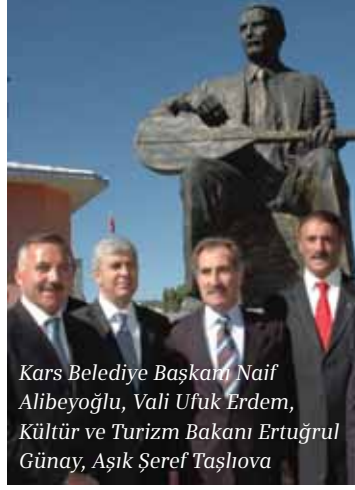
Âşık Taşlıova'nın heykeli yapıldı

MESAM Teknik Bilim Kurulu Başkanlığını yürüten Âşık Şeref Taşlıova'nın heykeli, Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay tarafından açıldı.

■■■■■ Kars Belediyesi'nin organizasyonu ile dördüncüsü düzenlenen Kafkas Kültürleri Festivali kapsamında kent girişine yaptırılan Âşık Şenlik, Âşık Murat Çobanoğlu ve yaşayan âşıklardan Devlet Sanatçısı Şeref Taşlıova'nın heykelleri törenle açıldı.

Törene, Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay, Milletvekilleri Zeki Karabayır, Mahmut Esat Güven, Vali Mehmet Ufuk Erden, Belediye Başkanı Naif Alibeyoğlu, halk ozanı Murat Çobanoğlu'nun oğlu Şentürk Çobanoğlu ve vatandaşlar katıldı.

İlk olarak Âşık Şenlik'in heykelinin açılışını yapan Bakan Günay, yaşayan birinin heykelinin yapılmasının önemine değinerek, Belediye Başkanı Naif Alibeyoğlu'na teşekkür etti.

Kars Belediye Başkanı Naif Alibeyoğlu, Vali Ufuk Erden, Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay, Âşık Şeref Taşlıova

lu'na teşekkür etti. Bakan Günay, konuşmasına şöyle devam etti: "Gerçekten bugün çok duygulandıran bir gün oldu. Ben valimize, milletvekilimize, belediye başkanımıza, emeği geçen herkese teşekkür ederim. Yakın zamanda yitirdiğimiz değerimiz Murat Çobanoğlu gibi, Âşık Şenlik gibi ve asıl teşekkürü hak eden yaşayan bir halk aşığı abidesini burada anıtlattığımız için. İnsanlara yaşarken değer vermek gerekir. Sizi kutluyorum."

Bakan Günay, daha sonra Şeref Taşlıova'nın heykeli önünde hatıra fotoğrafı çekti.

Ahmet Sezgin'i kaybettik

Türk Halk Müziği sanatçılarından MESAM Üyesi Ahmet Sezgin, 100'den fazla türkü derleyerek bunları TRT repertuarına kazandırmıştı.

■■■■■ Türk Halk Müziği sanatçılarından değerli üyemiz Ahmet Sezgin, 10 Ağustos 2008 tarihinde İstanbul'da vefat etti. Bir süredir kolon kanseri tedavisi gören Sezgin 72 yaşındaydı.

Folklor ekibiyle sahne çalışmaları yapan ilk sanatçı olan ve bir dönem tiyatro müzikleri de hazırlayan Sezgin'in çeşitli kurum ve kuruluşlarda 100'ün üzerinde ödülü ve altın plakları vardı. Sanatçı, derlediği 100'den fazla türkünün çoğunu TRT repertuarına kazandırdı.

Ahmet Sezgin kimdir?

İstanbul'da 1 Mayıs 1936 tarihinde doğan Sezgin, 1954 yılında İstanbul Radyosu Yurttan Sesler Korosu'nu kurmak için açılan sınavda, Muzaffer Sarısözen, Mesut Cemil, Münir Nurettin Selçuk, Behçet Kemal Çağlar ve Halil Bedii Yönetken gibi

önemli isimlerden oluşan jüri karşısına çıktı ve 935 kişi arasından birinci oldu. Radyoda nota, solfej derslerine başlayan ve opera sanatçısı Aydın Gün'den diyafram dersleri alan Sezgin, dört türküden oluşan 15 dakikalık radyo programlarına başladı.

Sezgin, hocası Muzaffer Sarısözen'in önerisiyle 1957-1963 yılları arasında Ankara Radyosu'nda canlı yayınlara katıldı. Çoğunlukla kendi derlediği türkülerden ve yurttan sesler repertuarından türkü ve uzun havalar okuyan Sezgin, 1960 yılında ilk plağı olan ve kendi derlediği "Gele gele geldim bu kara taş" uzun havasını okudu.

1963 yılında İstanbul sahnelerinde çalışmaya başlayan Ahmet Sezgin'in bundan sonraki yaşamı sahne çalışmaları, plaklar, Anadolu turneleri, yurt içi ve yurt dışı

konserleri ile devam etti. 400'ün üzerinde kaset ve plak çalışması bulunan Sezgin'e, Yücel Paşmakçı, Hamdi Özbay, Tuncer İnan, Mehmet Erenler, Musa Eroğlu, Arif Sağ, Nida Tüfekçi ve Zafer Gündoğdu gibi saz sanatçıları eşlik etti. Orhan Gencebay'ın da kendisine beş yıl saziyle eşlik ettiği sanatçı, Gencebay'ın bestelerini plak yaparak konserlerinde okudu.

Türkiye'de 1964 yılında ilk arabesk şarkıyı, Suat Sayın'ın "Sevmek günah mı?" adlı eserini okuyan Sezgin, yine aynı yıl "Der-yada bir salım yok" adlı Gencebay parçasına ilk playback'ı yaptı.

Folklor ekibiyle sahne çalışmaları yapan "ilk sanatçı" olan ve bir dönem tiyatro müzikleri de hazırlayan Sezgin, "Mirasyedi" ve "Aşk yarası derindir" isimli iki filmde rol aldı.

Güfte yazarı İlkan San vefat etti

Uzun yıllar şarkı sözü yazarı olarak çalışmalarını sürdüren İlkan San'ın bestelenmiş 245 şarkısının 115'i TRT repertuarındadır.

■ ■ ■ ■ ■ Türk Sanat Müziği'nin unutulmaz şarkılarının yazarlarından İlkan San, 20 Ekim 2008 tarihinde tedavi gördüğü hastanede vefat etti. Cenazesi 21 Ekim 2008'de Cebeci Asri Mezarlığı'nda toprağa verildi. "Alın yazımsın", "Bunca güzel içinde birisi var ki" gibi bilinen şarkıların güftecisi İlkan San'ın yaklaşık 100 güftesi TRT repertuarına alınmıştı.

İlkan San kimdir?

İlkan San, 1941'de Malatya doğdu. Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu mezunu olan San, bir süre gazete ve dergilerde yazar ve idareci olarak görev yaptı. Devlet ve özel sektörde değişik görevlerde bulundu. Uzun yıllar şarkı sözü yazarı olarak çalışmalarını sürdüren İlkan San'ın bestelenmiş 245 şarkısının 115'i TRT repertuarındadır. 1965 yılında "Çam Sakızı Armağanı", 1969 yılında "S.O.S", 1978 yılında "Sizden Biri", 1999 yılında "Dua'dan Beddua'ya" isimli dört şiir kitabı yayınlanan ve 1966 yılında "Desenli Şiir" adı altında bir sergi açan İlkan San'ın sevilen şarkılar dalında aldığı 10 ödülü bulunuyordu.

Sevilen şarkılarından bazıları

(Kaynak: Turhan Taşan)
Bunca güzel içinde birisi var ki.
(Zekai Tunca)
Bir şarkı duyarsan sevdadan yana.
(Erdoğan Berker)
Sana bin bir özlemle geleceğim
demiştin. (Hüseyin Erbay)
Verdiğimiz o sözleri, ettiğimiz
yeminleri. (Hüseyin Erbay)
Gün be gün yaşanan o hatırayı.
(Avni Anıl)
Şu yalan dünyayı aşksız geçirme.
(Avni Anıl)
Gitmesin gözlerinden pırlıl pırlıl
arzular. (Necdet Tokatlıoğlu)
Söyleme bilmesinler bu aşkın
bittiğini. (Selahattin Altınbaş) 🌐

Euro Dent'ten MESAM'a özel indirim

■ ■ ■ ■ ■ Euro Dent Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi ile bünyesindeki Fındıkzade ve Maltepe Poliklinikleri, MESAM üyelerine, çalışanlarına ve bu kişilerin anne, baba ve çocuklardan oluşan birinci derece yakınlarına %20 indirimli özel koşullarda ağız ve diş sağlığı hizmeti sunacaktır.

Yapılan anlaşmaya göre MESAM üyeleri ve çalışanları Göztepe, Fındıkzade ve Maltepe'deki Polikliniklere MESAM kartıyla başvurarak hizmet alabileceklerdir. Estetik dişhekimliği uygulamaları, implant uygulamaları ve genel anestezi altında ameliyathane hizmetleri indirim kapsamı dışındadır.

26 Ağustos 2008 tarihi itibarıyla bir yıl için geçerli olacak hizmetten yararlanmak için adres ve iletişim bilgileri yandadır:

Özel Euro Dent Saadettin Gümüş
Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi
Şair Arşi Cad. No: 6 Göztepe/İstanbul
Tel: 0216 467 77 77
www.eurodentsg.com.tr

Özel Euro Dent Saadettin Gümüş
Ağız ve Diş Sağlığı Fındıkzade Polikliniği
Kızılelma Cad. Selamet Apt. No:5 D:2
Fındıkzade/İstanbul
Tel: 0212 589 20 00

Özel Euro Dent Saadettin Gümüş
Ağız ve Diş Sağlığı Maltepe Polikliniği
Bağdat Cad. Aydınlar Sok. No:2/A
(Belediye Yanı, TPAO ve BP Benzin
İstasyonu Karşısı) Maltepe / İstanbul
Tel: 0216 457 31 31 🌐

Müzik Meslek Birlikleri 2009 tarifeleri

MESAM, MSG, MÜYAP, MÜYORBİR meslek birlikleri 2009 yılı ortak lisanslama tariflerini kamuoyuna duyurdu.

■■■■■ MESAM, MSG, MÜ-YAP, MÜYORBİR meslek birlikleri 2009 yılı ortak lisanslama tariflerini, 26 Eylül Cuma tarihli Posta Gazetesinde ilan ederek kamuoyuna duyurdular.

5101 sayılı kanun ile değişen 5846 sayılı "Fikir Ve Sanat Eserleri Kanunu" ve 25486 sayılı "Eser, İcra, Yapım Ve Yayınların Kullanılması Ve/Veya İletilmesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" uyarınca kamuoyuna duyurulan tarifeler müzik meslek birliklerinin internet sitelerinde (www.mesam.org.tr, www.msg.org.tr, www.mu-yorbir.org.tr, www.mu-yap.org) yayınlanmaktadır. 🌐

ISC 2008 için başvurular uzatıldı

Dünya çapında tüm amatör ve profesyonel şarkı yazarlarına açık olan Uluslararası Şarkı Yarışması 2008 (International Songwriting Competition ISC)'e başvuru süresi 1 Aralık 2008'e uzatıldı.

■■■■■ Uluslararası Şarkı Yarışması 2008 (International Songwriting Competition ISC)'e başvuru süresi 1 Aralık 2008'e uzatıldı. Dünya çapında tüm amatör ve profesyonel şarkı yazarlarına açık olan ISC, 1 Aralık'a kadar online (e-mail), posta yoluyla ve MySpace aracılığıyla yapılacak başvuruları kabul etmeye devam edeceğini açıkladı.

Bu yılki yarışmada toplam 20 kategoride, 62 kişiye toplam 150.000 dolarlık nakit ve hediye dağıtılacak. Kategoriler arası en büyük ödül 25.000 dolarlık nakit para olup, bu dünya üzerindeki şarkı yarışmalarında verilen en büyük nakit ödüldür.

ISC jürisinde için efsane isimler

ISC jürisinde Tom Waits, Robert Smith, Ricky Martin, DJ Tiësto, Paul Van Dyk gibi ünlü sanatçılar ile Monte Lipman (Universal Records), Nick Burgess (Virgin Records UK), Amy Doyle (MTV), Dan Storper (Putumayo World Music), Steve Lillywhite

(Producer - U2, The Rolling Stones, Morrissey, Peter Gabriel vd.) gibi müzik endüstrisinin üst düzey yöneticileri yer almakta.

Toplam 55 kişiden oluşan ISC Jürisi üyelerinin, ISC'ye yarışmacı olarak katılan adayların şarkılarını dinleyecek olmasının yarattığı fırsat, müzik piyasasını hareketlendiren ve ulaşılması güç etkili karar vericilere erişim imkanı sağlamaktadır.

ISC'nin kurucusu ve yöneticisi Candance Avery, yarışmayla ilgili "ISC'nin jüri üyeleri, yeni yetenekler keşfetmekten ve gayretli sanatçıların kariyerlerinde bir sonraki basamaklara çıkmalarına yardım etmekten gerçekten büyük zevk almaktadırlar. ISC, Büyük Ödülün Sahibi Gin Wingmore'un bugünlerde Avustralya ve Yeni Zelanda için Islands Records ve ABD için Universal Records ile anlaşmalar imzalamış olmasından büyük gurur duymuştur. Gin'in bu başarısının, ISC'deki galibiyetinin doğrudan sonucu olması, bizim için

büyük bir heyecandır" açıklamasında bulundu.

ISC jüri üyesi ve The Cure grubunun baş solisti Robert Smith ise, yarışma jürisinde yer almasıyla ilgili görüşlerini şöyle açıklıyor: "Bu yarışmanın jürisinde olmak; gösteri yeteneklerindeki çeşitlilik, orijinallik, şarkı sözlerinin derinliği, çekicilik, canlılık, notaların insanı yakalayışı, çok defa insanı sersemleten enerji, beceri ve performansların yoğunluğu, yetenek! Çoğu zaman nefesimi kesti. ISC'de jüri üyesi olmak benim için gerçek bir zevk."

Yarışma hakkında daha fazla bilgi ve katılım formu için www.songwritingcompetition.com adresini ziyaret edebilirsiniz. 🌐

DİLAVER CEBECİ:

“Seyyah-ı Fakir Evliya Çelebi”

MESAM üyesi, şair ve araştırmacı-yazar Dilaver Cebeci, 28 Mayıs 2008’de İstanbul’da vefat etti. Şiirden felsefeye, mizahtan ilahiyata değişik alanlarda eserler üretmiş bir şair ve yazar olan Cebeci, Mustafa Yıldızdoğan tarafından bestelenen “Türkiyem” şiiriyle adını geniş kitlelere duyurmuştu.

■ ■ ■ ■ Dilaver Cebeci, 1943'te Gümüşhane'ye bağlı Kelkit ilçesinin Dayısı köyünde doğdu. Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ni 1970 yılında bitiren Cebeci öğretmenlik başta olmak üzere yıllarca farklı devlet memuriyetlerinde bulundu. İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nde İktisat Tarihi Anabilim dalında yüksek lisans (1986) ve yine aynı Fakülte'de Sosyal Yapı, Sosyal Değişme Bilim Dalında doktora yaptı. 1993 yılında göreve başladığı Marmara Üniversitesi Gençlik ve Spor Akademisi ve sonrasında İlahiyat Fakültesi öğretim üyeliğinden emekli oldu.

Birçok şiiri şarkı, türkü ve marş olarak bestelenmiştir. Bunların en ünlüsü Mustafa Yıldızdoğan tarafından bestelenen “Türkiyem”dir. Cebeci'nin şiir dışında yazdığı ve ödüllere değer bulunan pek çok eseri yayımlandı. Ayla Cebeci ile evli olan Dilaver Cebeci, Nazlı Aspay ve Çağrı Fatih adlarında 2 çocuk babasıydı.

Cebeci'nin Şiir ve Edebiyat Çalışmaları

Edebiyata ilgisi şiirle başlayan Dilaver Cebeci'nin, çocuk yaşlarda başlayan şiir hevesi lise yıllarında ciddiyet ve olgunluk kazanarak belli bir seviyeye ulaşır. İlk şiiri 1965 yılında Defne dergisinde yayımlanan şair, daha çok millî ve tarihi motiflerle bezeli lirik şiirleriyle tanınır. 1970 yılın-

dan itibaren haftalık Devlet Gazetesi'nde “Seyyah-ı Fakir Evliya Çelebi” müstear adıyla Osmanlıca mizahlar yazmaya başlar. Bunu Türk Yurdu, Töre, Bozkurt gibi çeşitli dergilerde çıkan şiir, mizah ve mensureleri takip eder. Daha sonra Her gün, Ortadoğu, Ayrıntılı Haber, Millet, Türkiye gibi gazetelerde ve başta Türk Edebiyatı olmak üzere birçok dergilerde şiir ve çeşitli yazılar yazmaya devam eder.

Seyyah-ı Fakir Evliya Çelebi imzasıyla yazdığı yazılarında Türk sosyal hayatına bir 16. yüzyıl Osmanlı vatandaşı gibi bakarak, bu hayatın Türk kültürüne yabancı yönlerini mizahi bir üslupla hicveder. Uzun ve hikayemsi mensure türünü denemiş ve bu denemelerinde milli romantizmi vermeye çalışmıştır. Milli kültürün korunması ve zenginleştirilmesi konusundaki gayreti eserlerinin en önemli özelliğidir. Milli ve estetik konuların yanı sıra dini terim, söz ve kavramların anlam ve anlamlarının açıklanması yazılarında öne çıkan diğer özelliktir.

1989 yılında Yeni Düşünce Gazetesi'nin Hikaye Yarışması'nda “Çağdaşlık Üzerine Bir Minik Roman” isimli hikayesiyle birincilik kazanır. Bu ve “Sadaka” isimli hikayesi senaryolaştırıldı.

Yurt içi ve yurt dışında çok sayıda konferans ve panellere, şiirle ilgi toplantılara

konuşmacı olarak katılan Dilaver Cebeci, Makedonya'da 37. Struga Şiir akşamlarında Türkiye'yi temsil etti. Tataristan'da 1998 yılında yapılan 112. Tukay Bayramı'nın, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı'nı temsilen katıldı.

Yayınlanmış Eserleri

Hun Aşkı (şiir-1973), Din Bilgisi – Lise 3 (1981), Din Bilgisi – Ortaokul 3 ((1981), Mavi Türkü (mansureler-1983), Büyü (piyes-1984), Şafağa Çekilenler (şiir-1984), Devranname (Seyyah-ı Fakir Evliya Çelebi imzasıyla, 1984), Ve Sığınırım İçime (şiir-1992), Kandahar Dağlarında Sabah Namazı (Kendi sesinden kaset, 1992), Tanzimat ve Türk Ailesi (araştırma-1993), Evliya Çelebi Çocuk Kitapları Dizisi (1993), Seyrenname (Seyyah-ı Fakir Evliya Çelebi imzasıyla, 1997), Sitare (şiir-1997), Asra Yemin Olsun ki (şiir-2000), Men Kazanga Baramen (seyahat notları-2000), Türk'e Dair (araştırma-2001), Divan Şiirinde Kadın (araştırma-2001), Kur'an'dan Gerçekler (2002), Bütün Şiirler(şiir-2003), İstanbul, Asra Yemin Olsun ki (2008), Geçmişten Günümüze Türkler (2008)

Ayrıca, Dilaver Cebeci hakkında çeşitli gazete, dergi, antoloji vb. yayınlarda 60 kadar söyleşi, tanıtım ve eleştiri yazısı, tez vb. yer almıştır. 🌐

Kadıköy'de Caz esintileri

■■■■■ "Kadıköy Caz" etkinliklerinin dördüncüsü 8-14 Aralık 2008 tarihleri arasında Nazım Hikmet Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilecek. Etkinlikler kapsamında ülkemizin önde gelen caz sanatçılarının konserleri, film gösterimleri, sergi, panel ve söyleşiler de yer alıyor. Etkinlikler, Osmanağa Mah. Ali Suavı sk. No.7 Bahariye Kadıköy adresindeki Nazım Hikmet Kültür Merkezi'nde izlenebilir. Bilgi için Telefon: 0216 414 22 39

PROGRAM

- 8 Aralık** Sergi: Özgür Caz Fotoğrafları - Volkan Terzioğlu
- 9 Aralık** Konser: Quartet Muartet
- 10 Aralık** Film Gösterimi: Thelonius Monk - Biyografi-Performans Kayıtları
C. Haden ve Liberations Music Orchestra - Performans Kayıtları
- 11 Aralık** Film Gösterimi: Charles Mingus - Biyografi-Performans Kayıtları
John Coltrane - Biyografi-Performans Kayıtları
- 12 Aralık** Konser: Oğuz Büyükberber Trio
- 13 Aralık** Söyleşi: Müzik Ve Hallerimiz-
Ayşe Tütüncü-Yahya Dai-Oğuz Büyükberber-Timuçin Gürer
Konser: Yahya Dai Quartet
- 14 Aralık** Panel: Cazda Kolektif Deneyimler - Hülya Tunçağ-Murat Beşer-
Orhan Kahyaoğlu
Konser: Evo Trio

Atilla Alpsakarya vefat etti

■■■■■ Bir süredir kalp rahatsızlığı nedeniyle tedavi gören, Üyemiz Atilla Alpsakarya 3 Kasım 2008'de öğle saatlerinde vefat etti. Türk plak dünyasının duayenlerinden Elenor Plak Şirketi'nin eski sahibi, besteci ve söz yazarı Atilla Alpsakarya, 69 yaşındaydı.

Atilla Alpsakarya Kimdir?

Atilla Alpsakarya, 1939 yılında Konya'da dünyaya geldi. İlk, orta ve lise öğrenimini Konya'da tamamladıktan sonra Ankara'ya gitti. Beste yapımına ağırlık verdi. Bestelerini daha çok klavyeli sazlar ve İspanyol gitarla yapan Alpsakarya, 7 yıl süreyle Ankara Radyosu'nda emisyon yaptı. Bu arada kendi adını verdiği bir orkestra kurdu. Ankara'nın çeşitli gece kulübü ve gazinolarında uzun yıllar müzik yaptı. Ankara'da bulunduğu sıralarda ilk evliliğini Neşe Karaböcek ile yaptı. Bu evlilikten Alper adını verdiği bir oğlu dünyaya geldi. Ankara'dan ayrılıp, İstanbul'a geldikten sonra 1974 yılında Elenor Plak şirketini kurdu. İlk sanatçıları eşi Neşe Karaböcek ile Ferdi Tayfur, Müslüm Gürses, Huri Sapan, Neşe Alkan oldu. İkinci evliliğini Gülden Karaböcek ile yaptı ve bu evlilikten de Alpay adını verdiği ikinci oğlu dünyaya geldi. 1995 yılında Alper Önal ve Aslı Hünel'i müzik dünyasına armağan eden besteci-patron, bu arada Harika Avcı, Hüner Coşkun, Sedat Sayan, Nur Ertürk, Hilâl Özdemir, Ayşe Tunalı gibi çok sayıda sanatçının da prodüktörlüğünü yaptı. Üçüncü evliliğini sinema oyuncusu Nilgün Saraylı ile yapan ve bu evlilikten de Atilla Can adında bir oğlu bulunuyor. Plak şirketini Muhteşem Candan'a devrettikten sonra kendi stüdyosunda yeni sesler üzerinde çalışmalar yapan Alpsakarya'nın pek çok şarkıda da besteci olarak imzası bulunuyor.

Emre Aydın'a MTV ödülü

■■■■■ 15. MTV Avrupa Müzik Ödülleri, İngiltere'nin Liverpool kentinde yapılan ödül töreniyle sahiplerini buldu. MTV Avrupa Müzik Ödülleri'nde Emre Aydın, tüm ülke birincilerini geçerek "Avrupa'nın En İyi Sanatçısı" olmayı başardı. İzleyicilerin internet üzerinden ve kısa mesaj yoluyla verdikleri oylarla belirlenen MTV Avrupa Müzik Ödülleri'nde Emre Aydın'ın yanı sıra Britney Spears "yılın sanatçısı" ve "yılın albümü" olmak üzere iki ödül birden aldı. 30 Seconds To Mars "Yılın En İyi Rock Grubu", grubun "Beautiful Lie" parçasına çektiği klip de "yılın en iyi klipi" seçildi. Törende Kanye West "En İyi Hip-Hop Şarkıcısı", Tokio Hotel, "2008'in Yıldızı", Rick Astley "Tüm Zamanların En İyi Şarkıcısı", Pink'in "So What" adlı şarkısı "En İyi Şarkı" ödüllerine layık görüldü. Gecede Onur Ödülü'nün sahibi, efsanevi The Beatles grubunun eski üyelerinden Paul McCartney oldu. 10 bin kişinin katıldığı Ödül töreni 30 milyon kişi tarafından televizyondan izlendi.

NECDET TOKATLIOĞLU:

şarkılarıyla yaşayacak

“Bir sevgi istiyorum”, “Dünyada biricik sevdiğim sensin”, “Ne gözlerin yeşili, ne saçların sarısı”, “Bitmesin gözlerinden pırlıl pırlıl arzular”, “Sebepsiz ayrılık” gibi dillerden düşmeyen pek çok şarkısıyla adını Türk Sanat Musikisi’ne altın harflerle yazdıran ve kısa süre önce aramızdan ayrılan büyük üstad Necdet Tokatlıoğlu bundan böyle şarkılarıyla aramızda yaşamaya devam edecek.

■ ■ ■ ■ ■ Çeşitli ülkelerde konserler veren, kendi bestelerinden oluşan beş plak ve çok sayıda 45’liğin yanı sıra yüzden fazla bestesi bulunan Necdet Tokatlıoğlu ile birkaç ay önce evinde bir sohbet gerçekleştirmiştik. Tokatlıoğlu bize aynı anda çalıştırdığı üç ayrı korodan ve müzik hayatından bahsetmiş; müzikle arasındaki kopmaz bağı, eski radyo yıllarını ve unutulmaz anılarını anlatmıştı. Türk musikisinin hâlâ güzel eserler ürettiğine fakat yeterince tanıtılmadığına değinen Tokatlıoğlu, bize yeni bestelerinden de bahsetmişti. Her zamanki nezaketi, içtenliği ve güler yüzüyle bizi eski yıllara götüren Necdet Tokatlıoğlu’nu saygıyla anıyor ve onunla yaptığımız bu son röportajı sizlerle paylaşıyoruz.

Kısaca hayat öykünüzden bahseder misiniz? İzmir’in banliyösü sayılan Yelki Köyü’nde doğmuşum. İzmir’de, Konak’ta da evimiz vardı. Kah köylü kah şehirli gider gelirdik. Çocukken din dersi aldırıldılar bize, benim sesim de o zaman çıktı ortaya. Mevlitleri, ezanları hep ben okurdum. O zamanlar Türkiye’nin en büyük hafızı vardı, hafız Mecit Sesigür diye. İzmir’e gelmişti, İzmir’de onunla mevlit okurduk. O vesileyle mevlidi artık ezberlemiştim. Zaten evimizde gramofon ve plaklar vardı. Ablalarım, ağabeylerim çok iyi müzik dinleyicisiydiler, dans etmeyi de çok severlerdi. Evimizde yalnızca “Hafız Duran”, “Münir Nurettin” plakları yoktu, alafranga plaklar da vardı. Dolayısıyla ben

müziğin içine doğdum. Sonra plaklardan şarkıları ezberlemeye başladım. Müzeyyen Senar’ın “Sen de Leyla’dan mı öğrendin”, Münir Nurettin’in “Ne bahar kaldı ne gül”, Saadettin Kaynak’ın film şarkıları vardı bizde. Bu şarkıların hepsini ezberlemiştim.

16 yaşında İzmir Türk Musikisi Cemiyeti’ne gittim ve 1952’de radyoya girdim. Radyo o zaman belediyeydi. Fuar tanıtımını yapan bir istasyon gibiydi. Bir barakanın içindeydik. Çok güzeldi o günler. 1953 senesinde bizi Basın Yayın Umum Müdürlüğü’ne aldılar, o zaman TRT yoktu. Solist olarak girdim oraya, şarkı falan yapmamıştım henüz. Hocam Mehmet Kasabalı’dan ders almaya gittiğimde bana dedi ki, “Şarkıcı mı olacaksın, müzisyen mi?”. “Hocam, ben müzisyen olmak istiyorum” dedim. Bestelere yatkınlığım var, Yunus Emre’nin şiirlerinden beste yapıyorum. Ama tabi kendime göre, amatörcü besteler.

Radyoda yayınlanır diye kabul ettiğim ve hocalarımın da kabul ettiği ilk bestem, 21 yaşında yaptığım “Gördüm o yeşil gözleri, bir lahzada yandım” adlı bestem oldu. 1953 senesinde Ankara Radyosu’nun sınavında öyle güzel bir imtihan vermişim ki, Ankara Radyosu Müzik Yayınları Müdürü Cevdet Kozanoğlu, “Bir dakika dur şöyle yavrum” dedi bana, sonra Türkiye Radyoları Genel Müdürü Refik Ahmet Serengil beye döndü, “Refik bey” dedi, “bak taptaze bir dal, ne dersin, götürüp Ankara’da yetiştirelim mi?

Röportaj: Şebnem Akçıl
Fotoğraf: Yüksel Altıntop

Necdet Tokathoğlu'nun eşi Birgin Tokathoğlu da şiir yazıyor. Eşinin bestelediği birçok şiirin seçimi de ona ait.

Necdet Tokathoğlu, Büyükçekmece Belediyesi'nin 2005 yılında verdiği ödülle birlikte. Üstat, son olarak 27 Haziran 2008'de kültür ve sanat dünyasına katkılarından ötürü Başbakan Recep Tayyip Erdoğan tarafından Anadolu Kültür Merkezi'nde bir plakette ödüllendirildi.

Gelir misin yavrum" dedi. "Bütün idealim Ankara efendim" dedim. Sonra fırladık gittik, ondan sonra işte 54-55-56 senele- rinde oraya gider gitmez kendimi hoca gibi buldum. Zaten ud çalıyordum. O zamanlar Behiye Aksoylar, Sevim Çağlayan- lar, Fahrünisa Atamanlar vardı, onların hepsi etrafımı alıverdiler. Ankara radyo- suna hem udi hem de solist olarak gir- dim. Biz Fahri Kopuz'un fasıl heyetindey- dik. Türkiye'nin en büyük opera sanatçıla- rından Mesude Çağlayan, bize yıllarca şan dersi verdi. Biz batı şanını alıp Türk müziğine uyguluyorduk. Birisi daha sert, birinin daha yumuşak elastiki olması ge- rekir. Sonra 1960 yılı geldi, ben artık bes- tekarlığa başlamıştım. Ondan sonra tarz değiştirme yoluna gittim bir ara, iyi de ol- du, çok ses getirdi o zaman. Mesela "Dünyada birinci sevdiğim sensin" çok tu-

tu. Tam da 27 Mayıs ihtilalinden sonra seçimle müzik yayınları müdürlüğüne ge- tirildim. Derken biz radyoyu uçurduk. Akordeon koyduk, kontrbas koyduk, biraz daha batı etkileri ve hareket koyduk. Bu, klasikçileri biraz rahatsız etti, ben de yo- rulmuştum artık, ihtilalci bir komutan var başta. İstifa ettim, stüdyoya geçtim, mü- zisyenliğe döndüm. Daha çok beste yap- maya başladım. Ondan sonra artık, "Ne gözlerin yeşili, ne saçların sarısı", "Yağsın yağmur çisil çisil", "Koş gel artık kolları- ma" gibi besteler yaptım. Öyle bir şey ol- du ki bende, her gün beste yapmaya baş- ladım.

O zamanki radyo yılları nasıldı?

Bizim Ankara Radyosu'ndaki halimiz şim- dilerde yok artık. Biz sabah 09.00'da gelir, iki saat repertuar çalışmasına girerdik. Da-

ha sonra saat 12.30-13.00 programı vardı canlı, onun provasına girerdik. Saat 13.00'de program biterdi, 14.00'de edebi- yat dersi vardı. 16.00'da biter o ders, son- ra fasıl programının provası başladı.

Edebiyat dersinde neler görülüyordu?

Mesela okuyacağımız parça Osmanlıca, onların manalarını, açıklamalarını bilerek okurduk. Saat 16.00'dan sonra Fahri Ko- puz'un fasıl programının provaları başlar- dı. Fasıl biter, arkadan Ruşen Kan'ın mey- dan faslı vardır. Yani gecenin 11'inden ev- vel eve gidemezdik. Tam bir mutfak gibiy- di, hazırlıyorsun, pişiriyorsun, yediriyo- run. Çalışsınız böyle güzel, sonra yeşil yanar bekleyiniz, ve kırmızı yanar herkes sussun, işte bu, Türkiye'de şimdi ne kadar açık radyo varsa hepsi beni dinliyor, de- mektir. Böyle bir zevk olmaz. O yüzden o günleri hep ararım. Şimdi bant sistemi çıktı. Çocuklar şimdi amaçsız çalışıyorlar, geliyorlar, programa giriyorlar, hatta solo banda giriyorlar, solo bandın ne zaman yayınlanacağı belli değil.

Programlar genelde ne kadar sürüyordu?

Yarım saat olanı vardı, 45 dakika olanı vardı. 12.30-13.00 beraber ve solo şarkı- lar yarım saatti. Hafta içi 5 gün, pazarte- sinden cumaya. Cumartesi canlı yayın ol- mazdı pek, sololar olurdu. Solosu varsa gelir insanlar, solosu yoksa giderlerdi. Radyo sihirli birşeydi, maalesef bugün unuttuk. Herkes fasıl saatini beklerdi, me- muriyetten çıkmış gelmiş, çubuğunu yak- mış, fasıl beklerdi insanlar. Ramazan topu bekler gibi beklerlerdi o fasıl saatini. Dev- rin cumhurbaşkanı Celal Bayar gelirdi bizi dinlemeye. Koltuklar konurdu karşı tarafa. Ben de en gençleriyim, en solda oturuyo- rum. Celal Bayar da rahmetli, "Ben bu ço- cuğun yanına oturacağım" derdi. Ben tir tir titrerim. Çünkü güçlü okursam belki ra- hatsız edeceğim. Sesimi çıkarmasam "bu çocuk burada niye oturuyor" diyebilir. Bir gün dedim ki, "Çok sıkılıyorum sizin yanı- nızda şarkı söylemekten." "Yok evlat" dedi,

"Mehmet Kasabalı'dan ders almaya gittiğimde bana dedi ki 'Şarkıcı mı olacaksın, müzisyen mi?' 15 yaşında filanım. Ben de 'hocam ben müzisyen olmak istiyorum' dedim."

“bak ben de okuyorum, sen de var gücünle oku.”

Yoğun beste yaptığınız zamanlar...

Çok verimli zamanlardı. Her gün bir beste yapardık. Mesela yolda giderken bir şeyden esinlenirsin. Dışarıda iki genç sarılmış, yağmur çisil çisil yağıyor. “Yağsın yağmur çisil çisil, gel gidelim usul usul. Bilemezsin seni nasıl, seni nasıl seviyorum” diye şarkı yaptım. Ama şimdi de durmuyorum, pek çok bestem var, hâlâ yapıyorum.

O zamanlar dört kıtada devletim için konserler verdim. İki defa Amerika’ya gittim. Ondan sonra Avrupa’yı dolaştım çok defa. Afrika’yı Kahire’den Fas’a iki defa gittim geldim. Arap ülkeleri, İran, Irak, Libya... Sonra tabi bir de Libya destanı var.

Libya Destanı’nın hikayesi nedir?

1948’de benim Dua şarkım birinci olmuştu. Kaddafi’nin yeğeni Ali Şerif buradaymış. O harekete geçmiş, radyodan soruşturmuş. Ben de o ara İstanbul’daydım. Sonra buldular bizi, dediler ki, “Biz Kaddafi için beste yaptırmak istiyoruz”. “Şiir ne olacak” dedim. Şiiri, Ankara’da şair Ayhan İnal var, o yazacakmış. Ayhan İnal’la teması geçtik. Ayhan geldi eve, baktım şiirler gayet güzel. Libya’nın tarihini almış, Libya yaşamını almış. Oturduk marş şeklinde olanını marş şeklinde yaptık, romantik olanını öyle yaptık. Burada kasete çekildi, videoya çekildi, video Libya’ya gitti. Ondan sonra Libya’ya grup olarak gittik. Bunları besteledikten sonra ertesi sene ihtilalin 10. yılı geldi. Sonra bir de 10. yılına bir beste yaptık.

İran’da enteresan bir anınız varmış?

Evet, İran’da Şah zamanıydı. Arkadaşların hanımları kuğu gibi bembeyaz. Biz erkekler siyah smokinler içinde sahneye çıktık. Karşımızda profesörler, elçiler bizi izliyor. Sonra program anons edildi. Sazlar başladı. Bütün millet ayağa kalktı. Ayakta bir örnek durdular. Parça ilerledikçe anladılar ki bir üvertür çalıyor bizimkiler. Gülüşerek

oturdular. Meğer bizim parçamızın başlangıcı İran milli marşı gibi başlıyormuş. Biz de şaşırдық, ne kadar kibar insanlar, hepsi birden ayağa kalktılar, diye.

İlk reklam filmine çıkan sanatçı da sizmişsiniz?

Evet, 68-69’lu yıllarda Atlas halı reklamlarına çıktım. O zamanlar televizyon renksizdi ve haftanın 3 günü yayın yapıyordu. Ben halının üstüne yatmışım, notalar elimde. “Güfteler besteleri, desenler halıları süsler” filan diye bazı sözler söyledim.

Doğduğunuz köye bir heykeliniz dikildi geçen sene, bundan bahsedebilir misiniz biraz?

Benim doğduğum köyde, durakta otobüs beklediğim yere heykelimi diktiler. Çok modern bir köydü benimki. 40’lı, 50’li yıllarda suyu, asfaltı olan aydın bir köydü. Babamın zeytinyağı fabrikası vardı. O zamanlar dinamoyla sokaklara elektrik verilmemiş, orası da elektriği olan bir köydü. Heykel de herhalde bir vefa borcu. Ben İzmir’e Ankara’ya gidip meşhur olup, besteler yapınca, halka mal olunca Büyükşehir Belediyesi’ne bizim belde belediyesi başvuruda bulunmuş. Böyle bir şey yapmak istemişler, şehir meclisinin kararıyla 9 Eylül Üniversitesi hocalarından bir heykeltıraşa heykeli ısmarlamışlar. 21 Mayıs 2007’de açılışı oldu. Heykelin altına da en meşhur şarkılarımdan biri olan “Artık yereşecek bir dalım yok”u yazmışlar.

Peki ne hissettiniz?

Duygulandım, ağladım. Bir de yaşarken bunu yapmalarına çok sevindim. Ben öldükten sonra bunlar yapılsa ne olur.

Necdet Tokatlıoğlu Musiki Derneği’nden de bahsedelim mi biraz?

Önce İstanbul Musiki ve Kültür Derneği’nin başkanıydım. 11 yıl sürdü, sonra bir anlaşmazlık oldu. Oradan ayrılınca çocukların hepsi tam koro olarak “Biz Necdet Tokatlıoğlu Musiki Derneği kuracağız” dediler. Geçen sene kuruldu dernek, devam

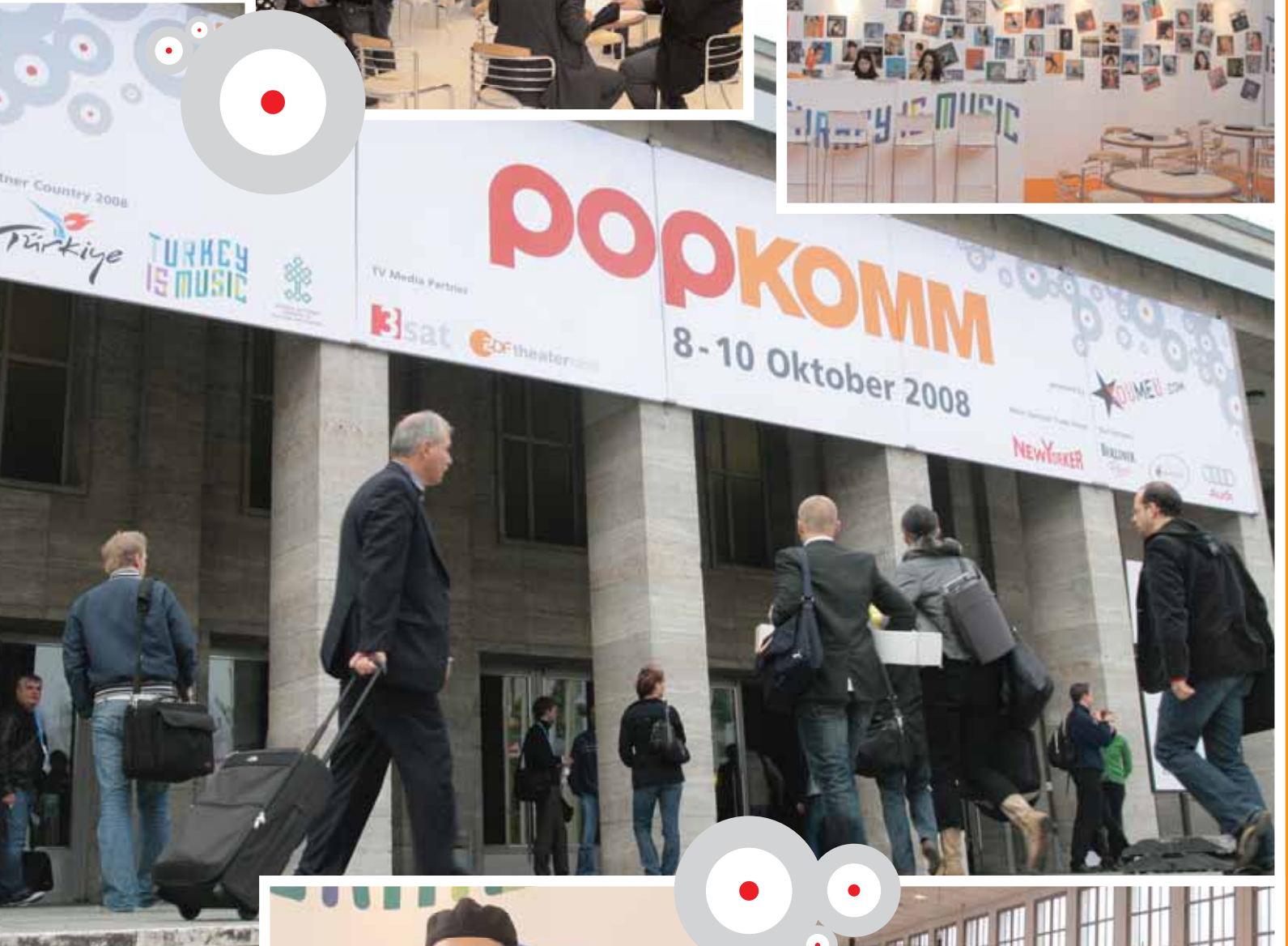

“Radyonun sihirini maalesef bugün unuttuk. Eskiden herkes Ramazan topu bekler gibi beklerdi fasılları. Devrin Cumhurbaşkanı Celal Bayar gelirdi bizi dinlemeye.”

ediyor. Orası amatör bir koro, ev hanımı, doktor, kimya mühendisi var, her meslekten insan var. Kocaman bir aile olduk. Bayram oldu mu koridorlar dolar taşar. Bu arada iki koro daha çalıştırdım, biraz yordum kendimi. Koç Ajans Korosu’nun şefiyim. Bir de Ataköy’de Güldeste diye bir koro var, onun şefliğini yapıyorum. Ben tam radyo stili öğretiyorum. Ses çıkarma tekniğini koral tarzda veriyorum. Edebiyatı ona göre aşıyorum çocuklara. Nota dersi vermiyorum, ama nota ile çalıştırdığım için hepsi nota biliyor şimdi.

Türk musikisi şu anda nerede?

Türk musikisinin yeri iyi, fakat görsel medya şu an Türk musikisine sırtını dönmüş durumda. Mesela ben hâlâ beste yapıyorum, bir sürü hit bestem var, ama okuyacak, lanse edilecek yer yok. TRT’ye gidiyorum, 2-3 yeni bestemi okuyorum, CD’mi alıp eve geliyorum. Türk musikisi hâlâ eskisi gibi üretiliyor, sadece bu lanse edilmiyor, tanıtılmıyor. 🎧

popkomm'da Türkiye rüzgarı esti

Berlin'de düzenlenen Popkomm, dünyada müzik alanında düzenlenen üç büyük buluşmadan biri. Fuar, kongre ve festival olmak üzere üç ayrı alanda gerçekleşen organizasyonun bu yılki "konuk ülkesi" Türkiye idi. Türkiye standı fuar boyunca yoğun ilgi gördü. Ülkemizin müzikal renkleri üç gece boyunca festival sahnelerini şenlendirdi. Düzenlenen basın toplantısı ve panellerde de ülkemiz büyük ilgi gördü.

■■■■■ Bu yıl 8-10 Ekim tarihleri arasında Almanya'nın Berlin kentinde beşincisi düzenlenen dünyanın en önemli müzik organizasyonlarından Popkomm'a Türkiye "konuk ülke" olarak katıldı. Çok kültürlü müziğinden örnekler sergileyen Türk standı, festival boyunca ziyaretçilerin ilgi odağı oldu.

KONUK ÜLKE TÜRKİYE

Popkomm 7 Ekim günü Türkiye'nin "Konuk Ülke" olarak tanıtıldığı basın toplantısı ve kokteyle başladı. Toplantıya Kültür ve Turizm Bakanlığı Telif Hakları ve Sinema Genel Müdürü Dr. Abdurrahman Çelik, MESAM Başkanı Ali Rıza Binboğa, MÜYAP Başkanı Bülent Forta ve Popkomm Genel Müdürü Dr. Ralf G. Kleinhenz vd. Yetkililer katıldı.

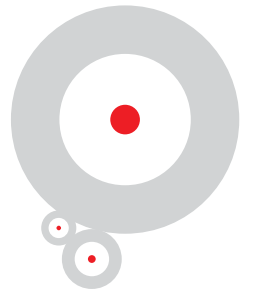
Ali Rıza Binboğa, kurulduğu tarih itibariyle MESAM'ın telif alanındaki çalışmalarından ve gelecekte yapmayı planladıklarından söz etti. Bülent Forta ise Türkiye'nin bugünkü müzik pazarını anlatarak, dünya pazarı içindeki yeri ve öneminden bahsetti.

RESMİ AÇILIŞ ALMAN BAKANDAN

Fuarın resmi açılışı 8 Ekim sabahı Almanya'nın Kültürden Sorumlu Devlet Bakanı Bernd Neumann tarafından gerçekleştirildi. Neumann, açılışta yaptığı konuşmada Türkiye'nin konuk ülke seçilmesinin çok güzel bir karar olduğunu belirtti. Türk müziğinin büyüleyici, kültürlerarası bir ara bulucu ve çok dinamik olduğunu ifade eden Neumann, Türkler ile Almaların birbirleri hakkında daha çok şey öğrenmeleri gerektiğini, bunun için de müziğin önemli bir rol oynadığını söyledi.

Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Nihat Gül'de Türkiye'nin bu yıl Popkomm'da konuk ülke olarak yer almasının onur verici olduğunu belirttikten sonra etkinliğin Türklerin yoğun olarak yaşadığı Berlin'de düzenlemesinden dolayı ayrı bir mutluluk duyduğunu kaydetti. Burada kendilerini misafir değil, ev sahibi olarak hissettiklerini 3 gün boyunca çok sayıda sanatçıyla birlikte Türkiye'nin tüm renklerini ve birikimini canlı performanslarla sunmaya çalışacaklarını ifade etti.

Yazı: Aslı Karataş Kalkan
Türkşan Karatekin

Soldan sağa: Ali Rıza Binboğa, Nihat Gül,
Bernd Neumann, Dr. Abdurrahman Celik, Ali Kocatepe

Soldan sağa: Harald Wolf-Berlin
Ekonomi Senatörü; Raimund
Hosch-Messe Berlin Yöneticisi/
Messe Berlin CEO'su;
Robin Gibb-CISAC Başkanı;
Bernd Neumann-Kültürden
Sorumlu Devlet Bakanı; Nihat Gül-
Kültür ve Turizm Bakanlığı
Müsteşar Yardımcısı.

Popkomm, sadece müzikle uğraşanların ilgisini çekmekle kalmıyor, aynı zamanda konser endüstrisi, sinema, eğlence sektörü, moda ve reklam gibi konunun ticari boyutunu da kapsayan büyük bir organizasyona dönüşüyor.

Resmi açılışın ardından Yetkililer, Türkiye Temsilcileri ile birlikte konuk ülke Türkiye'nin standında bir açılış turu ve ziyareti gerçekleştirdi. Açılışa Berlin Eyalet Başkanı Klaus Wowereit, Türkiye'nin Berlin Büyükelçisi Ahmet Acet ve Berlin Başkonsolosu Ahmet Nazif Alpman ve daha çok sayıda kişi de katıldı.

TÜRKİYE STANDI GÖZ DOLDURDU

Fuara "Turkey Is Music- Türkiye Müziktir" sloganıyla katılan Türkiye standı, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın desteği ile 4 müzik meslek birliği MESAM, MSG, MÜYAP ve MÜYORBİR Yetkilileri tarafından organize edildi. 200 metre karelik bir alanda kurulan bu standta Kültür ve Turizm Bakanlığı, Müzik Meslek Birlikleri, 50'nin üzerinde müzik yapım şirketi ile editör, menajer ve dağıtımçı gibi müzik sektöründen 100'ün üzerinde müzik profesyoneli bulunmaktaydı.

Türk müzik şirketleri ve yapımcı şirketler kendi ürünlerini sergilerken; Türkiye'den gelen müzik

profesyonelleri Türk müziğini tanıttı, sektör hakkında ziyaretçilere bilgiler verdi ve en önemlisi Türk müziği uluslararası ticari şirketlerin beğenisine sunuldu.

Naim Dilmener'in arşivinden oluşan eski pop albüm kapakları sergisiyle göz dolduran Türkiye standı, üç gün boyunca en çok ilgi gören stantlardan biri oldu. Standta yer alan dev ekranlardan müzik ve klip yayını yapılırken, ziyaretçilere bilgisayarlardan Türk Müziğinin örneklerini dinleme imkanı sunuldu.

TÜRK SANATÇILARA YOĞUN İLGI

Festival kapsamında konuk ülke olarak Türkiye'ye, müzik etkinliklerinin resmi mekanı olarak Kulturbrauerei'deki The Frannz Club ayrıldı. Festivalde Türk müziğini tanıtmak üzere sanatçılarımız üç akşam boyunca sahne aldılar. Konserlerde Türk müziğinin farklı tür ve örnekleri sergilendi.

8 Ekim akşamı Moğollar, Athena ve MFÖ konser verdi. İkinci akşam Deniz Seki, Arif Sağ ve Halil Karaduman ve Ekibi son akşam da Yaşar, Taksim Trio-Hüsnü Şenlendirici ve Sabahat Akkiraz performanslarını sergilediler. Konserler yoğun ilgi gördü, sanatçılarımız sahne performanslarıyla dinleyenleri kendilerine hayran bıraktılar.

Ayrıca heyecanla beklenen DJ Popkomm kapsamında Türkiye'den alternatif müziğin genç

Moğollar

Popkomm Kongresi kapsamında Türkiye için "Türk Müzik Endüstrisi ve Almanya'da Türk Müziği" ile Türkiye Pazarına Genel Bakış" temalı paneller düzenlendi.

Sabahat Akkiraz

gruplarından Gevende, Norrda ile Berlin'den DJ'ler İpek İpekçioğlu, Yavuz Ak, Çetin Şahin, Pasha ve Soner sahne aldılar.

TÜRK MÜZİĞİ KONULU PANELLER

Popkomm Kongresi kapsamında Türkiye için iki özel panel düzenlendi. "Türk Müzik Endüstrisi Ve Almanya'da Türk Müziği" konulu ilk panel 8 Ekim'de MSG Genel Sekreteri Barış Şensoy moderatörlüğünde gerçekleştirildi. Panelde MESAM Başkanı Ali Rıza Binboğa, MÜYAP Başkanı Bülent Forta, MÜYORBİR Başkanı Ali Kocatepe ve GEMA Temsilcisi Alexander Wolf konuşmacı olarak yer aldı. MESAM Başkanı Ali Rıza Binboğa Almanya'da Türk müziğinin çok tüketilmesine rağmen yeterli ölçüde telif alınmadığından yakınırken MÜYAP Başkanı Bülent Forta Türkiye Müzik Sektörüyle ilgili bilgiler verdi, Avrupa ve

dünya pazarını için Türkiye müzik pazarının önemi üzerinde durdu. İkinci panelin konusu ise "Türkiye Pazarına Genel Bakış" olarak belirlenmişti. Almanya Plak Media Yöneticisi Jochen Kühling moderatörlüğünde gerçekleşen panele, Elec-trip Records Yöneticisi Oğuz Kaplanı, MSG Genel Sekreteri Barış Şensoy, Alman Avukat Andreas Spies ve Yönetici Murat Suner konuşmacı olarak katıldı.

BERLİN DÜNYANIN MÜZİK MERKEZİ

Müzik ve eğlence sektörünün tüm taraflarını bir araya getiren Popkomm, ABD ve Fransa'da gerçekleşen diğer iki büyük müzik buluşmasından da bu yönüyle ayrılıyor.

Dünyanın sayılı müzik fuarlarından biri olan Popkomm kongre, fuar ve festival olmak üzere üç ayaktan oluşuyor. Teknolojiyle ilgili gelişmeler fuar alanında sergileniyor, teorisyenler kongrelerde müziği tartışıyor, festival ise Popkomm'un adeta şov merkezi kabul ediliyor. Festival boyunca izleyenler büyüleyici sahne performanslarına tanık oluyor.

Popkomm her geçen yıl katılımcı ve ziyaretçi sayısını da artırıyor. 2007'de 85.500 ziyaretçi konser ve gösterileri izlerken bu sayı 2008'de 100 bini geçmiş durumda. 🌐

FUAR, KONGRE, FESTİVAL ÜÇLEMESİ

Beş salonda gerçekleştirilen 40'a yakın konferansı kapsayan 2008 Kongresi, en önemli bilgi paylaşımlarının gerçekleştiği platformu oluşturdu. Bu yılki konferansların ana temaları "Yaratıcılık, İletişim, Ticaret" olarak belirlenmişti. Günlük oturumlar belirlenen temel konularla ilgili konuşmacılar ve görüşmelerle açıldı. Günün kapanışında ise müzik, eğlence ve medya dünyasından yaratıcı figürlerin tanıtımları yer aldı. Katılımcılar çalışma gruplarında ve panellerde sektörün vurucu konularını tartıştılar. Konferans programı sektör içindeki karar verme süreçlerine bir genel bakış açısı getirmeye odaklanarak üç gün boyunca, her daldan uzmanlar mevcut durum hakkında değerlendirmelerini ve fikirlerini dile getirdi. "Yaratıcılık" ana teması kapsamında dü-

zenlenen panellerde film soundtrack'leri, oyun müzikleri ve geleceğin müziği gibi konularda yeni değerlendirmelerle ve yaratıcı figürler üzerine dikkat çekildi.

"İletişim" in konusu ise politika ve yaratıcı endüstriler, eski ve yeni medyadaki gelişmelerdi.

"Ticaret" alanında odak noktasındaki konu dijital dağıtımdaki yerleştirme çatışması oldu. Kim, ne kadar ve ne kazanıyor? Götürü bedeller mi, full track download'lar mı? Müşteri desteği yarışında kim önde? gibi sorular konferansların ana tartışma konularıydı.

Müzik ve eğlence sektörünün dünyadaki en önemli temsilcilerinin katıldığı fuara bu yıl özellikle Doğu

Avrupa ülkelerinden yoğun bir ilgi vardı. Fuarda Universal, Sony, EMI gibi dünya

devi müzik şirketlerinden, GEMA, SUIISA, SABAM gibi dünya meslek birliği temsilcilerine, Nokia, Sony Ericsson gibi şirketlerden, Deutsche Welle, Radio Multi, MTV gibi medya temsilcilerine kadar dünya müzik endüstrisini temsil eden yaklaşık 800 firma katıldı. Fuarda bu yıl ilk kez ABD'nin de bir standı yer aldı.

Popkomm festivali, Avrupa gerçekleştirilen müzik festivallerinde en uluslararası nitelikli olanı ve dünya çapında lider gösteri merkezlerinden biri kabul edilmekte. Popkomm'un kalbi olarak kabul edilen festival de ise sanatçılar performanslarını sergiliyor, kendi müziklerinden örnekler sunuyor. 2008 Festivali 400'ün üzerinde solo artist ve 25'in üzerinde DJ ile dünyanın en büyük festival vitrini niteliği taşıyordu.

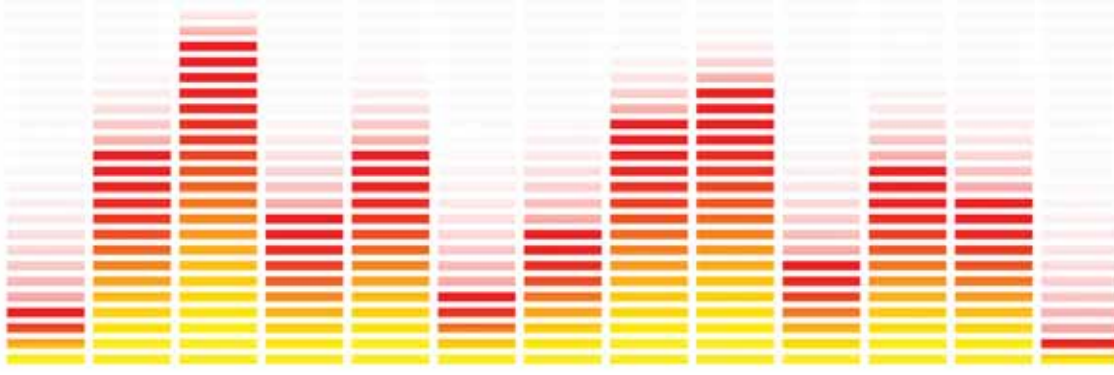

POPKOMM BASIN TOPLANTISI İSTANBUL'DA YAPILMIŞTI

Türkiye'nin Popkomm'a katılımıyla ilgili olarak 25 Eylül'de İstanbul Sofa Otel'de bir basın toplantısı yapıldı. Basın toplantısına Kültür ve Turizm Bakanlığı Telif Hakları ve Sinema Genel Müdürü Dr. Abdurrahman Çelik, MESAM Başkanı Ali Rıza Binboğa, MÜYAP Başkanı Bülent Forta, Popkomm Genel Müdürü Dr. Ralf G. Kleinhenz'in yanı sıra festivalde sahne alacak sanatçılardan Yaşar, Deniz Seki, Moğalllar grubundan Taner Öngür'de katıldı.

Basın toplantısında açılış konuşmasını Telif Hakları ve Sinema Genel Müdürü Abdurrahman Çelik yaptı. Türkiye'nin müzik meslek birlikleriyle birlikte ilk kez Popkomm'a konuk ülke sıfatıyla katılacak olmasından duyduğu memnuniyeti dile getiren Çelik, "Daha önce sadece fuar bölümüne katıldığımız Popkomm'da bu yıl Bakanlığımızın desteğiyle bütün platformlarda ülkemizin müzik renklerini sunacağız. Bu bizim açımızdan çok önemli bir proje" dedi.

Popkomm Genel Müdürü Dr. Ralf G. Kleinhenz, Türkiye'nin, Popkomm'a olduğu gibi Berlin Kitap Fuarı'na da "konuk ülke" sıfatıyla katıldığını belirten Dr. Ralf G. Kleinhenz, hem müzik hem de edebiyatta Berlin'in Türk kültürüne evsahipliği yapacağını vurguladı.

Türkiye'nin "konuk ülke" olarak Popkomm'da yer almasının siyasi boyutuna da dikkat çeken Kleinhenz, "Berlin Türkiye dışında en çok Türk nüfusunun yaşadığı kent. Biz Popkomm'da vizyon, iyimserlik ve yaratıcılık üzerinde duruyoruz. Bizim 'konuk ülke' Türkiye ile paylaştığımız değerler de bunlardır" dedi.

Popkomm'un Türkiye müzik endüstrisi açısından önemli bir fuar oldu-

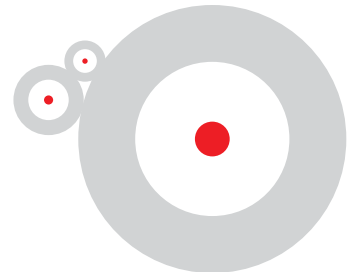
ğunu vurgulayarak sözlerine başlayan MÜYAP Başkanı Bülent Forta, sahip olduğu zenginliklerin tanıtımında yeterli beceriyi gösteremeyen Türkiye adına müzik meslek birliklerinin devlet desteği olarak böyle büyük çaplı bir tanıtımı

gerçekleştirmesini kayda değer bir gelişme olarak değerlendirdi. Popkomm'un Türkiye'nin müzikal zenginliğini ve çok kültürlülüğünü dünyaya tanıtmak adına çok iyi bir fırsat olduğunu dile getirdi.

Basın toplantısında son sözü alan MESAM Başkanı Ali Rıza Binboğa, "Biz müzik meslek birlikleri olarak telif konularının yanı sıra bestecilerimizi dünyaya tanıtmak, sanatçılarımızın ürettiklerine dünya müzik marketlerde pazar bulabilmek gibi bir misyonu da yüklenmek zorundayız" dedi. 🌐

Popkomm Genel Müdürü Dr. Ralf G. Kleinhenz, bu yıl Berlin'in hem müzik hem de edebiyatta Türk kültürüne evsahipliği yapacağını vurguladı.

teelif haklarında önemli bir imza daha...

Müzik meslek grupları ile televizyon kanalları arasında uzun yıllardır süre gelen telif anlaşmazlığı geçtiğimiz günlerde imzalanan protokolle çözüldü. Yıllarına kadar geçerli olan anlaşma ile Televizyon Yayıncıları Derneği üyesi yaklaşık 50 televizyon kanalı müzik meslek gruplarına telif ödemeyi taahhüt etti.

Yazı: Türkşan Karatekin
Aslı Karataş Kalkan
Fotoğraf: Sinan Kesgin

■■■■■ Türkiye’de fikir haklarının üretimi, korunması ve geliştirilmesi konusunda çok önemli bir adım daha atıldı. Özel televizyon kanallarıyla müzik meslek grupları arasında kronik hale gelen telif hakları sorunu, bu yılın başından beri Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın yetkili kurumlarıyla ilgili müzik meslek birlikleri ve yayıncılar derneği arasında süren uzun müzakerelerin ardından mutlu sona ulaştı. İmza töreni 24 Eylül 2008 tarihinde Hyatt Regency Otel’de Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay’ın katılımıyla gerçekleştirildi.

BİRLİKTEN GÜÇ DOĞAR

Medyanın yoğun ilgi gösterdiği imza töreninde Kültür ve Turizm Bakanının yanı sıra Televizyon Yayıncıları Derneği Başkanı Nuri M. Çolakoğlu, MESAM Başkanı Ali Rıza Binboğa, MÜYAP Başkanı Bülent Forta, MSG Başkanı Garo

Mafyan ve MÜYORBİR Başkanı Ali Kocatepe yerine Ali Rıza Türker katıldı. Toplantının açılış konuşmasını yapan ve yöneten Nuri Çolakoğlu, uzun süren müzakere maratonunun sonunda bir dönem mahkemelere kadar taşınan telif sorunun çözülmesinden duyduğu memnuniyeti dile getirdi.

Türkiye’de belki de ilk defa müzik konusunda sektörün aşağı yukarı tamamını temsil eden meslek birlikleri ile TV yayıncılarının büyük çoğunluğunun aynı masada ortak bir amaç için birleştiğini ifade eden Çolakoğlu, böylesine başarılı bir sonucun ortaya çıkmasında özellikle Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay’ın katkısına dikkat çekti.

SABIR, İNAT VE İYİNİYET

Nuri Çolakoğlu’dan sonra konuşmasını yapmak üzere kürsüye gelen MESAM Başkanı Ali

Ali Rıza Binboğa-MESAM Başkanı “Tüm sektörü kapsayan bir uzlaşma”

Bir dönem telif dediğimizde ‘o nedir?’ diyordu herkes. Zamanla sağlanan faydanın gereğini verme konusunda bilinç gelişti. Bu anlaşmayı sağlamak uzun bir zaman ve karşılıklı pek çok görüşmeler sonunda ancak mümkün oldu. Uzun sürdü çünkü anlaşmanın bütün sektörü kapsamasını istedik. 5846 sayılı yasa; ‘sivil toplum örgütlerinin bünyesinde bulunan kurumları, o örgütler vasıtasıyla lisansa kavuşturun’ diyor. Televizyon Yayıncıları Derneği de bu alanda hizmet yapan kurumları bir çatı altında toplayarak bizimle masaya oturdu ve bu anlaşmayı imzaladı. Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay, bize uğurlu geldi. Görevi devraldığından beri pek çok sorunumuz birer birer çözüme kavuşuyor.

Ertuğrul Günay-Kültür ve Turizm Bakanı "Ortak gelir havuzu denetimsiz kalmayacak"

Bugün Türkiye’de telif haklarının korunması ve geliştirilmesi açısından tarihi bir gün. Hepbirlikte katkı yapıyor ve bu olaya tanık oluyoruz. İmzalanan anlaşmayla oluşturulan ortak gelir havuzu denetimsiz kalmayacak. Televizyon yayıncılarından müzik meslek birliklerinin ortak hesabına aktarılan telif finansmanının nasıl ve hangi kriterlere göre dağıtıldığını denetleyeceğiz. Türkiye’nin demokratikleşmesi sürecinde ve Avrupa Birliği yolunda ortaya konan bu olumlu adıma katkıda bulunanları içtenlikle kutluyorum.

Rıza Binboğa, gelinen noktanın tüm taraflar için gurur verici olduğunu ifade ederek, "Sabır, inat ve iyi niyetle çıktığımız bu yolda ülkemizdeki televizyon yayıncılarının büyük çoğunluğu telifin en önemli insanlık hakkı olduğunu söyleyerek bu anlaşmaya imza koydular" dedi.

ÖRNEK İŞBİRLİĞİ

MÜYAP Başkanı Bülent Forta, imzalanan anlaşma ile telif konusunda çağdaş bir ülke olma yolunda önemli bir adımın daha atıldığını belirtti ve "Müzik eserlerini kullananların hassasiyetleri, Kültür Bakanlığı'nın bu konudaki pozitif katkıları ve meslek birliklerinin uzlaşmacı tutumu, ülkemizdeki bir sürü problemi çözebilecek bir zihniyetin varlığına işaret ediyor" diyerek Türkiye'nin sıcak gündemiyle paralel mesajlar verdi.

Yorumcular Meslek Birliği Başkanı Ali Kocatepe'nin yerine konuşan Ali Rıza Türker de telif hakları açısından tarihi bir adım olarak değerlendirdiği anlaşmayla ilgili olarak "Hem dayanışmanın semeresini gördük, hem de gelecekle ilgili önemli bir rota çizdik" dedi.

KORSANLA MÜCADELEYE KATKI

Türkiye’de fikri hakların korunması ve geliştirilmesi açısından müzik meslek gruplarıyla televizyon yayıncıları arasında varılan uzlaşmanın önemine değinen Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay, "Benzer bir girişimi nisan ayında turizm sektörü temsilcileriyle müzik meslek grupları arasında yapmıştık. Şimdi de 15 yıldır

televizyon yayıncılarıyla müzik meslek grupları arasındaki tartışmaya sona erdirdik. Anlaşmaya varılmış olmasının özellikle korsanla mücadelede kamuoyunun bilinçlendirilmesine önemli katkılar sağlayacağını inanıyorum. Çünkü korsana karşı ancak yaygın ve yoğun bir kampanya ile başarı sağlayabiliriz ve televizyon yayıncıları bu anlamda ciddi bir kamuoyu oluşturabilirler" dedi.

SİSTEMİN İŞLEYİŞİ BASİT

Bir yıl kadar süren görüşmeler sonucunda imzalana protokole göre televizyon kanalları ödemeleri gereken telif rakamını meslek birliklerinin ortak hesabına yatıracak. Toplanan miktar meslek birlikleri arasında paylaşılacak, onlar da kendi üyeleri arasındaki hak sahiplerine ödemeleri yapacak.

Bu protokolün bir önemli özelliği de benzer durumdaki kanalların ödeyecekleri telif miktarlarının aynılaştırılmasına olanak tanınması. Bunun için 8-10 basamaklı bir süreç oluşturuldu. Bundan sonra bu anlaşmaya dahil olmayan kanallar, benzer statüdeki kanallarla aynı basamaktan telif ödemek suretiyle anlaşmaya taraf olabilecekler.

Bundan önce her televizyon kanalı her bir meslek birliği ile ayrı ayrı anlaşma yapıyordu. Kimi kanallar bir meslek birliği ile anlaşmalıyken diğeriyle mahkemelikti. Protokol ile sektör temsil eden taraflar tek bir çatı altında toplanarak son derece ve şeffaf bir sistemin içinde yer aldılar. 🔄

SÖZLEŞMENİN KAPSADIĞI TVYD ÜYESİ TELEVİZYON KANALLARI

Doğan Grubu: Kanal D, Star TV, Dream TV, Dream Türk, TNT, CNN Türk, Euro D, Euro Star, D Max, D Plus, D Çocuk, D Yeşilçam, FB TV, GS TV, BJK TV, D Spor, Tay TV, Animal Planet, Cartoon Network, Comedy Smart, Fantasy, Discovery (LOCA 3), Passion, Doğan Teleshopping TV, FX Loca 2, Luli TV, Movie Smart, Yaşam TV (eski Emlak TV).

Çukurova Grubu: Show TV, Show Plus, Show Max, Show Türk.

Doğuş Grubu: NTV, CNBC-E, E 2, NTV Spor.

Turkuaz Grubu: ATV, ATV Avrupa.

Fashion One, Fox TV, Haber Türk, Kanal 1 Kanal 7, Number One, Power Türk, TV 8.

teelifte milat gerçeğeleşti

Radyo ve televizyonlarda yayınlanan müzik eserlerinin kullanımını lisanslı hale getiren işbirliği protokolü iki tarafın meslek grupları arasında geniş katılımlı bir toplantıda imzalandı. Böylece Türkiye genelinde 800'e yakın radyo ve televizyon kurumu, sanatçılara ve onların eserlerini üretip yayılmasını sağlayanlara 30 milyon YTL'ye varan bir kaynak aktaracak.

Soldan sağa: Yusuf Gürsoy (RATEM), Ali Rıza Binboğa (MESAM), Garo Mafyan (MSG), Zahid Akman (RTÜK), Nihat Gül (Kültür ve Turizm Bakanlığı), Bülent Forta (MÜYAP), Ali Rıza Türker (MÜYORBİR)

■ ■ ■ ■ ■ Fikir ve telif hakları adına milat sayılacak günler yaşıyor müzik gündeminde. Çok uzun yıllardır sürüncemede olan sorunlar bir bir çözüme kavuşturuluyor. Mahkemelere kadar uzayan ve sıklıkla tarafları, tarafların meslek örgütlerini bir araya getiren konuların uzlaşmayla sona ermesi CD satışlarının düştüğü ve müzik piyasasının tıkanıdığı bir dönemde yüzleri güldüren bir gelişme oldu.

Radyo Televizyon Yayıncıları Meslek Birliği ile müzik meslek birlikleri arasında 22 Ekim 2008 tarihinde Grand Cevahir Otel'de imzalanan protokolle 800'e yakın radyo ve televizyon kuruluşu, yaptıkları müzik yayınlarını uygun bedellerle lisanslı hale getirdiler. İmza törenine RATEM, MESAM, MSG, MÜYAP ve MÜYORBİR'in başkanlarının yanı sıra Radyo Televizyon Üst

Kurulu Başkanı Dr. A. Zahid Akman, diğer kurul üyeleri ve Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşar Yrd. Nihat Gül, Telif Hakları ve Sinema Genel Müdür Yardımcısı Günay Kıracı'nın yanı sıra akademisyenler, sanatçılar ve basın mensupları katıldı.

TARİHİ BİR GÜN

Radyo ve televizyonlarda yayınlanan müzik eserlerini telifli hale getirecek olan protokol, iki tarafın meslek gruplarını karşı karşıya getiren ve 2001 yılından günümüze devam eden lisanslı müzik kullanımına ilişkin sorunları da ortadan kaldıracak. Müzik alanındaki telif haklarına bakışta köklü bir değişim yaratacak olan protokol, ülkemizi fikri ve mülkiyet alanında uygar ve gelişmiş ülkeler düzeyine çıkaracak. RATEM üyesi 700'e yakın radyo televizyon

kuruluşu müzik yayınlarıyla ilgili telif ödemelerinde bundan böyle tek sözleşme ve tek hesap ilkesinden yola çıkarak ödemelerini yapacak. Daha önce tartışma konusu olan çoklu sözleşme ve ödeme sistemi tarihe karışacak.

ADİL HAK BÖLÜŞÜMÜ

Protokolün imzalanmasından önce konuşan meslek birlikleri başkanları duydukları mutluluğu ve heyecanı tanımlamakta zorlandılar. MÜYORBİR Genel Sekreteri Ali Rıza Türker, meslek birliklerinin toplu bir anlaşma yapmasını sivil toplum bilinci adına çok önemli bir adım olarak değerlendirdikten sonra bu uzlaşma sürecinin devam etmesini diledi ve telif haklarını tüm Türkiye'ye yaygınlaştırma yolunda çabalarını sürdüreceklerini ifade etti.

MÜYAP Başkanı Bülent Forta da telif hakları açısından tarihi bir buluşma olarak nitelendiği bu günde radyo-televizyon ve müzik gibi birbirine çok yakın iki sektörün ortak, anlaşılabilir ve adil bir hak bölüşümü için bir araya gelmesinden duydukları mutluluğu dile getirdi. Taraflar arasında verimli bir ilişki sürecinin başladığına işaret eden Forta, "Yerel yayıncılığın demokrasisi açısından ne kadar önemli olduğunu biliyoruz. Bugüne kadar gerek hukuki gerekse tarifelerdeki anlaşmazlıklar yerel yayıncılık ve müzik sektörleri arasında ciddi sıkıntılara neden oldu. Uygar bir diyalog, karşılıklı anlayış ve empati bizi bu noktaya getirdi. Bundan sonra gelişecek işbirlikle-

rinin ülkemizde de modern, fikre saygılı, fikir ürünlerinin karşılığını ödeyen bir sistemin kurulmasında önemli bir adım olacağına inanıyorum” dedi.

Anlaşmanın gerçekleşmesinde emek sarf eden herkese teşekkür eden MSG Başkanı Garo Mafyan da telif hakları konusunda önemli bir dönemecin daha dönüldüğünü ve artık tünelin sonunda ışık görmeye başladıklarını söyledi.

KARŞILIKLI FEDAKÂRLIK

12 yıldır fikri mülkiyetin vazgeçilmez bir insan hakkı olduğunu anlatmaya çalıştıklarını ifade eden MESAM Başkanı Ali Rıza Binboğa, konuşmasında ortak lisanslama adına çok önemli bir aşamanın daha başarı ve karşılıklı uzlaşma ile geçilmesinden duyduğu memnuniyeti dile getirdi. “Fikri mülkiyet ve fikir olmadan toplumlar gelişmiyor. Bugün geldiğimiz noktada 5846 sayılı yasayla radyo ve televizyon yayıncılarıyla toplu sözleşme yapıyoruz. Bu imzaları atmamızda bağlantılı meslek birlikleri başkanları ve çalışanlarının yaklaşımına teşekkür etmemiz gerekiyor. Anlaşmanın tüm yurt sathına yayılmasında büyük fedakârlıklar yaptılar. Öte yandan önümüzü açan ve destek veren kendi yönetim kurullarımıza da ayrıca teşekkür ediyoruz” dedi.

YAYINCILIK TOPLUMSAL SORUMLULUK TAŞIR

Meslek birlikleri adına son olarak RATEM Başkanı Yusuf Gürsoy söz aldı. Ülkemizde çok sesli demokrasinin gelişmesinde önemli bir yere sahip olan yerel ve bölgesel radyo televizyon yayıncılığının ciddi bir darboğazda olduğunu belirterek sözlerine başlayan Yusuf Gürsoy, bu ağır koşullara rağmen 1995 yılından beri çeşitli oranlarda yayınlarında yer verdikleri müzik eserleri için hak sahiplerine ödeme yaptıklarını belirtti. 1995, 2001 ve 2004 yılında Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’nda yapılan değişikliklere paralel ödemelerin devam ettiğini belirten Yusuf Gürsoy, “800’e yaklaşan ulusal, bölgesel, yerel

radyo ve televizyon üyelerimiz bu protokolün sağladığı haklardan yararlanarak telif sorununu aşmış olacaklar. Bundan böyle radyo televizyon sektörü, sanatçılara ve onların eserlerini üretmesini ve yayılmasını sağlayanlara 30 milyon YTL’ye varan bir kaynak aktaracaktır” dedi.

YAYIN HAYATINDA DÖNÜM NOKTASI

Radyo Televizyon Üst Kurulu adına konuşan Dr. Zahid Akman, kurul olarak kendi gündemlerini de meşgul eden telif konusunun çözüme kavuşturulmasından duydukları memnuniyeti dile getirdi ve “Türkiye’de gerek sanat eseri sahipleri gerekse radyo-televizyon yayıncıları fikir ve sanat eserlerinin korunması noktasında dünya standartlarını takip ederek başarılı bir grafik çizerken, kendi aralarında bir araya gelip bu konuyu barışçı yöntemlerle çözüme konusunda maalesef istenen noktada değillerdi. Bugün atılacak imzalar Türkiye’deki yayıncılığın çok daha ileriye gitmesine katkı sağlayacak önemli

bir aşamadır” dedi. Protokolün imzalanmasından önceki son konuşmacı Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşarı Nihat Gül oldu. Fikri ve mülkiyet başlığının uluslararası arenada hep göz önünde olduğumuz ve takip edildiğimiz bir alan olduğunu söyleyen Gül; “Bu bağlamda 2005 başında başlatılan ve toplam 35 fasıl başlığı altında sürdürülen AB katılım süreci kapsamında fikri mülkiyet hukuku ayrı bir fasıl olarak öngörülmüş olup, bu fasıl başarılı geçen bir tarama süreci sonrasında Haziran 2008’de müzakereye açılmıştır” dedi.

Telif hakları mevzuatının yapılan tüm eleştirilere karşın AB müktesebıyla büyük oranda uyumlu olduğunu ifade eden Gül, AB Komisyonunca da bu tespitin yapıldığını ve müzakereye açılacak fasıllar sıralamasında ilk sırada bu konunun yer almasının da tesadüf olmadığını söyledi. Konuşmaların tamamlanmasının ardından sırayla tüm meslek birlikleri başkanları tarafından protokol imzalandı. 🌐

İMZALANAN PROTOKOL NEYİ İÇERİYOR?

Ratem ile Meslek Birlikleri arasında varılan anlaşmaya göre; düzenlenecek kampanya ile imza tarihinden itibaren 45 gün içinde en az 700 RATEM Üyesi yayın kuruluşu yasal izin almak

ve bedelini ödemek üzere Meslek Birlikleri’ne başvuracak.

Belirlenen bedeller yerden karasal yayın için olup, uydulu/kablo ortamları üzerinden yayın olması halinde Meslek Birlikleri sözleşme bazında ek bedelleri yayın kuruluşlarına ayrıca yansıtacaktır.

45 gün içinde kadar başvuran RATEM Üyeleri arasında müzik yayını izin sözleşmeleri imzalanacak. RATEM üyeleri, bu süre içerisinde başvuru formunu doldu-

arak RATEM’e, RATEM de belirtilen koşullar sağlandığı takdirde bu formları sözleşmelerin düzenlenip imzalanması için Meslek Birlikleri’ne teslim edecek. Bu tarihe kadar sözleşme imzala-

mayan ve izinsiz, yasadışı müzik kullanan RATEM Üyeleri aleyhine yasal başvuru yapılacaktır.

2008 yılı telif ödeme planını düzenleyen Protokol, 2009 -2010 ve 2011 yılı ödemelerini de kapsıyor ve çeşitli ödeme kolaylıkları sağlıyor. İmza tarihi itibarıyla yürürlüğe giren Protokol 31.12.2011 tarihinde son erecek. Taraflar yeni telif bedellerini belirlemek üzere en geç 15.01.2012 tarihinde bir araya gelecekler.

CEM ADRIAN:

popüler müziğe karşı değilim

Onu müthiş ses yeteneğiyle tanıtmaya çalışmak biraz haksızlık olur. Ses telleri ne kadar uzun, ses aralığı kaç oktav olursa olsun Cem Adrian, doğuştan gelen yetenekleriyle değil, müziğiyle konuşulmak istiyor. Sivri dilli, biraz da vurdumduymaz sanki, bütün bunlara karşın çok net, çok samimi. Oyunda kurallar olacaksa kendi koymaktan yana. Sanal ortamda bir fırsat yakaladık ve buluştuk bu ses cambazıyla...

■■■■■ Sessiz sedasız, biri geliyor ve kendi tarzında müziklerle çok satanların ilk sıralarına tırmanıyor. Medyada görünmüyor, kalp sağlığı (!) için İstanbul'da oturmuyor. Çağı yakalamak değil, çağın önünde olmak gibi bir derdi var. Ayrıca popüler müziğe değil de yanlış yapılan işlere karşı olduğunu bas bas bağıyor. Üstelik bunu da dosdoğru, içinden geldiği gibi yapıyor. İstense magazin başlıklar, polemik yaratacak söylemler çıkartılabilir cevaplarından. Gerçi takmaz bir havası var ya. "Beni bilen, beni dinleyen biliyor, gerisi boş" tarzında özgüvenle vurdumduymazlık arasında bir yerde. Müzik piyasasında epeydir böyle biri çıkmamıştı herhalde. Tanımak keyifli, dinlemek müthiş olacak.

Yugoslav kökenlisiniz. Balkanların ruhu nasıl sarmaladı sizi? Nasıl bir kimliğe sahip Cem Adrian? Neresinde duruyor hayatın? Kime, ne diyor? Nereye ulaşmak istiyor?

Balkanları çok küçük yaşta görmüştüm. Balkan kökenli olup buralarda yaşamak nasıl bir duygu bilemiyorum tam olarak, çünkü içindeyken dışarıyı görmek pek mümkün değil. Tabii ki etnik olarak çok zengin bir beslenme kattı bana. Çevremdeki hemen hemen herkes ya Yugoslav'ya'dan ya Yunanistan'dan ya da Bulgaristan'dan

gelmiş, göç etmiş kişilerdi. Bu nedenle yabancılaşma nedir bilmiyorum. Sadece Batılı olmanın özgürlüğünü ve kendi ayaklarının üzerinde durabilme yetisini çok büyük bir artı olarak görüyorum bu anlamda.

Hayatı da hep iyi ya da kötü olarak algılamadım, sadece yanlış yapılan işlerin karşısında durup, uzak olmak istedim. Kimse filmlerdeki süper kahramanlardan değil, bu nedenle hayatı biraz daha gerçekçi algılamak gerek.

Radyoculuk yaptığınız dönem hayatınızda kilit bir zaman aralığı gibi. Keşifler yaşamışsınız, 250 parça yapmışsınız o dönem. Bugün baktığınızda nasıl değerlendiriyorsunuz onları, amatörce miydi? Yoksa kendi içinde saflığı saklı naif denemeler miydi?

Kesinlikle çok büyük keşifler yaşadım o dönemde hayatımda. Edirne gibi sakin ve içine kapalı bir şehirde bir şeyler üretmeden durmak pek mümkün değil zaten. Fakat o şehrin hırçın sonbaharları Karadeniz'in dalgalarından da beterdir. Karaağaç'a yayılan sararmış yapraklar, nehrin iki ülke arasındaki sınırları yıkmak istemesine taşması... 250 adet beste yapmış olmam az bile geldi şimdi düşününce...

Zaman zaman birçoğunu albüme dökmeyi dü-

Röportaj: Türkşan Karatekin

“Türkiye’de değil, başka bir ülkede olsaydım muhtemelen çok sansasyon yaratacaktım. Büyük ihtimalle Kültür Bakanlığı her türlü desteği verecekti fakat kendi ülkemde Kültür Bakanlığı’nın şarkılarımdan ya da varlığımdan haberi olduğunu bile sanmıyorum. Onların Tarkan’ları var! Benimse ruhum.”

şünürüm fakat hala üretmekteyim. Yeni yaptıklarım o bestelerin üzerine de çıkabiliyor bazen. Durmadan daha çok üretiyorum. Sanırım albüm haline getirsem dört ayda bir CD çıkartmam gerekir.

Ayrıca bundan sekiz yıl önce yaptığım o amatör kayıtlar hala Türkiye için çok derin ve sofistike şarkılar. Bir o kadar da naif dediğiniz gibi, gün ışığına çıkması için çok sebep yok.

Yedi oktavlık sesinizin farkına nasıl vardınız? Yoksa sesinizi eğiterek mi bu noktaya geldiniz? Böyle bir yeteneğe sahip olduğunuz için kendinizi ayrıcalıklı mı yoksa sorumlu mu hissediyorsunuz?

Şarkı söylerken kullandığım oktav 4-5 arası. Bunu 6 ya da 7’ye yükseltip sinek vızıltısı yapmanın bir anlamı yok. Zaten ses performansından çok müziğimle konuşulmak istiyorum.

Bundan üç yıl öncesine kadar da sesimin çok sıra dışı olduğunun farkında değildim. Fazıl Say dinler dinlemez fark etti tabii ki. İstanbul’da ses uzmanı bir doktor ile görüştük ve sesime milyonda bir rastlandığını öğrendik. Ayrıca ses tellerim de normal bir insanın ses tellerinden üç katı uzundu. “Türkiye’nin Farinelli”si denildi benim için. Fakat bu da doğru değildi. Çünkü Farinelli sesini yitirmemesi için hadım edilmişti. Benim öyle bir sorunum da olmadı, ki ben sadece soprano değil bas bariton da çıkabiliyorum. Türkiye’de değil, başka bir ülkede olsaydım muhtemelen çok sansasyon yaratacaktım. Büyük ihtimalle Kültür Bakanlığı her türlü desteği verecekti, fakat kendi ülkemde Kültür Bakanlığı’nın şarkılarımdan ya da varlığımdan haberi olduğunu bile sanmıyorum. Onların Tarkan’ları var. Benimse ruhum.

Sizin dünyaca ünlü bir sanatçı haline gelebilecek potansiyelde olduğunuz söyleniyor. Bunun için biraz da müzik piyasasındaki kurallara göre oyunu oynamak gerekiyor. Ve yaptığınız, ürettiğiniz sizi yansıtmaktan çok uzağa düşebiliyor bazen. Böyle bir çarkın içinden kirlenmeden çıkabilmek, kaybolmadan varolabilmek sizce mümkün mü?

Ben popüler müziğe karşı bir insan değilim. Yanlış yapılan işlere karşıyım. Eskiden ticari müzik yaparken çaktırmadan yaparlardı. Artık öyle bir hal aldı ki bu iş Türkiye’de insanın gözünün içine soka soka, dalga geçer gibi şarkılar yapıyorlar. Gittikçe aşağı iniyor kalite. Ritim ne kadar düz olursa o kadar iyi, sözler ne kadar basit olursa o kadar çok ezberlenir gibi. Tüm bunlar midemi bulandırıyor.

Asla bir yerlere gelmek için başkalarının kurallarını seçmedim. Sadece kendim için müzik yapıp paylaştım. Buna sanat derim ben. Sanatçı, kimse için iş yapmaz. Tüccardır bunu yapan. Sanatçı ve tüccar arasındaki fark da budur zaten.

Dünyaca ünlü olmak konusu bir korku değil benim için. Çok da zor değil. Viyana’dan, Amerika’dan özel burs teklifleri geldi ben Bilkent Üniversitesi’nde özel öğrenci statüsünde okurken. O ülkelerin vatandaşlık teklifleri de. Bunları düşünmek için çok erken. Ben Türkçe dile getirmeyi seviyorum hislerimi, şarkılarımı Türkçe söylemeyi seviyorum. Asla katı kurallarım yok. İlla ki kural olacaksa benim kurallarım geçerli olmalı. Birileri değişimi başlatmalı değil mi?

Siz farklı ne kattınız müziğe ve sonra da tüketenler için cazip hale geldiniz? Nasıl tanımlıyorsunuz müziği ve yaptığınız müziği?

Artık insanlar seçme hakkına sahipler. İyi ile kötüyü ayırabilecek zekaya ve teknik donanıma sahipler. Ellerinin altında internet var. Tüm dünya dijital kanallarda, televizyonlarında. Aradaki farkı seçmek zor değil. Ve sanıyorum çok sıkıldı birileri bu olup bitenlerden ben gibi. Bu nedenle müziğimi benimsedi ve sahiplendi beni.

Bir numaraya yükselmek gibi bir hedefim olmadı ama oldu çok gariptir ki. Hem de her iki albümle. Pop olmayan alternatif hatta avantgarde bir albüm, pop listelerinde en üst sırada yer aldı. İnanmak ve inandığın işi yapmak her zaman başarıyı getiriyor kişiye.

Dünyada bir dönem etnik müzik çok revaçtaydı, şimdi füzyon akımları var. Geleneksel formları farklı algılamalar içinde yorumlayanlar da çıkıyor. İnternet, youtube gibi arayüzler fırsatlar yaratıyor. Siz nasıl bir müzikal tablo görüyorsunuz önünüzde?

Ben sanatçı olarak 'çağ'ı yakalamayı seçmiyorum. 'Çağ'ın önünde durmayı tercih ediyorum. İlk albüm "Ben bu şarkıyı sana yazdım", demolarımdan oluşan bir kayıttı. Bu Türkiye için deliktir. Ama yaptık. İkinci albümüm "Aşk bu gece şehri terk etti" benim ilk profesyonel albümümüdü ve elektronik unsurları barındırıyordu. Son olarak yayınladığımız "Seçkiler I" ise piyano eşliğinde benim yorumumla tekrar dile gelen türkülerden oluştu.

Her üç albüm de birbirinden çok farklı soundlara ve tarzlara sahip. Bu nedenle anlaşılacağı üzere belirli bir füzyona sahip değilim. Olabileceğimi de sanmıyorum. Ruhumdaki bohemizm buna engel oluyor sanırım.

Kliplerinizi çok beğenerek izliyoruz. Keza web siteniz de etkileyici bir formda. Bir dönem fotoğrafçılıkla uğraşmanın kazandırdığı bir yorum farkı mı var kendinizi görselleştirme çabanızda?

Kesinlikle var. Bunu sizler de çok net görendensiniz. "Sonbahar" isimli şarkımın videosu da bunu dile getiriyor zaten.

Kasım ayı sonunda yayınlanacak dördüncü albümü 'Emir' de Cem Adrian, elektronik öğelerle rock sound'unu ustaca birleştiriyor. Albümde 'Kelebek' şarkısına Hayko Cepkin, 'Anladım' isimli şarkısına ise Pamela Spence eşlik ediyor. Sadece insan ve doğanın özüne dönük konsept bir albüm hazırlayan Cem Adrian yine müziğiyle yaşamı sorguluyor.

Müziğin kalbi İstanbul iken sizin Ankara'yı mesken edinmeniz sebebi nedir?

Kendi kalbim için. Ben Ankara'yı çok seviyorum. Kendime zaman ayırabiliyorum, müzik yapacak vaktim oluyor Ankara'da. Çok huzurluyum orada.

İstanbul ise çok yoğun bir şehir, sürekli kendimi oradan oraya koştururken buluyorum İstanbul'da. Gün ne zaman başlayıp bitiyor fark etmiyorum bile. İstanbul'da yaşarken şehri fark etmiyor insan. Oysa ben bir kış günü Boğaz'da gemileri saklayan sisi seviyorum. Sarayburnu'ndan batan güneşi, Fenerbahçe'de Ada'ların ışıklanmasını bir akşam üzeri. Sanıyorum İstanbul'da yaşayıp da kirletmek istemiyorum tüm bunları.

Fanlarınız oluşmaya başladı. Daha da artacağı benziyor. Siz kimleri zevkle dinliyorsunuz? İdolleriniz, dikkate aldığınız müzik otoriteleri var mı? Kimlerle aynı sahneyi paylaşmak istersiniz?

Bu sayı sürekli artıyor, haklısınız. Çok keyifli çünkü benim müziğimi sevenler ben gibi biraz, gizli kalmayı seviyor. Beni de gizli tutmayı istiyorlar nedense. 🎧

"Asla bir yerlere gelmek için başkalarının kurallarını seçmedim. Sadece kendim için müzik yapıp paylaştım. Buna sanat derim ben. Sanatçı, kimse için iş yapmaz. Tüccardır bunu yapan. Sanatçı ve tüccar arasındaki fark da budur zaten."

60'lardan günümüze "müzik ve hayat"

Müzik eleştirmeni Murat Meriç ile Barışa Rock Festivali'nin gerçekleşmesinde önemli katkıları olan Ragıp İnceşagır tesadüfen bir araya geldiler. "Müzik ve Hayat" başlıklı proje ile Türkiye'nin yakın geçmişini şarkılarla öğrenmeye ve paylaşmaya çalışıyorlar.

Röportaj: Vecdi Erbay
Fotoğraf: Sema Korkmaz

■ ■ ■ ■ Ragıp İnceşagır ile Murat Meriç'i bir araya getiren ortak tutkuları müzik. Bir diğer ortak noktaları Türkiye'nin siyasal tarihine duydukları ilgi. İkisi de müziğin sadece eğlence dünyasına hitap etmediğini, müziğin siyasal ve sosyal gelişmeleri izleyip buna göre evrildiğinin farkında. Müziğe bakış açıları da birbirine yakın olunca "Müzik ve Hayat" projesi gündeme gelmiş. İkili üniversitelerde, Barışa Rock Festivali'nde ve çeşitli atölye çalışmalarında müzik ve hayat ilişkisini sorguluyorlar. Ankara'da yaşayan Murat Meriç başka bir çalışma için İstanbul'a gelmişken randevu alıp Ragıp İnceşagır'ın ofisinde buluştuk. "Müzik ve Hayat" projesini konuşacaktık, ama ilk sorumuz, ikilinin nasıl bir araya geldiği ile ilgili oldu. Ragıp İnceşagır soruyu cevaplarırken ikilinin aslında başka bir proje için biraraya geldiğini öğreniyoruz: "78'liler Vakfı bir konser istemişti, yardımcı olsun diye Naim Dilmener'e gittik, o

da bize Murat'ı önerdi," diyor İnceşagır. "Murat'la tanıştık, oturup konuştuk, konseri tasarlamaya çalıştık. Ama yer sorunu çözülemediği için konser iptal edildi. Bu arada Bilgi Üniversitesi'nde '12 Eylül ve Şiir', '12 Eylül ve Roman' gibi atölye çalışmaları yapıldı. Biz de '12 Eylül ve Müzik' çalışmasını modere ettik."

İLK ORTAK ÇALIŞMA

İkilinin ilk ortak çalışması "12 Eylül ve Müzik" bir bakıma "Müzik ve Hayat" projesinin altyapısını da oluşturmuş. Murat Meriç'in anlattıkları da bunu doğrular nitelikte: "O konserde yapmak istediğimiz 12 Eylül öncesi ve sonrası yapılan müziği karşılaştırmaktı. '12 Eylül müziği nasıl etkiledi?' sorusuna cevap arayacaktık. Dramatize kurgusu da olan bir gösteri gibiydi. 12 Eylül öncesi 'Sev Kardeşim'lerden Cem Karaca'nın 'Parka'sına, Şanar Yurdatapan şarkılarından Zülfü Livaneli şarkılarına kadar; 12 Ey-

Murat Meriç (solda)
Ragıp İnceşagır (sağda)

Murat Meriç:
“Ben 12 Eylül’de
8 yaşımıydım.
O dönemleri
araştırmalarımın
biliyorum.
Ragıp’ın
anılarından yola
çıkarak anlattığı
dönemi, ben de,
örnekleyen
şarkıları ve
etkilerini
anlatarak tarihsel
tespitler
yapıyorum.”

lül’den sonra Grup Yorum, Kızılırmak, Ahmet Kaya, Ferhat Tunç gibi isimlerden yola çıkarak 12 Eylül ve Müzik ilişkisini kronolojik olarak ortaya çıkarmak gibi bir niyetimiz vardı.”

Bu çalışmada Beyaz Kelebekler’in “Sen Gidince”, Şenay’ın “Sev Kardeşim” gibi şarkıları da yer alıyor, ancak ağırlık protest müzikte. Bunun nedenini Meriç şöyle özetliyor: “Çünkü 12 Eylül, sol müziği vurdu, Beyaz Kelebekler’i değil...”

Ardından bir başka atölye çalışması geliyor. “Şanar Yurdatapan, Aylin Aslım, Güten Kaya, Sarper Özkan, Mor ve Ötesi, Anima gibi dünden ve bugünden iyi müzisyenlerin bir araya geldiği çok güzel bir atölye çalışması oldu,” diyor İnceşagır. “Sonra 78’liler Vakfı bir kez daha çağırdı bizi. Bu kez görsel olarak da desteklenmiş bir program hazırladık.”

Sözü İnceşagır’dan devralan Meriç, bu programın politik müziğin evrilmesi üzerine olduğunu söylüyor: “Tütün Deposu’nda yapılan bu program sadece müzisyenlerden oluşmuyordu. Mesela Sinem Bacı, Kızıldere şarkısının nasıl yazıldığının hikâyesini, Gülten Kaya da Ahmet Kaya’yı anlattı o programda. O dönemleri yaşayanların katkılarıyla interaktif bir çalışma oldu yani.”

ANILARLA MÜZİK

“Müzik ve Hayat” performansı, ‘70’li yılları yaşayan Ragıp İnceşagır’ın tanıklıklarını, yaşadıklarını anlatmasıyla başlıyor. Murat Meriç ise kitleleri etkilemiş şarkılarla giriyor araya.

“12 Eylül’de 8 yaşımıydım,” diyor Meriç. “O dönemleri araştırmalarımın biliyorum. Ragıp’ın anılarından yola çıkarak anlattığı dönemi, ben de, örnekleyen şarkıları ve etkilerini anlatarak tarihsel tespitler yapıyorum.”

Daha çok 70’li yıllar ve sonrasını anılarla ve müzikle anlatan ikili, Bolu Üniversitesi’nde 1950’li yıllara kadar geri gitmişler. Bu yıllar, özellikle üniversiteli gençler için ilginç olmalı. Dönemin sosyolojik ve siyasal ortamında yapılan müzik de öyle. Murat Meriç, bu yıllarda boy veren bir Amerikan hayranlığından söz ediyor. “Amerikan hayranlığının olduğu dönemde Celal İnce’nin bir plağı var, şarkıda, ‘Amerika Amerika/Türkler dünya durdukça/ Beraberdir seninle/ Hürriyet savaşında’ deniyor. Bunları da anıp çalışıyoruz.”

Murat Meriç müzikle bilinçlenen insanlardan. Tesadüfen dinlediği müzikler sayesinde Türkiye’nin siyasal tarihine ilgi duymaya başlamış. “1988’de Ankara’ya üniversite okumaya geldi-

12 Eylül sonrası protest müziğinin en önemli temsilcilerinden biri Ahmet Kaya idi.

Ragıp İncesavaşır:
“Kıbrıs Harekatı hem siyasette hem müzikte bir dönüm noktasıdır. Bir tarafta yükselen işçi hareketi ve Ecevit’in söylemlerinin işçi hareketine yakınlaştığı diğer tarafta milliyetçiliğin çok etkili olduğu hatta sol milliyetçiliğinin MHP’ninkinin önüne geçtiği bir dönemdir. O dönemlerde ‘Sev Kardeşim’ gibi şarkılar yapıldı.”

ğimde Grup Yorum’un ‘Hazırda Ölmek Zor’ albümü yeni çıkmıştı. Ondan bir önceki adım Ahmet Kaya’nın 87’de çıkan, lisede dinlediğim ‘Yorgun Demokrat’ albümüdür. Daha geride Yeni Türkü’nün ‘Dünyanın Kapıları’ var. Arada Zülfü Livaneli’nin ‘İstanbul Konseri’. Bunları dinleye dinleye, geçmişte ne yapıldı sorusunu sormaya başladım. Ve eski şarkılara ulaştım, Melike Demirağ’a, Cem Karaca’ya, daha eskilerden Ruhi Su’ya... Ruhi Su’nun müziği ile tanışmak önemli bir milattır benim için. Ahmet Kaya’nın tok sesi beni çok etkilemişti, ama daha öncesinin Ruhi Su olduğunu sonradan öğrendim. Aynı şekilde Zülfü Livaneli’nin 80’den önce söylediği şarkıların farklı olduğunu da öğrendim. Bunlar bir şekilde ufkumu açtı ve geriye dönüp araştırmaya başladım. Bu şarkılar beni etkilemeseydi böyle bir işe girişmezdim.”

Peki bu şarkıları dinlerken ya da çalarken neler hissediyor Meriç? “Bir kere coşku hissediyorum” diyor Meriç. “Çünkü çok güzel şeyler yapılmış. Bir dönem insanları nasıl etkilediyse o şarkılar, beni de aynı şekilde etkiliyor bugün. Öyle sağlam, güzel şarkılar.”

KIBRIS HAREKATI, MİLLİYETÇİLİK VE MÜZİK

Türkiye’de olup bitenler için epey şarkı yapıldı. Hem Meriç’in hem de İncesavaşır’ın verebileceği örnekler vardır mutlaka. Kıbrıs Harekatının müziğe yansımalarına ikisi de ayrı bir

önem veriyor. “Olaylar ve olaylar üzerine yapılmış şarkıları incelemek çok hoşuma gidiyor,” diyor Meriç, şöyle devam ediyor: “Sen Gidinçe Bak Neler Oldu şarkısı nasıl bir zamanda yapıldı, çok merak ediyorum mesela. Ecevit iktidara geliyor, Kıbrıs Harekatı yapılıyor, ‘Umudumuz Ecevit’ sloganı her yerde. Ve ardından görülmemiş bir şekilde pop müzik furyası başlıyor, herkes bu şarkıları yapmaya başlıyor.

“Kıbrıs Harekatı hem siyasette hem müzikte bir dönüm noktası,” tespitini yapan

İncesavaşır, sosyal demokratların iktidar olduğu dönemde iki olguyla karşılaştığımızı söylüyor: Bir tarafta yükselen işçi hareketi ve Ecevit’in söylemlerinin işçi hareketine yakınlaşması. Diğer tarafta milliyetçilik çok etkili. Kıbrıs Harekatı solun milliyetçiliğinin MHP’ninkinin önüne geçtiği bir dönemdir. Dünyanın başka ülkele-

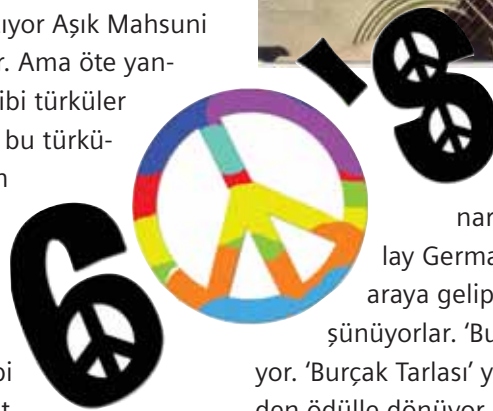
rinde de benzer dönemler var. Türkiye ne güzel oldu durumuna geldi. O dönemlerde "Sev Kardeşim" gibi şarkılar yapıldı.

60'LI YILLAR VE BATILILAŞMA KAYGISI

Müzik ve Türkiye'nin siyasal, sosyal tarihi demişken daha gerilere gitmeden olmuyor. Mesela 1960'larda nasıl bir müzik vardı? O dönem de siyasal ortam çok hareketli ve hâlâ tartışılan 27 Mayıs darbesi yapılmıştı. Bu sürecin müzikal yolculuğunu Murat Meriç anlatmaya başlıyor:

"1960'lı yıllarda bir taraftan Avrupalı müzikler yapılmaya çalışılıyor ağır aksak, diğer tarafta da Halk Müziği. Bunun iki kanadı var, biri toplumun sorunlarını dile getirmeye çalışan ve giderek sertleşen türküler. Nihat Erim için, "Erim erim eriyessin" türküsünü yazıyor Aşık Mahsuni ve bu yüzden hapiste yatıyor. Ama öte yandan "Dam üstünde pıtırak" gibi türküler de yapılıyor. 1960'ın ortaları bu türkülerle Batı müziğinin ilişkisinin kurulduğu zamanlar. Batı müziği çok önceden kanto, tango, caz, twist gibi hatları izleyerek Türkiye'ye geliyor. Ama Batı müziği Batı gibi yapılıp gibi bir anlayış mevcut. Biz bu Batı müziğini Türkçe söyleyebilir miyiz gibi bir arayış yok. BBC'den dinlediklerini onlar gibi söylemeye çalışıyor o dönem müzik yapanlar. Cahit Oben Dörtlüsü 60'ların başında Kadıköy'de çok popüler mesela. Bunun nedeni Beatles'ı Beatles gibi çalmaları. Tam bu dönemde türkülerini Batı müziği ile harmanlama

çalışmaları başlıyor. Şanar Yurdatapan, Ruhi Su, Tülay German gibi müzisyenler bir araya gelip nasıl yapabiliriz diye düşünüyorlar. 'Burçak Tarlası' bu sırada çıkıyor. 'Burçak Tarlası' yurtdışındaki bir festivalden ödülle dönüyor, plağı çok satıyor. Bundan sonra türkü düzenlemeleri furyası başlıyor. Bu dönemde Fecri Ebcioğlu bazı yabancı şarkılara Türkçe sözler yazıyor. Müziğin toplumsal, siyasal nedenlerle kullanılmaya başlandığı dönemler bunlar. 1965'te TİP'in seçim mitinglerine Tülay German 'Yarının Şarkısı'yla katılıyor. Elbette yükselen toplumsal bir muhalefet var,

Murat Meriç:
"50'lerdeki Amerikan hayranlığının olduğu dönemde Celal İnce'nin bir plağı var mesela, şarkıda "Amerika Amerika/Türkler dünya durdukça/ beraberdir seninle/ hürriyet savaşında" deniyor. Bunları da anıp çalışıyoruz."

70's

Ragıp İncesağır:
"Sanayileşme ve
gecekondulaşma
ile Türkiye'deki
müziğin değişimi
arasındaki paralel
ilişkilerde
incelenmeye
değer. 12 Eylül'ün
arabeskle
kurduğu ilişki çok
ilginçtir, acısız
arabesk hamlesi
vardır bu dönem.
Sezen Aksu gibi
bir fenomen
çıkıyor sonra.
Ama uzun süre
yaprak
kımıldamıyor."

ama bu şarkının da katkısıyla TİP 15 milletvekiliyle parlamentoya giriyor. Çünkü Tülay German dönemin en ünlü starı, bugünün Tarkan'ı neyse Tülay German da o yıllar için öyle popüler. Daha sonra CHP seçim kampanyasında Şenay'ın 'Sev Kardeşim' şarkısını kullanıyor. Şarkıların toplum üzerinde etkili olabileceği fark ediliyor böylece ve günümüze kadar geliyor." Tülay German'ın "Burçak Tarlası"ndan sonra, bugün de önemseydiğimiz, çok sayıda sanatçının müziği köklü şekilde değişti, diyebilir miyiz, diye soruyoruz. Soruyu İncesağır cevaplıyor: "Evet. 'Burçak Tarlası'ndan sonra Cahit Oben'de çalan Fikret Kızılok ve benzeri birçok müzisyen teybini alıp Aşık Veysel'e gitti o dönem. Türküleri öğrenmeye, derlemeye çalışıyorlar. Çok özel bir dönem. Etkileri bugüne kadar geliyor elbette ve 1970'li yıllar tamamen çalışmaların türevidir." Murat Meriç, bu dönem yapılan ve Anadolu Pop olarak adlandırılan müziği ikiye ayırıyor: "Bu akım iki türlü gidiyor. Cem Karaca, Erkin Koray, Fikret Kızılok, Barış Manço gibi öğrenmeye çalışan ve o türküleri bulup düzenleyen sanatçılar var. Bir de 'türkü söylemek popüler'

diye söyleyenler var, Anadolu ile hiç alakası olmayanlar bunlar. Zaten o dönemin Anadolu pop akımına bakıldığında on türkü arasında gidip gelinir, bu yüzden bana biraz sahtekarca gelir ilk yılları. Şiir ve müzik ilişkisi de çok önemli. Ahmed Arif ile Fikret Kızılok'un birlikte şarkı yazdıkları bir dönem var mesela. Esin Afşar bu şarkılardan bazılarını okudu. Livaneli, Nâzım Hikmet'in, Timur Selçuk ise Attilâ İlhan'ın şiirlerini besteliyorları o dönem.

90'LI YILLARDAN GÜNÜMÜZE

Murat Meriç ve Ragıp İncesağır ile söyleşmenin en keyifli yanı, ta çocukluğumuzdan beri peşimizi bırakmayan, hafızalarımızdan silinmeyen ezgileri yeniden hatırlamak, ama bu kez bu ezgilerin nasıl bir ihtiyaçtan üretildiğini de fark etmek oluyor. Söyleşi bu nedenle uzuyor ve nihayet 1990'lı yıllara geliyoruz. Protest müziğin kendini iyice hissettirdiği yıllar... "Grup Yorum çıktı önce, ardından buradan ayrılanlar gruplar kurdular ya da solo albümler

Müzik eleştirmeni Murat Meriç, "Müzik ve Hayat" projesi kapsamında yürüttüğü çalışmalar içinde, özellikle 80 dönemine ait çok geniş bir arşive sahip.

yaptılar," diyor Murat Meriç. "Her fraksiyonun bir grubu vardı denilebilir. Fraksiyonların öğretileri ya da savundukları şey her neyse onu içeren şarkı sözleri yazıldı. 90'larda politik müzik biraz bu duruma evrildi. Ama aslında bunları 70'li yıllarda Ali Asker yapıyordu. Mahir Çayan'ın sözlerini şarkı yapıyordu.

90'lada pop patlaması vardı esas olarak. Yonca Evcimik'in 'Abone2, Sezen Aksu'nun 'Hadi Bakalım' gibi şarkılarla başlayıp, herkesin kaset yapabildiği bir döneme geçildi. Aysel Gürel'in yazdığı şarkıları söylemeye başladı herkes.

Kimse etrafta neler oluyor, toplum nereye gidiyor gibi sorulara yüz vermedi. Bir de müzik türleri arasındaki sınırlar kalktı ortadan. İbrahim Tatlıses pop şarkı söylemeye başladı, Yıldız Tilbe türkü albümü hazırladı. Fantezi müzik diye bir tür çıktı ortaya. 90'ların karışıklığının etkileri müzikte de gösterdi kendini. Bu sinemada da böyle oldu edebiyatta da. Herşey çok karıştı yani."

Toparlanıyor mu bu karmaşa, diye sormak kaçınılmaz oluyor Murat Meriç'e. "İçinde yaşadığımız için kesin birşey söylemek mümkün değil" diyor Meriç. "Bir geçiş dönemi yaşanıyor. Ama Duman gibi bir grup var, çok güzel, çok etkileyici işler yapıyorlar, ki onların bu coğrafyada olmasını çok hayırla karşılıyorum. Dünyanın en büyük rock gruplarından biri bence. Böyle müzisyenlerin olması umudumu artırıyor."

Rock müzik yapan sanatçıların, belki sadece yaptıkları müzikten kaynaklanan muhalif ya da müzik ortamına alternatif diyebileceğimiz bir

tarzı var. Bu tarz, dünden bugüne nasıl bir seyir izledi? Öncelediği sorunlar nedir ve bu sorunları nasıl bir formatla yansıttı? Murat Meriç bu soruları da şarkılardan örnekler vererek cevaplıyor:

"70'li yıllarda Füsun Önal daha çok 'Senden Başka' gibi neşeli şarkılar söylerken, 'Fakir Kızın Öyküsü' gibi ilginç parçalar da yorumladı. Tanju Okan 'Parkta Yatıyorum' şarkısını söyledi. Dönemin toplumsal durumuna kendilerince değindiler. Etraflarında olanları inceliyorlar, karşı da çıkıyorlar. Günümüzde farklı şarkılar yapılıyor. Hepsi Grubu'nun 'Özgür Değilim' diye bir şarkıları vardı ilk albümlerinde. Şarkıda, 'Özgür değilim, çünkü kredi kartımın limiti sınırlı' gibi sözler var. Şimdi sosyal sorunlara bakış açısı böyle. Kızların da suçu yok, böyle sözler yazılıyor. Artık böyle algılanmaya başlandı özgürlük.

Ama bir tarafta 70'li yılların şarkılarını bize hatırlatan, durumu kavrayan ve buna karşılık şarkılar yapan insanlar da var. Bülent Ortaçgil çok elit gelecek belki, çok kentli, ama kentlin sorunlarını iyi anlatıyor. Teoman'ın farklı bir özgürlük anlayışı olabilir, ama o da kendince bir dünya eleştirisi yapabiliyor. Şebnem Ferah da öyledir."

"Müzik ve Hayat" projesi devam edecek. Bu müzikli, söyleşili, keyifli ve bir o kadar da ufuk açıcı çalışma belki ileride radyo ve televizyon proglarında da karşımıza çıkabilir. Kim bilir. Başka formatlar da düşünüyor musunuz, radyo programı gibi... 🌀

**Murat Meriç:
"1965'te TİP'in
seçim
mitinglerine
Tülay German
'Yarının
Şarkısı'yla
katılıyor. Elbette
yükselen bir
toplumsal
muhalefet var
ama bu şarkının
da katkısıyla TİP
15 milletvekili ile
parlamentoya
giriyor."**

dünyanın 1 numaralı divası; Haris Alexiou

Onun ruha dokunan sesini bir kez duyun, anlamasanız bile sözlerini, boşluktaki kayboluş gibi sarar sarmalar sizi, aşkla bağlar kendine. Coğrafyaların ve kültürün yakınlığından, geçmişin ortaklığından mıdır bilinmez, Yunanlı besteci ve yorumcu Haris Alexiou kadar sınırlar ötesinden içimize bu kadar net işleyen, kendimize bu kadar yakın hissettiğimiz başka bir yabancı ses var mı acaba?

■■■■■ Her zaman sevdiğimiz Yunanlı sanatçılardan biri oldu Haris Alexiou (Haroula). Ve bunun nedeni de, bizden çok kendisiydi. Bir kere diğerleri gibi (mesela Anna Vissi gibi, mesela Yorgo Dalaras gibi) yok "İnsan Hakları", yok "Kıbrıs" deyip, kendisini naza çekmiyordu. Vissi, Dalaras ve benzerleri belki haklı-belki de değillerdi. Ama Alexiou, haklı bile olursa, bu "Hayatta gelmem-gitmeme"lerin, o memleketteki müzikseverleri-hayranları "cezalandırma" anlamına geleceğini düşünüyordu. Çok ama çok haklıydı da. Gelmeyen-gitmeyen birini, seyredemediğimiz birini de elbette sevmeye, çok sevmeye devam ederiz. Ama kabul edelim ki seyrettiğimiz ve bir akşam-bir gece hem hüznü hem de keyfi paylaştığımız birini, daha çok severiz. Hatta sevmekten fazlası; hayatımızın şarkıcılarından biri yaparız. Kalbimize basar, her ama her şarkısını hayatımızın "fon müziği" yaparız. O şarkılar eşliğinde gülmek de ağlamak da, sevinmek de üzülme de, daha farklı ya da anlamlı görünür bize. Ve daha mantıklı, daha inandırıcı; en azından kendimize.

Tek harf-tek kelime Yunanca bilmeyen birine dahi, bütün dünyanın gizlerini fısıldayabilen biridir Alexiou. "Teorik" olarak mümkün değildir

böyle bir şey. Ama gelin görün ki, aynen böyle olur; pratikte böyle olur. Nasıl olabiliyor bu? Alexiou, mesela Açık hava'da şarkısına başlar başlamaz, nasıl olabiliyor da seyircinin büyük bir bölümü, "olabilecek en kişisel hadise"lerinin şarkısının seslendiriliyor olduğunu düşünüp-buna inanıp aynı tepkiyi gösteriyor, tüm benlikleriyle ona teslim olabiliyorlar? Bir muamma; tamamen-boydan boya.

Bu kadar da değil. Bu topraklar, bugüne kadar Türkçe şarkı söyleyen çok sayıda yabancı şarkıcı ağırlamıştır; Fransız, İtalyan, Yunanlı, Bulgarı dahil, çok sayıda şarkıcı. Ama istisnasız hepsi, bizi duygulandırmak bir yana, güldürmüşlerdir. Bozuk Türkçe'lerine gülmüşüzdür, anlamadan ezberlediklerini çok belli etmelerine, o cümleleri "papağan misali" tekrarlamalarına ya da. Alexiou, buradaki konserlerinden birinde Sezen Aksu'nun "Tutuklu"sunu söylediğinde ise, her şey bambaşka bir hal almıştı. "Ben sende tutuklu kaldım" dediğinin saniesinde inandık ona; onun inanmış olduğunu gördük o an ve kendimizi kaptırdık. Hem de, "tutuklu" sözcüğünü, (neredeyse) "düdüklü" şeklinde telaffuz etmekteyken. Evet; o da Türkçe bilmiyordu, onun da bu dil üzerindeki hakimiyeti sıfırdı. Ama muhtemelen, söylediği şarkının ne anlattığını, neden söz ettiğini sormuş soruşturmuş ve bütün kalbiyle söylemeye çalışmıştı. Ama budur Alexiou, böyledir; bunu hep yapıyor. Son olarak da, geçtiğimiz yaz yaptı, yine Açık hava'da. Yakın dostu Mustafa Oğuz'un davetlisi olarak şenlendirdi Açık hava'yı ve kalpleri birbirine kattı, fırtınalar estirdi.

BİZİ YAK

Yıllar yılıdır Yunanlıların göz bebeğiydi Haris Alexiou, neredeyse ilk plağından beri. Ama 90'ların başı ile birlikte bütün dünyanın peşin-

den koştuğu biri olmaya başladı. Bütün Avrupa'nın, Amerika'nın ve hatta Japonların. Ülkemizde de hatırı sayılır miktarda hayranı vardı. Bu hayranlar, kırk yılda bir tesadüfler sonucu bir araya geldiklerinde durmaksızın Alexiou'dan konuşur, sahip oldukları albümleri sıralar yarıştı- rır, şarkıları dillerinin döndüğünce (çoğunlukla dönmediğince) mırıldanır, perdeyi şarkıların Türkçe versiyonları ile kapatırlardı. Haroula'nın çok sayıda şarkısı, Türkçe olarak da söylenmiştir çünkü. O dönemlerde, yalnızca dinleyicilerin değil, bütün bir İMÇ'nin de aleni

Yunanca bilmeyen birine dahi, bütün dünyanın gizlerini fısıldayabilen biridir Alexiou. Açık hava'da şarkısına başlar başlamaz, nasıl olabiliyor da seyircinin büyük bir bölümü, tüm benlikleriyle ona teslim olabiliyorlar? Bir muamma...

Yıllar yılları, şarkılar şarkıları kovaladı ve zaman içinde Alexiou yalnızca "bir star" olarak değil, "yarın"dan endişe duyan, bu konuda çok duyarlı "bir militan" olarak da nam saldı.

ya da üstü kapalı peşinden koştuğu biriydi Alexiou. Her yeni albümü ile birlikte, bizimkilerde bir koşturmaca, bir telaş başlar, herkes bir şeyler kapmaya çalışırdı. Albümün vurucu birkaç şarkısını, tahmin edeceğimiz gibi birden fazla insan sahiplenmeye niyetlenir, ama şarkı, kapanın değil de, daha hızlı söz yazıp ya da yazdırıp son sürat stüdyoya girenin elinde kalırdı.

Bazen de geriye düşen "Aman ne olacak, benim versiyonum da diğerinden az değil," der ve aynı şarkı iki farklı biçim ya da versiyonla albümlerde yer alırdı.

Burası Türkiye, burada her şey olur ya da olabilir ya, ilk yayınlanan Alexiou albümü, ne yazık ki "adlı adınca" bir Haris Alexiou albümü olamadı. Aslında albüm öyle olmasına öyleydi ya, "bazı telif sorunları" nedeniyle, albümün kapağına "Haris" yazılmış ama "Alexiou" yazılamamıştı. "Best of Greek Music..." mi ne, öyle bir başlık atılmış ve sanki karma bir Yunanca şarkılar albümü havası yaratılmıştı. "Haris" şeklindeki alt başlık ise, kafaları aydınlatmak bir yana, daha da karıştırmaktaydı.

ONLARI YAK

Geçmişe, o "Altın Çağ"a uzanmanın zamanıdır. Alexiou'nun şarkıcılık yaşamı 1972 yılında başladı. Yunanistan'ın en önemli müzisyenlerinden Apostolos Kaldaras'ın teklifi ile başladı şarkıcılığa ve bir Kaldaras/Pythagoras ortak çalışması olan "Mikra Assia" albümünde vokal yaptı.

Bir yıl sonra da aynı ekiple "Bizantinos Esperinos" adlı albümde yer aldı. 1974 yılında ise, bütün müzik kariyerini etkileyecek Manos Loizos ile tanıştı. Yunanistan'ın "dillere destan" müzisyeni Loizos'la olan bu tanışma, 70'li yılların sonunda muhteşem bir albüme de sebep oldu.

O projeden bu projeye koştuğundan ve epeyce karışık albüme "tek bir şarkı" verdikten sonra, nihayet 1975 yılında sanatçının ilk albümü çıktı. "12 Laika Tragoudia"nın açılış parçası olan "Dimitroula" 45'lik olarak da yayımlandı ve hızlı bir şekilde yüz binlerce nüsha satarak listelerin en tepesine yerleşti.

O günlerde Yunanistan'ı sarmış atmosferin de bunda etkisi vardır elbette. O tarihlerde Yunanistan, "cunta" sırasını savmış, özgürlük ve demokrasi rüzgarlarına kapılmıştı. Bu nedenle, başta Theodorakis olmak üzere faşistlerin yasakladığı her şey haklı olarak baş tacı edilmekte, anti-faşist her konser, her gösteri dolup boşalmaktaydı. Haroula'nın Theodorakis'in konserlerinde yer alması, henüz çıkarmış olduğu albüm ve 45'liğin bir satış patlaması yaratmasına sebep oldu. Ve ondan sonra hiç kimse Alexiou'nun sırtını yere getiremedi. Bir yıl sonra tam iki albüm birden yayınladı. Önce "Haris Alexiou 2", ardından da "Laikes Kyriakes". 1977 yılında ise "24 Tragoudia" adlı double albümdedi sıra. 1978 yılında ise, Manos Loizos ile birlikte hazırladığı ve yayınlanır yayınlanmaz Yunanistan'ın gelmiş geçmiş en önemli

albümlerinden biri haline gelen "Ta Tragoudia Tis Haroulas" adlı albüm çıktı. Bu albümü bizim buralarda da kıyamet kopardı; Yunanistan'da- kinden biraz farklı ama kesinlikle bir "kıyamet". Bu albümden "Telli Telli", "Olmasa Mektubun" ve "Maskeli Balo"yu kazandık biz buradakiler; ve tabii Yeni Türkü'yü.

Alexiou 80'lere de kapı gibi bir giriş yaptı. "Ximeroni"yi yayınladı önce; ardından da "Ta Tragoudia Tis Htesinis Meras"ı. Yıllar yılları, şarkılar şarkıları kovaladı ve zaman içinde Alexiou yalnızca "bir star" olarak değil, "yarın"dan endişe duyan, bu konuda çok duyarlı "bir militan" olarak da nam saldı.

HER ŞEYİ YAK

Artık bir "Best of"un zamanıydı. Sanatçının firması Minos böyle düşünmüştü. "I Megaliteres Eptihies Tis Haris Alexiou" yayınlandığında, ne "best of" ne de CD çılgınlığı vardır ortada. Sonra bir stüdyo ve bir konser albümü girdi de vereye. Ve nihayet 1992 yılında, Alexiou'yu kainata tanıtacak olan "Di Efchon" çıktı; bütün dünyada yayınlanan ilk Alexiou albümüydü bu, muhtemelen de en başarılısı. Tam da son sürat esmekte olan "world music" rüzgarlarının katkısıyla, hemen hemen her ülke bağrına bastı Alexiou'yu.

1995 yılında, sanatçının yıllar sonraki ilk stüdyo albümü olma özelliğini taşıyan "Odos Nefelys '88" çıktı. Bu albüm çoğu ülkede "en iyi world music albümü" ünvanını elde etti. Albümün kapak ve tasarımı ise, o güne kadar görülmemiş cinstendi. Bu tasarım sonradan çok kopya edildi, çok yaygınlaştı ama yapıldığı zaman bir "ilk"ti ve bu nedenle de, Alexiou peşine on binlerce koleksiyoncu da katarak, yoluna devam etti.

Uluslararası başarı, hiç şüphesiz Alexiou'nun işlerini çok kolaylaştırdı. Artık her albümünü çok daha rahat şartlarda yapmaktaydı. Ve bu imkanı kullandı. Her zaman "müzik için", her zaman "daha iyi albüm" için kullandı.

O günden beri, ne yaptıysa iyi yaptı. Ne yaptıysa dinletebildi kendini. Hala da öyle; böyle yapmaya devam ediyor hala. Alexiou bir lütuf; bunu bilmek ve Alexiou'suz tek bir gün bile geçirmemek gerekir. Hatta Alexiou için ölünebilir de; işte "aşk o zaman aşk..."

1992 yılında, Alexiou'yu kainata tanıtacak olan "Di Efchon" çıktı; bütün dünyada yayınlanan ilk Alexiou albümüydü bu, muhtemelen de en başarılısı. Tam da son sürat esmekte olan "world music" rüzgarlarının katkısıyla, hemen hemen her ülke bağrına bastı Alexiou'yu.

DİSKOGRAFI

12 Laika Tragoudia (1975)
 Haris Alexiou / 2 (1976)
 Laikes Kyriakes (1976)
 24 Tragoudia (1977)
 Ta Tragoudia Tis Haroulas (1979)
 Ximeroni (1980)
 Ta Tragoudia Tis Htesinis Meras (1981)
 Ta Tragoudia Tis Gis Mou (1981)
 Izoï Mou Kyklous Kani (1982)
 Ta Tsilika (1982)
 Emfilies Erotas (1984)
 I Agapi Ine Zali (1986)
 I Haris Alexiou Se Aprovleota Tragoudia (1987)
 I Nihta Theli Erotas (1988)
 I Megali teres Eptihies Tis Haris Alexiou (1989)
 Kratai Hronia Afti Kolonia (1990)
 I Diki Mas Nihta (1990)

I Alexiou Tragoudai Hadzi (1991)
 Di Efchon (1992)
 I Balades Tis Haroulas (1993)
 Ei (1994)
 Ta Laika Tis Haroulas (1994)
 Haris Alexiou a Paris (1995)
 Odos Nefelys'88 (1995)
 Gyritzontas Ton Kosmo (1996)
 Ena Fili (1997)
 Gyritzontas + Ena Fili (1997)
 To Pahnidi Tis Agapis (1998)
 Parakseno Fos (2000)
 Psithiroi (2000)
 Cine Keramikos (2002)
 Os Tin Akri Tou Ouranou Sou (2003)
 Vissino Kai Nerantzi (2006)

CAN ATILLA:

müziğimle yaşanmışlıkları paylaşıyorum

Büyük ilgi gören Osmanlı üçlemesi "Cariyeler ve Geceler", "1453-Sultanlar Aşkına" ve "Aşk-ı Hürrem" albümlerinden sonra Can Atilla, bu kez başka bir tarihi kimlikle karşımıza çıkıyor. Mevlana'nın hüznünlü hayat hikayesini anlatan "Mevlana'dan Çağrı-Dans Müziği", Can Atilla'nın müziğinde görmeye alıştığımız farklı tatları, duyuşları ve duyguları taşıyor, aktarıyor, yaşıyor.

■■■■■ Can Atilla 'elektronik new age' akımının ülkemizdeki önemli temsilcilerinden. Bu yıl İngiltere Kraliçesi II. Elizabeth'in Türkiye ziyareti kapsamında Cumhurbaşkanlığında gerçekleştirilen özel resepsiyonda verdiği konserle adından söz ettiren besteci şu günlerde "Mevlana'dan Çağrı-Dans Müziği" adıyla çıkan yeni albümüyle yeniden müzik dünyasının gündemine oturdu. Can Atilla ile müzik ekseninde geniş bir söyleşi yaptık.

80 kuşağsınız. Kimleri dinlerdiniz, kimlerden etkilendiniz, hangi akımlar, hangi şarkılar unutulmazdı sizin için?

1980 yılı müzikle kesiştiğim yıl. Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuari'na girmiştim o yıl. İlk yıllarda keman çalmak benim için müziğin en güzel paylaşımıydı, ama yıllar geçtikçe kendi müziğimin peşine düştüm. Ortaokuldayken oda müzikleri yazar, okulda ben-

den sınıfça büyük müzisyenlerle bunları yorumlardık. Konservatuarda klasik batı müziği eğitimi aldım ama lisedeyken klasiğin dışında, o zamanlar yeni alternatif bir akım olan elektronik müziğe de ilgi duymuştum. Jean Michel Jarre, Kitaro, Vangelis, Klaus Schulze, Conrad Schnitzler, Isao Tomita, Tangerine Dream gibi elektronik müzik enstrümanlarını senfonik olarak kullanan rock kökenli besteciler benim için örnek teşkil etmişlerdir. Bu yeniçağ bestecileri hep "uzaysal yeni müzik" akımının dünyadaki temsilcileri olmuşlardır. Bunlar 16. veya 17. yüzyıllarda yaşamış olsalardı eminim şu an klasik müzik bestecilerinden sayılırlardı.

Unutamadığım şarkılar ise Alan Parson's Project'in bestecisi Eric Wolfsoon'un şarkıları, Yes, Genesis, King Crimson, Emerson Lake and Palmer gruplarının 70'li yıllardaki albümleri. Türkiye'den Tanju Okan, Ersan Erdura, Erdem Alkim ve Hardal grubu favorilerim arasındadır.

Röportaj: Türkşan Karatekin

Nasıl karar verdiniz konservatuvara ve neden klavye? Beste çalışmalarınız ilk ne zaman başladı? Müzikal kariyerinizdeki yapı taşları neler?

Ailem müzisyen olmam konusunda beni her zaman teşvik etmiştir. Konservatuara girdiğim yıl aynı zamanda TED Ankara Koleji'ni de kazanmıştım ama ilginç tesadüfler sonunda kendimi konservatuar sınavına girerken buldum. Sınav için okula geldiğimde bahçede müzik yapanlar, koridorda tiyatro öğrencilerinin çalışmaları, uzaklardan gelen piyano sesleri bana o kadar farklı ve büyüleyici gelmişti ki koleji çoktan unutmuştum bile ve keman bölümüne girdim. Klavyeli çalgıların baskın ve kompozisyonel kullanımını beni diğer müzisyenlerden farklı kılan özelliğidir. Ortaokul dönemlerimde çalabileceğim keman, flüt ve oda orkestrası için küçük konçertolar, iki keman için düetler bestelerdim. Sonraları piyano eşlikli epey uçuk sayılabilecek modern oda müzikleri yazdım. Bunları radyo sesleriyle karıştırarak elektronik synthesizer'larla birleştirir ve ortaya bambaşka bir müzik çıkarırdım. Amatör gibi gözükse, ama insana boyut katan bu çalışmaları yıllarca geliştirerek devam ettirdim. Etüd olarak adlandırabileceğim bu denemeler bana elektronik seslerle akustik (yani doğal) seslerin nasıl mükemmel bir uyumla birleştirilebileceğini öğretti. Daha önce söz ettiğim rock kökenli klavyeli çalgı bestecileri de gerekli donanım ve bilgi olması halinde, bestecinin kendi orkestra müziğini nasıl tek başına yaratabileceğini öğretti bana.

Sizi, elektronik new age müzik klasmanında ülkemizin en önemli temsilcilerinden biri olarak değerlendiriyor müzik otoriteleri. Siz kendinizi hangi kulvarda görüyorsunuz? Yaptığınız müziği nasıl tarif ediyorsunuz?

"Kulvarlar", standart kalıplar müziğimi tarifte ne yazık ki yetersiz kalıyor. Müziğim, müzikteki tüm ilgi alanlarımdan ve müzikal zevkimin bir sentezinden doğuyor. Onun için Pop olsun, Techno olsun, Klasik olsun, Rock olsun, Sanat Müziği olsun, tüm bu müzik türlerinin dinleyicilerine ulaşabiliyorum galiba. Türk halkının duyumsamasına güveniyorum. Albümlerimde klasik müzik standartlarını ve etkilerini görebilirsiniz, elektronik müzik bulabilirsiniz, operatik şarkılar duyabi-

lirsiniz, Techno ve Ambient türlerini, sufi mistizmini, Türk Sanat Müziği şarkı makamlarını, Orient ve Arap ritimlerini duyabilirsiniz. Müziğimi farklı kılan da bu zenginlik aslında.

Müzik bence, Tanrı'nın insanlara kelimelerin ötesinde armağan ettiği sihirli bir iletişim/paylaşım aracıdır. Müzik sayesinde bu frekanslarla anlatamadığımız, ama bizi biz yapan duyguları hissedebiliyoruz. Yaptığım müzik aslında aradığım, ama bir türlü hepsini bir müzisyende bulamadığım müzik. Müzik söz konusu olunca hiçbir zaman kendimi kısıtlamamışımdır. Birbirini etkileyen ve ileriye taşıyan müzik türlerinin hepsine ruhumu açmışımdır. İyi müzik çalındığında bulunduğu atmosferi allak bullak edebilecek derinlikte ve güçte olan, mutlaka evrensel kriterlerden çekirdeğini oluşturmuş ve yapan tarafından geliştirilmiş müziktir bence. Kendi müziğimde de hep bu noktayı hedeflerim. Dinleyicilerimin zamanını çok önemserim. Onlarla müzik aracılığıyla tarihimizi, yeni keşifleri, olayları, hüznüleri, mutlulukları, yaşamış nice aşkları paylaşmayı isterim. Albümlerimde konularına göre kurgusal bir atmosfer oluşturmaya çalışıyorum.

"Müzik uhrevi bir şeydir, insanların bu dünyadaki varlığını sorgulamasına neden olan bir içgüdüdür" demişsiniz bir söyleşinizde. Bugün tüketim kültürünün dayattığı modalar gibi hazmedilmeden yenilip yutulan bir biçim aldı müzik. Sözler, besteler önemini yitirdi, ritim ve şov yönü ağırlık kazandı. Neler düşünüyorsunuz bu konuda?

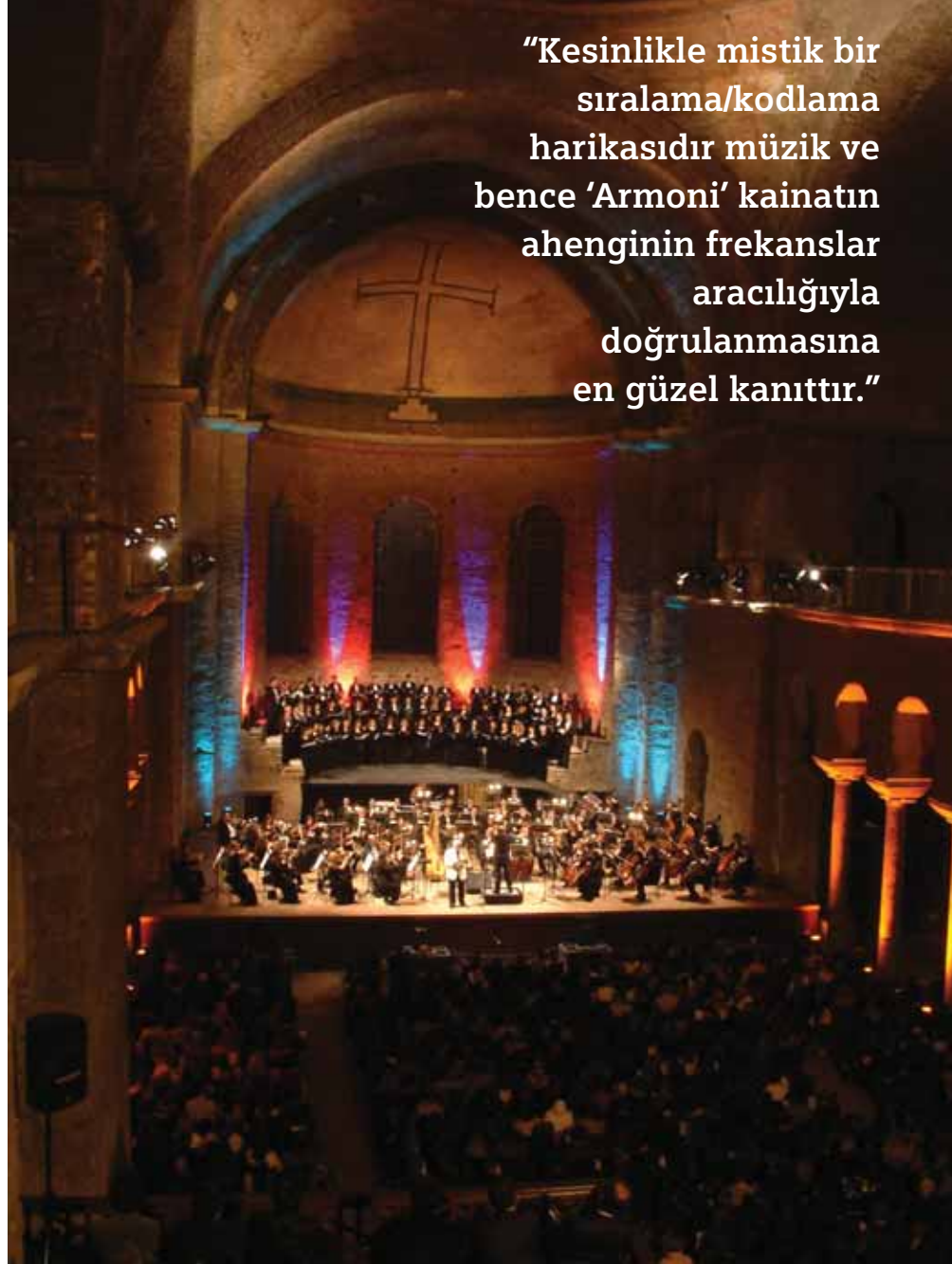
Müzik günümüzde "araç" olarak kullanılıyor, ama "amaç" olarak var olmalı diye düşünüyorum. Tabii ki sanatsal birikimi olan gerçek müzikten bahsediyorum. Kesinlikle mistik bir sıralama/kodlama harikasıdır müzik ve bence "Armoni" kainatın ahenginin frekanslar aracılığıyla doğrulanmasına en güzel kanıttır. Hayatında hiç klasik müzik dinlememiş bir kişi bile Beethoven'ın 9. Senfonisi'nin son dakikalarında uzayda boşlukta duran gezegenleri ve ilahi ahengi ve görkemi hissedebilir bence. Hissedemezse duyduğu seslerin güçsel farklılığından, yani müzikteki ahengin büyüklüğünden tedirgin olmuştur. Müziğin ciddiyetine genel olarak bu vizyondan bakarsak söz ettiğiniz kavramlar ve oluşumlar, hangisinin müzik olup, daha doğrusu hangi

müziğin doğru müzik olduğu hakkında akıl karıştırabilir. Gerçekler ortada ve aşık, tüm dünyada müzik sanayisi krizin zirvesinde, sorun sadece kopyalama veya mp3 olayı değil. Duygular, romantizm, aşk, özlem gibi kavramlar çöktü bence. Duygu parametresi "0"ı gösterirse siz iyi müziği yapsanız da onu kim hissedecek? İnsanlar birbirinin nerdeyse aynısı olan şarkıları dinleye dinleye hislerini ve duygularını aynı sığılıkta yaşar oldular. Görmeden anlayamaz, hatta duyamaz olduk, çünkü klip yoksa müzik de yok! Müzik endüstrisinde ticari müzik üretkenler daima benzer şeyler üretmekte kendilerini zorunlu hissediyorlar, çünkü "müzik" esas hedef olan klibin ham maddesi niteliğinde. Bir de, artık müzisyen, prodüktör, yapımcı, aranjör olmak, birçok kişiye göre o kadar kolay ki, hepsi bir bilgisayara bakar. Yeni fikirler, yeni sözler, yeni düzenlemeler, yeni riskler demek (genelde güvensizler böyle düşünür) dünyada da risk almak istemiyorlar bence. Zaten herkes de müziği "dinlediği kadar sanıyor". 3-5 dakikaya sığdırılmış 5-15 yaş arası genç kızlar için yapılmış on binlerce şarkı var dünya pazarında.

Jenerik müziği, tiyatro müziği, film müziği veya sadece müzik yapıyorsunuz. Siz hangisinde daha çok var olduğunuzu düşünüyorsunuz? Matematiksel biçimde mi çıkıyor bunlar ortaya, disipline mi ediyorsunuz kendinizi? Yoksa her biri geldiği gibi dışarı mı akıyor içinizden, hiçbir süzgeçten geçmeden?

Ben kendi adıma tiyatrolar için senfonik sahne müziği yapmayı severim. Çünkü senfonik açılım olan bu müziği ülkemizde hemen hemen hiçbir filmde kullanamazsınız. Ancak tiyatrodaki oyunun geçtiği yer ve dönem itibarıyla o müzik yaşayabilir. Shakespeare için, Prandello için, Lorca için, Kafka için, Tolstoy için bu ülkede müzik üretmenin ne kadar önemli olduğunun takdirini okurlara bırakıyorum. Tamamen kişisel bir durum. Ama bir besteci için bu tarihi isimleri, eserleri anlatan müzikler üretmek büyük bir mutluluk ve tecrübedir.

En son JanJan filminin müziklerini yaptım. Yönetmen Aydın Sayman benden "büyük duygusal bir dalgalanma yaratacak müzik" istedi, çünkü filmde bir trajedi vardı ve bu patetik olay ancak orkestra tarafından çalınacak epik bir senfo-

"Kesinlikle mistik bir sıralama/kodlama harikasıdır müzik ve bence 'Armoni' kainatın ahenginin frekanslar aracılığıyla doğrulanmasına en güzel kanıttır."

nik temayla kalplere ulaşabilirdi, çok doğru düşünüyordu. Bu hissi ve atmosferi müzikle film başlamadan jenerik yazılarında olabildiğince kullandım. Daha köyün boş sokakları gösterilirken fonda kalmayı başaramayan müzik, bütün hikayeyi anlatıyor gibi oldu. Duyguları ve istediğimiz atmosferi yaratmış olduk.

Çok sayıda belgesel, dizi, sinema filmi ve reklamlar için orijinal müzikler hazırladım. Belgesel için müzik yapmak özel bir tecrübe ister. Belgeselde müziğin dili başkadır, yerine göre daha mesafeli, daha lirik, kısmen daha yalın bir enstrümanlama ve anlatım, sinema müziğiyle ara-

Can Atilla,
İngiltere Kraliçesi
II. Elizabeth'in
Türkiye ziyareti
kapsamında
Cumhurbaşkanlığında
gerçekleştirilen özel
resepsiyonda verdiği
konserle adından
söz ettirdi.

minden etkilenmemek mümkün mü? Roma İmparatorluğu'ndan sonra 600 yıldan fazla ayakta kalabilmiş ikinci büyük dünya gücüyü Osmanlı. Albümlerimi hazırlarken belirli zaman periyotlarını anlatıyorum. O zamanın içinde bizi ve dünyayı değiştirmiş ne varsa hepsini araştırmaya çalışıyorum ve bunları uygun duygusal atmosferlerle müziğimde kurguluyorum. Bazı konuların müziklenmesi zor oluyor, Mesela 1453 Albümünde "Ak Şemsettin'in Rüyası" adlı bir parça vardır. Anlatılan öyle bir rüyaydı ki herhalde birçok gerçekten daha gerçek. O atmosferi ney ve elektronik müzikle anlatabildim, halbuki o konu için başka eskizlerim vardı ama doğru atmosferi bulmakta doğrusu biraz zorlandım. Bunun gibi birkaç parça daha var albümlerde.

Dönem albümleri yaptınız şimdiye dek. Bundan sonra tarihin hangi boyutuna dokunacaksınız, ipucu verecek misiniz?

Mevlana'nın 800.Yıl kutlamaları için bir Oratoryo ve Bale-Dans müziği besteledim. Oratoryo İstanbul Devlet Operası tarafından Aya İrini'de AKM'de ve Uluslararası Aspandos Opera Festivalinde defalarca sahnelendi. Ankara'da da Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası tarafından seslendirildi. Bu eserin hemen ardından ise Mevlana konulu ilk özgün bale olan "Çağrı"yı besteledim. Uluslararası üne sahip Mehmet Balkan tarafından koreografisi hazırlanan eserin orijinal öyküsü de gazeteci yazar Şefik Kahramankaptan'a ait. Eser Devlet Balesi tarafından hala sahneleniyor. Bu dans gösterisi için hazırladığım müziklerin artistik versiyonlarından oluşan "Mevlana'dan Çağrı-Dans Müziği" albümüm yeni çıktı. Müzikte ney ve senfoni orkestrasının hiç işlenmemiş bir birlikteliği söz konusu. Bu albümde de mistizm/sufi atmosferleri ağırlıkta. Mevlana'nın hüznü hayata hikayesinin müzikal bir anlatımı.

Albümlerinizdeki her parçanın ayrı bir hikayesi var ve bunlar dinleyenleri tarafından da hemen görselleştiriliyor. Yani dinlerken resimleri zihin bir yandan tasarlıyor. Üç boyutlu ve derinlikli duyusunuzun sırrı nedir?

Enstrümantal müzik yapmak ve tabii müziğin işleniş şekli. Sözler dinleyiciyi her zaman odaklar.

sında ciddi farklılıklar vardır. Özetle olay bence içgüdü ve onu tetikleyen bilgi birikiminin ahenği olmalı.

Albümlerinize isim veren Osmanlı temasının cazibesi nasıl başladı? Sizi bu temaya yönlüten içinizdeki tarih aşkı mı yoksa Osmanlı'daki gerçek kültürel zenginlik, etnik çeşitlilik ve mekansal uzam mı?

Genel fikir Şehir Tiyatroları için hazırladığım "Gayri Resmî Hürrem" adlı oyunun müziklerini bestelerken aklıma geldi. Özen Yula'nın bu etkileyici oyunu bilinmeyen bir tarihi gözler önüne seriyordu. Müziği bestelerken değerli yönetmen Ayşenil Şamlıoğlu benden fantastik bir Osmanlı müziği istedi, ama hiç yapılmamış bir müzik, ne Osmanlı ne Batı, başka bir dil. O ana tema hala alakasız zamanlarda aklıma gelir. Bu müziği ve oyunun diğer tema müziklerini Aşk-ı Hürrem albümüne ekledim. Albümün son parçası olarak yeniden düzenledim ve kaydettim. Bambaşka bir müzik, aynı Osmanlı hanedanının kökleri gibi. Sonrası zaten kendi kendine gelişti. "Cariyeler ve Geceler" albümündeki "Mara Despina" parçası o kadar beğenildi ki onlarca programda haberim olmadan kullanıldı. Bu şahsiyet Fatih Sultan Mehmet'in üvey annesiydi. Fatih'i onun büyüttüğü herkes tarafından kabul ediliyor zaten ve orijinal yazılarda Fatih'in ona "anam" diye hitab ettiği de gerçek. Bu şarkının yarattığı çok özel ruh hali, benim için Fatih ve fetih konusuyula ilgili ilk tetikleyici olmuştur. Osmanlı dön-

"Müziği sınırların ötesinde yakalanmayı bekleyen melodiler ve sesler olarak gördüm hep. 20 yıldır görüntüleri ve yazılmış metinleri müzikliyorum. Çok sayıda tiyatro oyunu için müzik yazdım, yüzlerce belgeselin müziklerini yaptım. Galiba bu iki konu, anlatmaya çalıştığım müziği bulmamda bana iyi tecrübe kazandırmışlar."

Yani söz yazarı dinleyicinin neyi, nasıl hissedeceğinin formüllerini çözülmüş olarak sunar. Keşfedilecek pek az şey kalır. Ama bazen öyle sözlerle rastlarsınız ki müzikten çıkar, hayatınızı etkiler (ne yazık ki bu az karşılanan bir durum). Ama enstrümantal müzikte ve film müziğinde durum epey farklıdır. Çünkü müziğin bir kurgusu vardır, o atmosfer içinde müzik eğer size ulaşabilmişse ve dinleyici ile psikolojik bir bağ kurabilmişse paylaşım söz konusu olur ve sizin yaratıcılığınızı tetikler. Avrupa’da bu olaya “kulakla görme” derler. Ben de zaten işleyeceğim konulara karar verirken daha çok duygusal derinliği olanları seçiyorum. Yoksa “1453-Sultanlar Aşkına” albümü “Best of Mehter Marşları” albümü olurdu. Duyuşumun sırrını soruyorsunuz... Müziği sınırların ötesinde yakalanmayı bekleyen melodiler ve sesler olarak gördüm hep. 20 yıldır görüntüleri ve yazılmış metinleri müzikliyorum. Çok sayıda tiyatro oyunu için müzik yazdım, yüzlerce belgeselin müziklerini yaptım, galiba bu iki konu, anlatmaya çalıştığım müziği bulmamda bana iyi tecrübe kazandırmışlar.

Aşk-ı Hürrem klibinin açılış sahnesi Francis Ford Coppolo filmlerini andırıyor adeta. Oyuncu, animasyonlar, yaklaşım, müziğinizi çok samimi ifade etmiş Uğur Erbaş. Sinemayla ilginiz ne boyutta? Bestelerinizin ana çatığı kurduğu müzikal bir film düşünceniz var mı? Sinema her zaman ilgimi çekmiştir. David Lynch, David Cronenberg, Alan Parker, Fassbinder, Tarkovsky, De Palma, Sergio Leone gibi yönetmenler, filmlere ve müziklerine olan ilgimi hep artırmışlardır. Müzikal bir film yapmaktansa, gerçek bir müzikal yapmayı hep istemişimdir. Geçtiğimiz eylül ayında Yunanlı yönetmen Costas Ferrer ile birlikte “Rembetiko” müzikali-

nin müzik yönetmenliği ve orkestrasyonlarını yaptım. Büyük düşünen cesur insanlarla yapılacak bir iş, kesinlikle müzikte profesyonellik gerektiriyor. Uğur Erbaş ile yıllardır çalışıyoruz, harika işler çıkardı, her üç klipte birbirinden güzel, ruh var, sinema var, hayal ver, estetik var. Müziğimi iyi yansıtan klipler oldu.

Müziğinizi tanımlarken “Avrupalı bir dil” kullanıyorum demişsiniz. Avrupalı olan ve olmayan müzik dilinin özellikleri nelerdir?

Ülkemizde modern anlayışla, içinde Türk müziği çağrışımları olan yeni müzikler üreten yetenekli müzisyenler var. Ama ne yazık ki üretilen tüm müzik sadece ülke içinde ve Almanya’da yaşayan Türkler tarafından talep görüyor. Yani müzikte sınırları biz belirlemişiz ve galiba seçimimizi de sadece iç pazara yönelik oluşturmuşuz. Niyet. Tüm dünya hep sadece Türkiye mi olmalı? Müziğim, farklı türlerin aynı konu ve atmosfer içinde yer almasıyla oluşuyor, daha doğrusu bu bütünlük, müziğimi diğer albümlerden farklı kılıyor. Birde benim yaptığım müzik “besteci müziği”, bu yüzden özel bir dinleyici kitlesi oluştu sanırım. Çalan, söyleyenden çok, bu müziği yapan ile ilgilenenler müziğimin takipçileri. Bu da çok anlamlı benim için. Albümlerimde anlatacağım konuları müziklerken o parçanın ille de Türk müziği standartlarında olmasını şart koşmam kendime. Parçanın çatısı tamamlandıktan sonra atmosferine göre uygun Türk enstrümanlarıyla yeniden düzenleyerek başka bir sound oluşturuyorum. Yani herkesin ilk dinleyişte tamamını keşfedeceği ve kısa bir sürede vazgeçeceği müzikler yerine, zamana karşı direnç gösterecek müzikler. Epey uzun bir müzik geleneği olan Avrupa ve Amerika’da da bu “yeni” müzik beğeniliyor ve dinleniyor. 🌐

“İyi müzik çalındığında bulunduğu atmosferi allak bullak edebilecek derinlikte ve güçte olan, mutlaka evrensel kriterlerden çekirdeğini oluşturmuş ve yapan tarafından geliştirilmiş müziktir bence.”

EKREM YEŞİLADA:

sanata adanmış bir ömür

Ekrem Yeşilada'nın Türk müziğine duyduğu sevgi ve araştırmacı kişiliği bir araya gelince, Türk müziğini konu alan kitapların ortaya çıkması kaçınılmaz görünüyor. Devlet içinde aldığı görevler bürokrat kimliği kazandırsa da Yeşilada'ya, onun gönlü hep müzikten yana olmuş. "Musiki Tarihimiz" gibi değerli kitaplar işte bu sevginin ürünü...

Yazı: Aslı
Karataş Kalkan

Ekrem Yeşilada, tüm çalışmalarını Kıbrıs'ta edebiyat, müzik ve turizmin gelişmesine adanmış bir isim. Çocuk yaşlarda başlayan müzik ve edebiyat sevgisini hiç yitirmeyen Yeşilada, bu çalışmalarını hiç aksatmadan sürdürdü. İlk müzik eğitimini Erzurum'da görevli olduğu sırada alan Yeşilada, müzik dışında değişik görevlerde bulunmasına rağmen müzikle ilgili araştırmalarını hiç aksatmadı. Ancak biriktirdiklerinin günışığına çıkması yıllar sonra gerçekleşebildi. Türk müziğine gönül verenler için her biri değerli kaynak niteliğinde olan kitaplarının İngilizce de yayımlanmış olması, Türk müziği kültürünün dünyaya tanıtılmasına da olanak sağlıyor.

ÇOK YÖNLÜ BİR KARIYER

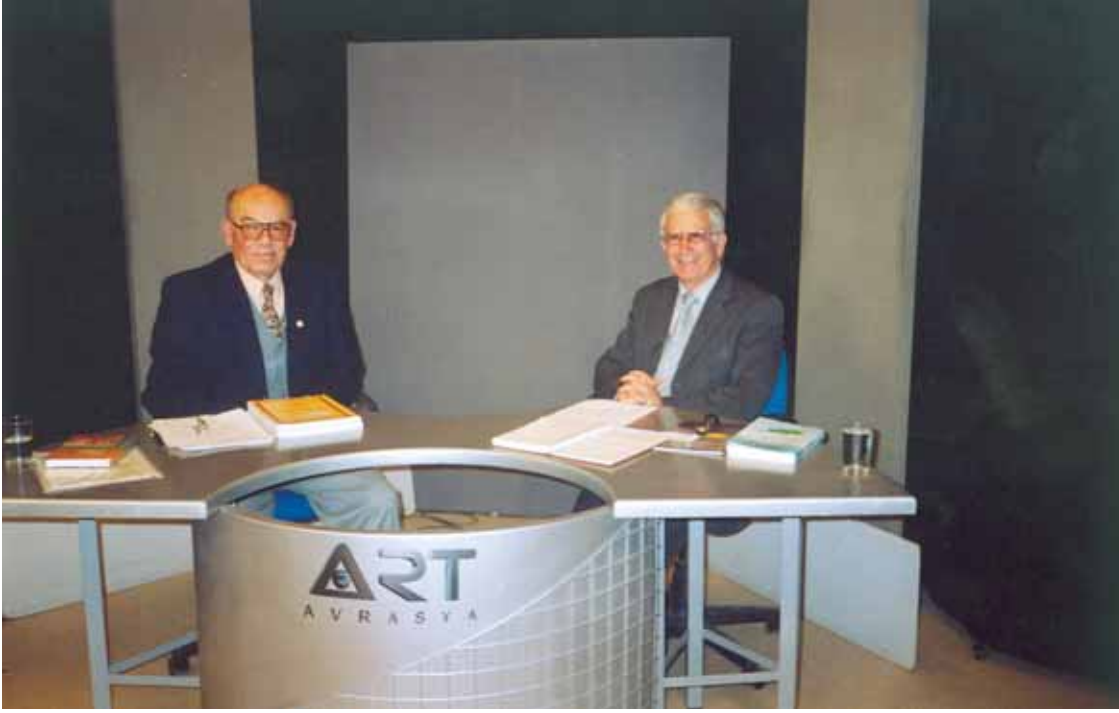
Ekrem Yeşilada, 1931 yılında Gönyeli'de (Kıbrıs) doğdu. İstanbul Yüksek İktisat ve Ticaret Okulu'nun Dış Ticaret-Konso-luluk bölümünden mezun oldu ve

1959'da ülkesine döndü. Kamu görevine, Lefkoşa Haydarpaşa Ticaret Lisesi'nde öğretmen olarak başladı. 1961'de Ankara'da açılan Kıbrıs Cumhuriyeti Büyükelçiliği'ne konsolos olarak atandı. 12 yıl Dışişleri Bakanlığı'na bağlı çeşitli görevlerde bulunduktan sonra 1973'te Kıbrıs'ta kurulan Turizm Dairesi'ne müdür oldu. 1974 Barış Harekâtı'ndan sonra kurulan Turizm Bakanlığı'nda yaklaşık on yıl müsteşar olarak görev yaptı. 1984'te kendi isteğiyle emekliye ayrılıp bir seyahat acentesi işletmecisi olarak 1998'e kadar sektörde hizmet etti. Bu arada 1989-1994 yılları arasında Doğu Akdeniz Üniversitesi'nde part-time olarak turizm dersleri verdi. Turizm alanındaki bilgi ve deneyimlerini "Kıbrıs'ta Turizm" adını verdiği 440 sayfalık bir kitapta toplayarak bu alandaki önemli bir boşluğu doldurmuş oldu.

EDEBİYAT VE MÜZİK ÇALIŞMALARI

Ekrem Yeşilada, müzik ve edebiyata karşı büyük ilgi duymasına rağmen, bu alanlarda bir eğitim almamış, kendi gayretiyle radyo dinleyip, gazete ve kitap

Ekrem Yeşilada, 2001'e kadar biri Atatürk'le ilgili marş, ikisi de türkü olmak üzere üç beste daha yapar ve o yıl 10 eserden oluşan ilk albümünü hazırlayarak satışa sunar.

okumak suretiyle kendisini yetiştirmeye çalışmıştır. Kolejde okurken İbrahim Zeki Burdurlu isimli hocasının verdiği Türkçe Edebiyat derslerinin en sevdiği ders olduğunu ve bu yüzden perşembe günlerini ipe çektiğini anlatmaktadır... 1950 ve 1952 yıllarında Kolej Post adlı dergide, "The Nigtingale" ve "The Swarm on The Face" adlı öyküleri, iki deneme yazısı ve lisenin dergisinde doğduğu köy Gönyeli'nin o yıllara ait durumunu ele alan ilk araştırma yazısı yayınlanmıştır. Yeşilada, yazılarını o tarihten beri Kıbrıs ve Türkiye basınında yayınlamayı sürdürmüştür.

Yeşilada ilk ciddi müzik eğitimine ise 1952 yılında Erzurum'da tercüman olarak görevde bulunduğu sırada 3. Ordu Badosu elemanlarından biriyle anlaşır, nota ve metod konusunda özel dersler alarak başlamıştır. Kıbrıs'ta bir arkadaşının yardımıyla biraz ud çalmasını öğrendiği için hocasının da tavsiyesiyle yeni bir cümbüş almak suretiyle işe başlamıştır. Sonraki yıllarda Ankara Radyosu'nun ünlü solist ve bestecilerinden Ekrem Güyer'den makam, usul ve solfej dersleri alır.

1952'de henüz 21 yaşında olan Yeşilada 'sıladan ve yardan' ayrı olmasının verdiği duygu fırtınasının da etkisiyle yazdığı "Beşparmak Dağı Sıra" adlı ilk türküsünün notasını, hocasının da yardımıyla yazıp Ankara Radyosu "Yurttan Sesler" programının yöneticisi Muzaffer Sarısözen'e postalar ve radyoda çalınmasını bekle-

meye koyulur. Üç ay sonra 1953 Nisan ayı sonunda Ankara'ya gittiğinde, Radyo'da Üstad Sarısözen'i bulur ve "Niye çalmadınız?" diye sorar. O da kendisine işlerinin yoğunluğunu gerekçe gösterip, Yeşilada'yı ertesi gün yapılacak provaya çağırır. Yeşilada ertesi gün istenen saatte stüdyoya gider. Karşısında Sarı Recep, Turhan Karabulut, Emin Aldemir, Osman Özdenççi, Nureddin Çamlıdağ gibi o zamanın üstadlarını görünce çok heyecanlanır. İlk dörtlüğü ve nakarat kısmını sesi titreyerek okuduktan sonra Sarısözen, "fena değil" diyerek, türkünün notasını yazması için eşi Neriman Sarısözen'i davet edince heyecanı biraz diner.

İLK ESER

15 gün sonra ailesini görmek üzere geldiği Kıbrıs'ta bulunduğu sırada, eserinin Ankara Radyosu'nda yayınlanması kendisini motive eder. 1958'de Ankara Radyosu'ndaki türkülerinin sayısını dörde çıkarır. Ancak bir yandan çalışmak, bir yandan da yüksek öğrenim yapmak durumunda olduğu için 1996'ya kadar üretmiş olduğu üç türkü, bir uzun hava, iki TSM ve biri de sözlü oyun havası olmak üzere yedi besteye yetinmek zorunda kalır. 2001'e kadar biri Atatürk'le ilgili marş, ikisi de türkü olmak üzere üç beste daha yaparak o yıl 10 eserden oluşan ilk albümünü hazırlar ve satışa sunar.

Bu güne kadar beş değişik türde 14 beste yapmış bulunan Yeşilada, 2007 yılında da Ulusla-

Bu güne kadar beş değişik türde 14 beste yapan Yeşilada, sadece besteci ve yorumcu değil, aynı zamanda araştırmacı bir yazardır. "Kıbrıs'ta Geleneksel Türk Müziği" adlı kitabında 32 bestecinin özgeçmişi ve en sevilen eserlerinin notaları yer alır.

rarası Turizm Örgütü SKAL International'ın Antalya'da yer alan dünya kongresinde kullanmak amacıyla yedi eserden oluşan ikinci albümünü kendi sesi ve yorumuyla hazırlayıp sunmuştur.

MÜZİK KİTAPLARI

Ekrem Yeşilada, 1980 yılından beri yaptığı araştırmalar sonunda 2001 ve 2002 yıllarında bestecileri ve eserlerini tanıtan "Kıbrıs'ta Geleneksel Türk Müziği" adlı kitabını iki cilt halinde yayınlamıştır. Toplam 32 bestecinin özgeçmişleri ile ürettikleri en sevilen eserlerin notalarını bu kitaplarda toplar. Sahibi belli olan eser sayısının yaklaşık 300'ü THM, 700'ü TSM ve 22 Türkçe tango bulunduğunu saptar. Bunlara envanteri henüz yapılmamış olan diğer müzik dalları ve 60 civarında olduğu bilinen anonim eserler de eklendiğinde 2002 yılı sonunda toplam eser sayısının 2500'ü bulacağını tespit etmiştir.

Bu çalışmaları sırasında Yeşilada, başta Musiki Mecmuası'nı çıkarmakta olan ünlü müzikolog Etem R. Üngör olmak üzere MESAM yöneticilerinden bestekar, araştırmacı-yazar Turhan Taşan'la tanışıp onlardan Kıbrıs ve Türkiye Musiki tarihiyle ilgili bilgi ve belgeler edinir. Bunlara ek olarak Münir N. Selçuk, Müzeyyen Senar, Gültekin Çeki, Dr. Alaeddin Yavaşca gibi ünlü bestecilerin biyografilerini içeren kitaplar ile ansiklopedileri araştırıp bilgi ve belge arşivini sürekli zenginleştirir.

Hem Türkçe ve hem de İngilizce olarak yayınlandığı için yurt içinde ve yurt dışında da büyük ilgi gören bu çalışmaları, Yeşilada'nın dördüncü kitabının gündeme gelmesine vesile olur. "Kıbrıs'ta ve Türkiye'de Geleneksel Türk Müziği"ni konu alan musiki tarihiyle ilgili Kıbrıs'taki ilk ciddi ve bilimsel araştırma olan "Musiki Tarihimiz" adlı 350 sayfalık kitabını 2007'de yayınladı. Bu çalışmaları sırasında Yeşilada, pek çoğumuzun bilmediği birçok yeni bilginin yanı sıra yirminci yüzyılın kendine göre en ünlü bestecileri arasında Kıbrıs asıllı 3 bestecinin, Ahmet Rasim Bey (İstanbul 1864-1932), Osman Nihat Akın (İs-

tanbul 1905-1959) ve Gültekin Çeki (Antalya 1927 doğumlu) bulunduğunu saptar ve ulaşamadığı dört yeni bestecinin bilgilerini toplayıp, kitabına eklemiştir.

Yeşilada'nın Son Kitabı: "History Of Turkish Music" (Kutu) (Görsel: Son Kitap Kapağı)

Ekrem Yeşilada "Musiki Tarihimiz" adlı kitabını biraz geliştirerek Aslı Giray'ın çevirisiyle "History Of Turkish Music-The Developmental Process Of Traditional Turkish Music in Cyprus and Turkey" adıyla 2008 Temmuz ayında yayınladı.

Kitabın tanıtım toplantısı, yazılı ve görsel basın temsilcilerinin katılımıyla 10 Eylül'de Lefkoşa Dış Basın Birliği'nde yapıldı. Toplantıda konuşan Yeşilada; Türk müziğinin zenginliğine dikkat çekerek, amacının birikimlerini gelecek kuşaklara anlatmak ve Türk kültürünü yabancılara da tanıtmak olduğunu söyledi. Çalışmaları hakkında açıklamalarda bulunan Yeşilada, kültür ve sanatın gereken ilgi ve desteği bulamadığını belirterek, yöneticilerin yasaları Anayasa'da yer alan, "Devlet sanatın özgürce gelişebileceği ortamı yaratır, sanatçıyı koruyucu, destekleyici ve ödüllendirici önlemler alır. Ürün sahiplerinin maddi ve manevi haklarını korur, gerekli saygıyı sağlar" maddesine göre düzenlemesi gerektiğini vurguladı.

Yeni kitabı gerek Kıbrıs'ta gerekse yurt dışında büyük ilgi gördüğü için, Yeşilada konu ile ilgili konferans vermek üzere üniversitelerden almakta olduğu davetlerin yanı sıra, radyo ve tv programlarına da katılarak toplumuna hizmet etmeyi sürdürmektedir.

TÜRK MÜZİĞİNİN DURUMU

Ülkesinde başta müzik olmak üzere kültür işlerinden de sorumlu bakanlığın Türk Halk ve Türk Sanat Müziği'ne sahip çıkmak bir yana, Anavatan Türkiye'de de bazı fanatiklerin yaptığı gibi onu 'tek sesli, yoz, dolmuş, meyhane müziği' ifadelerini kullanmak suretiyle insanları geleneksel Türk Müziği'nden uzaklaştırmaya çalışıldığı saptamasını yapan Yeşilada ve onun gibi düşünenler bu gidişe mani olmak için mücadeleye başlarlar. Yeşilada, THM ve TSM eserlerini bir kitapta toplamak amacıyla bir çalışma başlatır ve 20 Haziran 1998 tarihli mektubu tüm Kıbrıslı bestecilere gönderir. Bu arada başta Nazım A. İleri olmak üzere hayatta olmayan 4 ün-

Ekrem Yeşilada, tüm amacının Türk müziğinin zenginliğine dikkat çekerek, birikimlerini gelecek kuşaklara anlatmak ve Türk kültürünü yabancılara da tanıtmak olduğunu söylüyor.

lü besteci hakkında da bilgi toplamak üzere kolları sıvar. Yaklaşık 5 yıl süren titiz bir araştırma sonunda hem Türkçe hem de İngilizce olmak üzere iki ciltlik "Kıbrıs'ta Geleneksel Türk Müziği" adlı kitabı ortaya çıkar.

Ekrem Yeşilada Kıbrıs'ta Türk müziğinin durumunu; yıllardır sürdürülen yanlış kültür politikasının doğal sonucu olarak, üstelik orada TRT gibi Türk Müziği'ne sahip çıkan ciddi bir kurum da olmadığı için övünülecek bir durumda olmadığı şeklinde özetliyor. Bununla beraber, Batı müziği eğitimi gördüğü halde Türk Müziği'ne gönül veren hatta beste yapanlar olduğunu, Kıbrıs BRT televizyonu müzik danışmanı Cem Kafkas'ın verdiği bilgiye göre, Doğu Akdeniz Üniversitesi'nde 3 yıl önce 25 kişi olan Türk Müziği öğrenci sayısının bu yıl 300'e ulaşmasının sevindirici olduğunu ifade etmiştir. Son olarak şunları belirtiyor Ekrem Yeşilada: "Anavatan Türkiye'yi yönetenler burnunun dibindeki yavrusuna diğer konuların aksine, kültür konusunda yardımcı olmaya hiç de istekli davranmamışlardır. Bunu, bu satırların yazarı olarak ben değil, Türkiye'nin saygın araştırmacı, yazar ve müzikologları saptayıp, Musiki Mecmuası dâhil birçok yayın organında parmak basmışlardır. TRT ve Kültür Bakanlığı bu konuda özellikle 1974'ten sonra tüm uyarılara rağmen oralı olmamışlardır."🗨️

MUZAFFER ÖZDEMİR:

müzikçe, bildiğim en evrensel dil

Dünya görüşü Yunus Emre, Mevlana ve Aşık Veysel gibi üstadlardan beslenen, sazıyla girdiği aşıkta Jimi Hendrix'ten feyz alan, şiirde, kitapta, mizahta uzun soluklu bir yola çıkan, aynı zamanda aklını ve yüreğini yeniliklere yoran, durmayan koşan, dolup dolup taşan bir saz ustası Muzaffer Özdemir.

■■■■■ Etrafımızda dallanıp budaklanan onca karmaşa ve derinlere daldıkça daha da karanlıklaşan tabloda bir nefeslik durak zamanında karşımızda bulduk Muzaffer Özdemir'i. Gülen yüzünde "benim dünyamda hiç onlardan, kötülüklerden yok" dercesine sazıyla yaşadığı büyük aşkı, hayatla kurduğu bağı ve insanla giriştiği serüveni anlattı bize.

"BEKTAŞI BİR DEDENİN TORUNUYUM"

Müzikle tanışması elbette çoğu saz ve söz ustasında olduğu gibi çocukluğuna dayanıyor Muzaffer Özdemir'in de. "Bektaşî bir dedenin torunuyum ben" diyerek anlatmaya başlıyor: "Beni besleyen ilk kaynak, okuma yazma bilmeyen ama evinde kütüphanesi olan dedemdir. O dede ki dünyasında biraz Hacı Bektaş, biraz Pir Sultan Aptal, biraz Yunus Emre, biraz Mevlana ile Aşık Veysel'i, biraz çiçeği-böceği, biraz şiiri barındırır. Okuma bilmez ama köyün iyi okuyan çocuklarını her akşam evinde misafir eder ve onlara bu ozanların kitaplarını okutur. Karşılığında da harca harca bitmez bahşişler verir. Dedem evde çapa ya da orağa ihtiyacımız varken bana saz alan, yolumu aydınlatan ilk kişidir."

Okumayı öğrenir öğrenmez dedesinin kütüphanesiyle karşılaşan ve bu fırsatı iyi değerlendiren Muzaffer Özdemir okuma, araştırma, biriktirme ve kendi deyimiyle "an" geldiğinde taşarak içindekileri paylaşacağı güzelliklerle dolu dünyanın kapılarını ilk dede ocağında aralamış.

"SAZIM BENİM İKİZİMMİŞ MEĞER"

Onun yolculuğu biraz yokuşlu, biraz engebeli olmuş anlattığına göre. Çünkü sazını ayağa kaldırmış, sanki sazının kanatlarını çırpmasına izin vermiş ve o da sapıyla, gövdesiyle, soluduğu hava ve sırtladığı binlerce yıllık birikimle ustasına en güzel sesleri, tınıları armağan etmiş. "Ben sazla tanıştığımı sanıyordum, meğer saz benim ikizimmiş. Bulduğumda aynaya bakmış gibi oldum" diyor Muzaffer Özdemir. Neden yüzyıllardır süregelen alışkanlığa karşı çıkmış? "Sazı yata tuttuğunuzda 'çalma' der gibisiniz aslında. Sağ kolunuzla üstüne bastırıyorsunuz. Bastırmayacaksınız, enstrüman bir kuş kanadı kadar ferahlık içinde hissetmeli kendini. Bir güvercin kanadına bastırdığınızda uçamaz ya, o misal." Bir büyüsü var sanki o sazın. Kapılıyor gidiyor. "Transa geçiyorsunuz, başka bir Muzaffer Öz-

Röportaj: Türkşan Karatekin
Fotoğraf: Sema Korkmaz

**Jimi Hendrix'in
gitara
kazandırdığı
görselliği ve
zenginliği
Muzaffer Özdemir
saza kazandırmak
istemiş. Bu
yüzden uyuyan
bağlamanın
uykusunu
kaçırarak ayağa
kaldırmış.**

demir var çalmaya başladığınızda" diyoruz. Mizahi yönü de var ya ustamızın: "Yok saz transa geçiyor, beni alet olarak kullanıyor. İtiraf edeyim ki akort yapana kadar ben onu çalıyorum, akorttan sonra saz beni çalıyor."

"HAYATA BAKIŞIM OLUMLUDUR"

Çocukluk günlerinde köydeki evlerinin cem toplantılarına sahiplik yaptığını hatırlıyor Muzaffer Özdemir: "Evimizin en büyük odası bu buluşmalar için ayrılmıştı. Odada bayanların oturacağı yer erkeklerden bir 10-20 cm yukarıdaydı. Yüzyıllar boyu ibadetlerini gizli yapmak zorunda bırakıldığı için her alevi köyünde böyle bir-iki ev, bugünün cem evleri vazifesini görürdü. Hatta toplantılar yapılacağı zaman köyün giriş çıkışına gözcüler konurdu" diyor. Bu baskıya rağmen saz ustasının hayat felsefesi şaşırtıcı biçimde hümanist: "Benim genel bakışım olumludur; önce olaya, insana, eşyaya olumlu bakacaksınız. Çınarlarla karşılaştırıldığında kısa bir hayatım var ve bunu olumlu değer-

lendirmek istiyorum. Bunun için 'ne yapabilirim?' diye sordum kendime. Ustalarım, önderlerim, o zaman 'ruhunu ve aklını kirlletmeyecek, çevrene temiz yansımını sağlayacak şeylerle uğraşacaksın' dediler. Hani bilgisayara virüs girer de onu ayıklamadan çalışamazsın ya. Bu da o hesap. Bizim makineye virüs girmemeliydi. Önce bunun önlemini almak gerekiyordu. Ben de aldım; hiç siyasete bulaşmadım."

"MÜZİK RUHUMUN TEMİZE ÇEKİLMİŞ HALİ"

"Çıktığım yol enal hak" diyor Muzaffer Özdemir, "Çok berrak bir yol ama bu yolda nasıl yürüyeceğiniz kendinize mürşid seçtiğiniz insanlarla ilgili. Benim mürşidim Yunus Emre'dir Nereye gideceğimi ona danışmadan yola çıkmam, bugüne kadar beni hiç yanıltmadı." Rehberlik edenlerden bir diğeri Mevlana, ötekisi Aşık Veysel, Ruhi Su..." Zamanında büyüklerinden biri ona "okumak lazım" demiş. O bu söylemi daha da öteye taşıyarak "Hayat kısa her şeyi okumanın imkanı yok, o zaman Mevlana, Shakespeare, Tolstoy gibi klasikleri okuyarak başlamak lazım. Çünkü bunlar yüzyıllardır okunuyor evrenselliğini kanıtlamış eserler" diyor.

17 ENSTRÜMAN ÇALİYOR

Saz çalıyor, enstrüman icat ediyor, şiir ve mizah yazıyor, köşe yazarlığı yapıyor ve karikatür çiziyor. Sahnede 17 enstrüman çalıp bir de üstüne türkü çığıyor. Nasıl oluyor bütün bunlar, o da bilmiyor; "Kendiliğinden ortaya çıkıyor. Bir yerde birikiyor, taşmaya ve akmaya başlıyor. Taştığı noktalarda ürünler ortaya çıkıyor" diyor. Türkiye'de yayınlanan ilk şelpe enstrümantal albüm de onun ürünü. "Düşlerimize Sığmayanlar" adını taşıyan bu albüm 8 bin yıllık bağlamadan bugüne kadar duyulmayan sesleri duyurmayı vaad ederek yola çıkıyor. Ama ilkler bununla sınırlı değil. Ona en 'ilk'ini sorduğumuzda "5 Şubat 1961'de, ben dünyaya ilk kez geldim," diyor.

'TA'NIN SES HACMİ PİYANODAN GENİŞ

İcat ettiği enstrümanlardan en çok TA'yı önemsiyor saz ustası. Çünkü TA, müzik dünyasındaki saygınlığını sahip olduğu ses hacminden alıyor-muş. "TA'yı kıyaslayabileceğimiz tek enstrüman piyano" diyor Özdemir. Dünyada ses hacmi en geniş enstrüman TA ortaya çıkana kadar piyanomuş. TA'ya ilginin her geçen gün arttığını

ifade eden Özdemir; "Hakkında Amerika'dan Hindistan'a ve Japonya'ya kadar yazılıp çizildi. Zamanla müzik literatüründe hak ettiği yeri bulacaktır ve bu zaman da bir enstrüman için birkaç yıl değil, birkaç yüzyıl olabilir ancak" diyor. Henüz TA'yı icatçısının dışında kullanan yok gibi. Bu konuda başlangıçtaki iyimserliğini biraz yitirmiş gibi duruyor Muzaffer Özdemir. "Yurt dışında bulunduğum bir yıl kadar bir konservatuar öğrencisine bıraktım TA'yı. Döndüğümde elini bile sürmediğini gördüm" diyor acıklı acıklı. "Hevesli çıkarsa öğretir misiniz?" diye sorduğumuzda "Öğretirim değil, öğrenir. Bana da kimse öğretmedi. Bütün enstrümanlarda zor olan iyi çalmaktır. Bu yıllar sürer. Ben hâlâ sazımı iyi çalmak için her gün düzenli çalışmalar yapıyorum" diyor. Ehh bu da hayatını müziğe adayacak gençlere ve hâlâ müzik yapma iddiasında olanlara bir mesaj olsun.

ENGELLİLER İÇİN ENSTRÜMAN

Geleceğe dair hırslardan arınmış dingin bir hayat özleminde Muzaffer Özdemir. "Biz sevgi taşıdığımızda birbirimizin aynası olacağız. Birbirimizin aynası olurken de birbirimize hep insan olarak yansıtacağız" diyor. Bugüne kadar ne Unkapanı tekelinin ne de Bab-ı Ali'nin tozlu yokuşlarında olmuş. Metalaşan müziğin, yabancılaştıran yazının hep uzağında kalmayı seçmiş. Tüm eserleri onun 'enal hak' yolunun bir izi, bir geçidi sanki.

Sözün tam burasında son birkaç yıldır üzerinde durduğu ve artık uygulama aşamasına gelen projesini anlatmaya başlıyor: "Özürlü insanlarımız için tekerlekli sandalyeden perküsyon aleti yapacağım. Onları mutlu edecek, hayatlarını kazanmalarına yardımcı olacak bir alet olacak bu. Tekerlekli sandalyesiyle sahneye gelecek, aksamalarını değiştirecek ve ritim çalmaya başlayacak, sonra yeniden aksamalarını eski haline getirerek parasını, alkışını alıp, evine gidecek." Türkiye'de 8,5 milyon engelli var. Bu icat belki de bardaktaki bir damla kadar küçük ama atalarımız boşuna dememiş, "damlaya damlaya göl olur" diye. Kim bilir, Muzaffer Özdemir'in bulunduğu icadın ardından belki onların dünyasındaki umutları yesherten başka başka icatlar olur?

"JIMI HENDRIX'İN GİTARIYLA YAPTIĞINI SAZIMLA YAPTIM"

Anadolu'nun bağrından çıkanlar kadar dünyaca ünlü bir isim de Muzaffer Özdemir'in dünyasında baş tacı edilenler arasında: Jimi Hendrix. 20 yıl önce ilk kez gitarı yere koyup ağızıyla çalan, sonra arkasına alıp tersten solosunu atmaya devam eden bu gitar virtüözünü televizyonda izlemiş. "Müthişti" diyor Muzaffer Özdemir. Üstelik en çok da bütün bu hareketleri yaparken melodik anlamda sesleri yerli yerine koymasından etkileniyor. Kendisi de şovla alakası olmayan bu olağanüstü müziğin formunu bağlamada kurgulamak üzere ilk denemelere girişiyor. Türlü biçimler üretiyor ama hiçbirini sazi dikey tuttuğundaki rahatlığı vermiyor.

Farklılık arayışının bir nedeni de bağlamaya ihtiyaç duyduğu görselliği kazandırma isteği. Gitar her açıdan görselliği zengin bir enstrüman. Anatomisindeki değişiklikler sayesinde onlarca gitar çeşidi var, sahnedeki performansı görsellekle bütünleştiğinde izlemenin keyfine doyum olmuyor. İşte Jimi Hendrix ismini bir kez daha burada anmak gerekiyor. Muzaffer Özdemir, onun gitara kazandırdığını, saza kazandırma hevesiyle başlıyor adımlarını atmaya. Epey de yol alıyor hatta "Jimi Hendrix at kişnemelerini çıkarırdı gitarından, ben atları kişnetmek için uğraşırken bir de baktım ki atlar koşmaya başladılar" diyerek geldiği noktayı özetliyor.

Tüm eleştirilere rağmen inatla sürdürüyor tarzını ve zaman onu haklı çıkartıyor. Başlarda onu şov yapmakla suçlayanlar bugün onun çaldığı gibi çalmaya, onun tuttuğu gibi tutmaya çalışıyor sazi.

SARDUNYA'DA BİR YAZ

Çoğu Avrupa ağırlıklı olmakla birlikte Hindistan ve Japonya'ya kadar konserler vermiş Muzaffer Özdemir. Zaten yılın büyük bir kısmını da konserler yüzünden yurtdışında geçiriyor. Sardunya adasında bir yaz boyunca verdiği konserler dizisini unutmadığını belirtiyor. "Müzikte en evrensel dilin müzikçe olduğunu gösteren bir deneyim yaşadım Sardunya'da. Adalılar beni öyle bağırklarına bastılar ki Sardunya'daki her köyde sazımı çaldım." 🗣️

"Hepimiz dünyaya gelirken bir hayatın müşterisi olarak geliyoruz. O hayatın içinde şunlar olsun, bunlar olmasın diyoruz. Ben de güneşin müşterisiyim."

GRUP 84:

internetin müzik dünyasına armağanı

Grup 84 ile yaşadığımız internet çağına uygun bir şekilde tanıştık. "Ölürüm Hasretinle" adlı şarkıları internet aracılığıyla binlerce insana ulaştı önce. Sonra televizyon kanalları grubu keşfetti ve bütün Türkiye'ye tanıttı grubu. İlk albümleri "Seksendört" beklenen ilgiyi gördü. "K.G.B." adlı ikinci albümleri de dinleyicilerinden tam not aldı.

■■■■■ Grup 84, internet aracılığıyla müzikseverlerin dikkatini çekmeden önce de bir hayran kitlesine sahipti. Pek çok konser programına katılan grup, kendi dilini buluncaya kadar hem İngilizce şarkılar söyledi hem de Türk Sanat Müziği şarkıları. Öyle görünüyor ki, "Ölürüm Hasretinle" şarkısı onların müzikal rotasını da çizmiş oldu. Grup 84'e, bu rotayı bulma sürecinden başlayarak müzikle ilgili çeşitli sorular sorduk. İşte cevaplar...

Grubun kuruluş hikâyesi nedir? Müzikle buluşma, müziğe adanma kaç yaşlarında, nasıl başladı? Grup üyeleri kimlerden oluşuyor?

Grup elemanlarının müzikle ve enstrümanlarıyla tanışmaları tahmin edileceği üzere küçük yaşlara dayanıyor. Seksendört, Ankara'da farklı gruplarda görev yapan dört arkadaşın bir araya gelmesiyle 1999 yılında oluştu. İngilizce parçalar yorumlayarak başladığımız grup hayatımıza, 2000 yılında kendi bestelerimizi yapmaya karar vererek devam ettirdik. Grup, gitarda Erdem Ocak, bas gitarda Okan Özen, davulda Serter Karadeniz ve vokalde Tuna Velibaşoğlu'ndan oluşmakta.

Konserlerle bilinen bir gruptunuz, ama internette yayımlanan "Ölürüm Hasretinle" şarkınız bütün Türkiye'ye tanıttı sizi. Bir şarkıyla ve birden popüler olmanız şaşırtmış mıydı sizi?

Biz halen neler olduğunun farkında değiliz açıkçası. O tip bir şaşkınlığı üzerinizden atmanızın mümkünatı yok. İkinci albüm çıkarabilmek bile büyük bir şans şu an Türkiye şartlarında. Tek bildiğimiz bunun büyük bir lütf ve şans olduğu. Elimizden geldiğince buna sahip çıkmaya ve hep daha iyisini yapmaya çalışıyoruz.

İngilizce şarkılar söyleyen bir grupken, daha sonra Türk Sanat Müziği şarkılarını kendi tarzınızda yorumlayarak çıktınız dinleyicinin karşısına. Neden böyle radikal bir karar aldınız? Dinleyicilerin ilk tepkisi nasıldı?

Aslına bakılırsa olayın gelişim süreci pek öyle değil. Müziğe İngilizce olarak başlamamızın ana sebebi, bizi bir araya getiren tarz ve şarkıların İngilizce olmasıydı. Herkesin çalmayı bildiği şeylerle başladık ve birbirimizi tanıdık. Daha fazlasını yapabileceğimizi anladığımızda,

Röportaj: Vecdi Erbay

“İlk albümde konu aşk ve ayrılıklardı, ikincisinde ise tepeden tırnağa tepki. Aşk, ayrılık, nefret, politika başka türlü anlatılıyor K.G.B’de. Ayrıca yaşadığımız şeylerin kişiye özel değil, insana genel olduğunu çok iyi biliyoruz.”

yani tam anlamıyla bir grup olduğumuzda kendi bestelerimizi yapmaya başladık. Festival ya da bar seyircisinin salt bizim bestelerimizi dinlemek istemeyeceğini biliyorduk, bu yüzden listeye başka yorumlar da eklenmeliydi. Herkesin yorumladığı klişelerden uzak kalmak isterken bir yandan da sevdiğimiz şeyi yapmak istiyorduk. İşte T.S.M parçaları yorumlamak tam bu noktada ortaya çıktı.

Dört kişilik bir grupta şarkıların seçiminden yorumuna kadar değişik fikir ayrılıkları olabilir doğal olarak. Bunun üstesinden nasıl geliyorsunuz?

Belki de grup olmanın tek güzel yanı bu. Dört kişi demek, dört ayrı beyin, dört ayrı fikir demek. Sürekli bir çeşitlilik, sürekli bir yorum farkı demek. Bu müzikalitenizi arttıran, ileriye taşıyan yegane etken. Herkes fikrini özgürce ortaya koyar ve en iyisini seçeriz.

İlk albümün dinleyici ile buluşması oldukça başarılı olmuştu. İkinci albümü hazırlarken “ya bu kez olmasa” gibi bir kaygınız oldu mu?

Dinleyici ve medya, internet hadisesi dolayısıyla zaten çok ağır bir misyon yüklemişti bize. Bu bahsettiğiniz kaygıları biz herhangi bir sanatçı veya gruptan çok daha fazla yaşadık emin olun. İşin maddi boyutunun yanı sıra manevi yönden yıkım çok büyük olabilirdi. Ama en iyi şekilde altından kalktığımıza inanıyoruz. İnşallah bundan sonra her şey daha rahat ve daha profesyonelce olacaktır.

K.G.B. ikinci albüm. İlk albümle ortak özelliği, şarkı sözlerinin yine aşk ilişkisini irdelemesi. Bunun nedeni konuyu çok önemsenmeniz mi, yoksa yaşadıklarınızın çalışmalarınıza yansımada bir sakınca görmüyor musunuz?

Biz her albümün tamamıyla anlatacağı bir şeyler olduğuna inanıyoruz. Şarkı dilleri, konu ve anlatımları hep bir bütünlük içinde olmalı. K.G.B için 16 parça yapıp sadece 11 tanesini kullanma sebebimiz de bu. İlk albümde konu aşk ve ayrılıklardı, ikincisinde ise tepeden tırnağa tepki. Aşk, ayrılık, nefret, politika başka türlü anlatılıyor K.G.B’de. Ayrıca yaşadığımız şeylerin kişiye özel değil, insana genel olduğunu çok iyi biliyoruz. Bu yüzden yaşananları yazmak ve anlatmak daha can alıcı bu noktada. Herkes bir anlam yüklüyor, herkes farklı yaşıyor şarkılarınızı.

“Gecelik Aşk”ı da yazıp okudunuz, “Ölürüm Hasretine” şarkısını da. Aşk nasıl yaşıyor günümüzde?

Buna genel bir cevap vermek mümkün değil takdir edersinizki. Herkesin aşka bakışı ve yaşayışı birbirinden çok farklı. “Gecelik Aşk” gece hayatına tutulmuş bir merceğe, “Ölürüm Hasretine” ise ayrılık ve aldatmalara...

Şarkıların sözlerini bir kişi yazıyor olsa da grubun diğer elemanlarının müdahale etme şansı var mı?

Aslına bakarsanız bu bir müdahaleden çok gereklilik. Çünkü herkes resmi farklı çizecektir.

Anlatımda çeşitlilik olması monotonluğu engelleyecektir. Fakat grup elemanlarının henüz böyle bir şikayeti ya da talebi olmadı.

Şarkı sözlerinin içeriğinin değişme ihtimali var mı?

K.G.B dikkatli analiz edildiğinde fark açıkça ortaya çıkacaktır zaten. Fakat bariz değişimler için, hem dinleyicinin hem de müzikal alt yapının izni gerekmektedir. Çünkü çoğu zaman müzik başka sözler isteyebiliyor, ama halk buna hazır olmuyor. Dengeyi korumak, işleri iğreti etmeden ilerletebilmek asıl amaç. Diğer türlü söyleminizin de hiçbir anlamı kalmayacak ve yersiz gözükecektir.

K.G.B.'nin ilk albümden belirleyici farkı nedir sizce? Bu albümde ayrıca öne çıkarmak istediğiniz başlık?

"Ölürüm Hasretinle"nin ardından öne çıkarmak istediğimiz hiçbir başlık yok. Çünkü öne çıkan her şey arka taraftaki işlerinizi kapatıyor ve engelliyor. İlk albümde bu yüzden birçok güvendiğimiz şarkı geri planda kaldı. Bu sefer böyle olmasını istemiyoruz. İki albüm arasında o kadar çok fark var ki, buradan yazmakla anlatılamayabilir. Bu yüzden en mantıklı teşhis iki albümü de dinleyerek yapılabilecektir.

Birçok grup ve sanatçıyla birlikte çalıştınız, bunların size katkılarından söz eder misiniz?

Bahsi geçen isimlerle sadece aynı sahneyi paylaştık. Albümlerimizde veya müzik yaşantımıza hiçbir şekilde katkıları bulunmadı. Bunların arasında yalnız ilk albümde, Pilli Bebek elemanlarının albüme büyük katkıları bulundu. Buradan tekrar teşekkürler...

Canan Erçetin'le bir televizyon programında birlikte söyleme şansı bulmuşunuz. Gruba bir kadın vokalist alma düşünceniz oldu mu hiç? Yoksa, "biz böyle daha iyiyiz" mi diyorsunuz?

Orada farkı yaratan şey Candan Erçe-

"Müziğe İngilizce olarak başlamamızın ana sebebi, bizi bir araya getiren tarz ve şarkıların İngilizce olmasıydı. Daha fazlasını yapabileceğimizi anladığımızda, yani tam anlamıyla bir grup olduğumuzda kendi bestelerimizi yapmaya başladık."

tin'in kendisidir. Bu, başka bir bayanın da aynı katkıyı sağlayabileceğini gösteremez bizim için. Hiçbir zaman böyle bir düşüncemiz olmadı açıkçası.

İnternetin bütün Türkiye'ye tanıttığı bir grup olarak, siz internetten ne kadar yararlanıyorsunuz? Örneğin şarkı indiriyor musunuz?

Tabii ki indiriyoruz. Yalan söylemenin bir manası yok. Fakat bu tamamen seçiminizle alakalı. Dinlediğimiz birçok grup ya da sanatçının albümleri Türkiye pazarına çok geç giriyor ya da hiç gelmiyor. Satıştaki materyaller yerine bulamadıklarımızı indiriyoruz.

Grup 84'ün yeni projeleri neler?

Albümün çıkış tarihi dolayısıyla birçok planımızı askıya almak ve yeni bir program yapmak zorunda kaldık. Şu an için tek amacımız bolca konser verebilmek. Önümüzde uzun bir turne dönemi var, onu atlattıktan sonra birçok şeye karar vereceğiz.

Müziğin gittiği nokta neresi? Dünyadaki eğilimler müziğimizi ne oranda etkiliyor?

Açıkçası hiçbir fikrimiz yok. Piyasaya girdiğimizden beri doğru olduğuna inandığımız birçok şeyi kaybettik. Dünyadaki eğilimlerin de hiçbir şekilde sağlamlığına inanmıyoruz. Çünkü bir gecede her şeyin rotası değişebiliyor. Bizim için esas olan Türk halkı ve onun beğenileridir. Bu yolda çalışmayı ve düşünmeyi daha uygun görüyoruz.

Telif konusundaki düşünceleriniz?

Sanatı meslek edinen, geleceğini bunun üzerine kuran insanların tek kurtuluş yoludur telif. Birçok kişinin bildiğinin aksine sanatçı dönemlik kazançlar sağlar ve bunu hayatının geneline yansıtmak zorundadır. Bizim yaptığımız iş tamamıyla pamuk ipliğine bağlı diyebiliriz. Emeğimizin sömürülmesini engelleyebilecek tek mekanizmadır telif. Sanat ne zaman sermaye olmaktan çıkarsa, o zaman daha iyi anlaşılacak telifin önemi. 🌐

başkentte caz esintileri

12. uluslararası ankara caz festivali international ankara jazz festival

C ankara Z

12. Uluslararası Ankara Caz Festivali, 24 Kasım-4 Aralık tarihleri arasında "Caz&Bas" temasıyla başlayacak. Festivalin birbirinden ünlü konukları arasında Renaud Rarcia-Fons, Matthew Garrison gibi dünya çapında tanınmış bas ustalarının yanı sıra ülkemizden de Selçuk Sun, Kamil Erdem, Gürol Ağırbaş gibi tanınmış caz sanatçıları yer alıyor.

Yazı: Türkşan Karatekin

■ ■ ■ ■ ■ Krize rağmen yapılacak olan Ankara Caz Festivali, Türkiye'de caz müziğinin gelişimine, caz sanatçılarımızın desteklenmesinde ve Türk cazının yurtdışında tanınmasında rol oynayan önemli bir buluşma. Festivalde konserlerin yanı sıra müzik eğitiminin önemini vurgulayan atölye çalışmaları ve gece performansları da yer alacak. Her yıl farklı bir tema seçen festival organizasyonu bu yılın temasını da "Caz&Bas" olarak belirledi. Kontrabas caz müziğinin swing ve yürüyüşlerinin en önemli unsurlarından biri olması sebebiyle bu müzik türünde ayrıcalıklı bir yere sahip. Bas gitaristler de cazın gelişmesinde çok önemli bir rol oynamışlar.

ÜNLÜ BASÇILAR ANKARA'DA

24 Kasım - 4 Aralık 2008 tarihleri arasında on gün boyunca Ankara'yı caz ezgileriyle cınlatacak olan festivalde performans sergileyecek

sanatçılar seçilen "Caz&Bas" temasına bağlı olarak bu türün tanınmış isim ve gruplarından oluşuyor. Swiss Army Band, Renaud Garcia-Fons, Cymniology, Kamil Erdem Group, Jay Leonhart, Yuri Honing Trio, Riccardo Arrighini, Kerem Görsev&Allan Harris, Maris Briezkalns Group, Colina-Miralta-Sambeat, Charlie Harden, Gürol Ağırbaş ve Selçuk Sun festivalin konukları arasında yer alan ünlü isimlerden bazıları.

Basın resepsiyonunda sahneye Türkiye-İsviçre ilişkilerinin 80. yılı sebebiyle Swiss Army Big Band yer alacak. Frank Sinatra, Sammy Davis Jr gibi ünlü isimlere eşlik eden Şef Pepe Lienhard'ın yönetimindeki orkestra tempolu caz ve swing ezgilerinden örnekler sunacak, Türkiye'nin ünlü caz solistlerinden Sibel Köse de onlara eşlik edecek. Gecede ayrıca yılların usta ismi Tuna Ötenel'e Türk cazına yaptığı katkılardan ötürü bir plaket verilecek.

Türkiye'nin ilk solo bas albümünü çıkaran Gürol Ağırbaş da festivalde cazseverlerle buluşacak.

AKDENİZ RUHUNUN KONTRBASTAKİ YANSIMASI

Festivalin 24 Kasım'daki açılış konseri ise Avrupa'nın en iyi kontrbasçısı olarak tanınan Renaud Garcia-Fons Trio yapacak. 1980'lerde Paris Konservatuvarı'nda François Rabbath'dan öğrendiği enstrüman tekniğini deneyselliğiyle birleştiren ve geliştiren kontrbasçı Renaud Garcia-Fons farklı bir boyuta taşıdı. Kontrbas onun elinde bir çeşit flemenko gitarı, doğu enstrümanı karışımında hayat bulmaya başladı. Akdeniz ruhunu virtüöz kimliğine yansıtan ve İspanyol kültürünün öğelerini anlaşılır bir şekilde modern Fransız cazına taşıyan sanatçı konserinde, caz ve klasik müzik dışında Flamenko, musette ve Avrupa halk müziğinden harmanladığı son albümü "Arcoluz"dan parçalar seslendirecek.

ODTÜ KONSERLERE EVSAHİPLİĞİ YAPACAK

Ankara Caz Festivali, Ankara'yla özdeş mekanlarda sahne alacak. Konserler yoğunlukla ODTÜ Kemal Kurdaş Salonu'nda yapılacak. Ayrıca Goethe Institute, Sheraton Otel, İF Performans Hall da çeşitli konserlere evsahipliği yapacak. Festivalin ikinci gününde Letonya'nın en iyi müzisyenlerinden oluşan Maris Briezkalns Quintet ve cazda kurduğu doğu-batı köprüsüyle cazseverlerin ilgisini çeken Cyminology sahne alacak.

Genç cazseverlere yepyeni fırsatlar sunan festi-

Hollanda'nın en iyi caz gruplarından biri sayılan Honing Trio (yanda) ve antik dönemin müziğinden ve edebiyat eserlerinden etkilenen Cyminology (yukarda) festivalin merakla beklenen konukları arasında.

valde Ankara Caz Derneği'nin burslu öğrencisi olarak Amstredam Konservatuvarı'nda eğitimini sürdüren Ağan Şadan'ın kurduğu topluluk, festivalin ikinci gününde birçok farklı müzik tarzını bir araya getiren bir repertuarla dinleyicilerin karşısına geçecek.

BİR USTA HEM SAHNEDE HEM ATÖLYEDE

Türk cazının duayenlerinden, değerli kontrbasçı Selçuk Sun, Ankara Festivali kapsamında konser vermekle kalmıyor, ayrıca "kontrbas ve caz" üzerine bir de atölye çalışması düzenliyor.

Kerem Görsev festivalde tanınmış caz yorumcularından Allan Haris Project ile aynı sahneyi paylaşacak.

albümü "İstanbul in Blue" ile Ankara Festivali'nin konukları arasında yer alıyor. Başarısını pek çok ödülle tescillemiş bir isim olan Fahir Atakoğlu, festivalde yine kendisi gibi ünlü isimlerle aynı sahneyi paylaşacak. Bunlardan biri de "dünyanın en iyi davulcusu" olarak kabul edilen iki Grammy ödüllü "El Negro" lakaplı Kübalı davulcu Horacio Hernandez, diğeri de 6 telli bas gitarın mucidi efsanevi Amerikalı basçı Matthew Garrison.

SENTEZ SUNUMLAR, UNUTULMAZ EZGİLER

Festival her biri kendi alanında ustalaşmış isimleri aynı sahnede buluşturan incelikli bir programa sahip.

Türkiye'nin en önemli kontrbas sanatçılarından Kürşat And, Avrupa'da çok sayıda konserde sahne almış Tamer Temel, ünlü isimlerle birlikte çalışmış başarılı müzisyen Onur Puza ve davul dediğimizde akla gelen birkaç isimden biri olan Ayhan Öztöplü de bunlardan biri. Bu muhteşem dördünün 28 Kasım'da ODTÜ Kemal Kurdaş sahnesindeki performanslarını yine başka bir muhteşem performans Perico Samba Quartet izleyecek. İspanya'nın en önemli üç fusion caz müzisyenin bir araya gelerek oluşturduğu grup, tutku ve yaratıcılığın izinde caz, felamenko ve Küba müziğinden esintiler sunacak.

Avrupa'nın en iyi kontrbasçısı olarak kabul edilen Renaud Garcia-Fons

Hacettepe Konservatuar'da düzenlenecek atölye çalışmasına şimdiden çok yoğun bir ilgi var. Festival günlüğünde Ankara'nın önemli cazcılarının oluşan OSO Quartet 27 Kasım'da "festival@cooper clup" sahnesinde performanslarını gerçekleştirecek.

Festivalin Avrupa'dan gelen konukları arasında Hollanda Büyükelçiliğinin katkılarıyla sahne alacak Yuri Honing ilk kez Ankaralı cazseverlerle buluşacak. Saksofonist ve besteci olan Yuri Honing, caz müziğinin bir stil değil, bir lisan olduğuna inanıyor.

ÜÇ USTA İSİM BİR ARADA

Ülkemizde senfonik müziğin en önemli temsilcilerinden Fahir Atakoğlu, Amerika Caz Radyoları liselerinde iki kez birinciliğe yükselen yeni

ELEKTRONİK MÜZİK DE FESTİVALDE

Türkiye'de ilk kez solo bas albüme imza atan Gürol Ağırbaş, festivalin ağır toplarından. Birçok genç bas gitariste ilham kaynağı olan "Bas

Türk Armoni Yıldızları (TÜRKAY), 12. Ankara Caz Festivali'nin kapanış konserinde sahne alacak.

OSO Quartet, Ankara'nın önemli cazcılarından oluşan bir grup. Festivalde, özgün tınılı modern caz bestelerini akustik seslerle sergileyecek.

Şarkıları" albümüyle Gürol Ağırbaş, festivalde Sextet grubuyla sahne alacak. Emrehan Halıcı ve Sinan Bökesoy'un ilginç performanslarını Türkiye'de caz dediğimizde akla gelen ilk isimlerden Kerem Görsev Trio alacak. Kerem Görsev, caz standartlarının en iyi yorumcularından olan Allan Haris Project ile aynı sahneyi paylaşacak.

Festivalin Türk konuk sanatçıları arasındaki en önemli isimlerden biri olan bas gitar ustası Kamil Erdem, 3 Aralık'ta ODTU sahnesinde cazseverlerle buluşuyor. Asiaminor ile ülkemizdeki ilk etnik caz çalışmalarına imza atmış olan Ka-

mil Erdem, koma seslerinin kullanımı, akıl almaz armoni yeteneği ve eşsiz soloları ile Anadolu, Balkanlar ve Orta Doğu'ya özgü tınıları çoksesli caz anlayışı ile yorumluyor.

KAPANIŞ TÜRKAY İLE

12. Ankara Caz Festivali'nin kapanışı tıpkı açılıшта olduğu gibi geniş bir orkestranın performansı ile olacak. Türk Armoni Yıldızları (TÜRKAY) festivalin kapanışını yaparken Sheraton Copper Clup'ta Türkiye'nin önde gelen cazcılarının oluşturduğu Jazz Time Quartet, festivalin son melodilerini çalacak. 🎵

CAZIN GÖKKUŞAĞI BAS

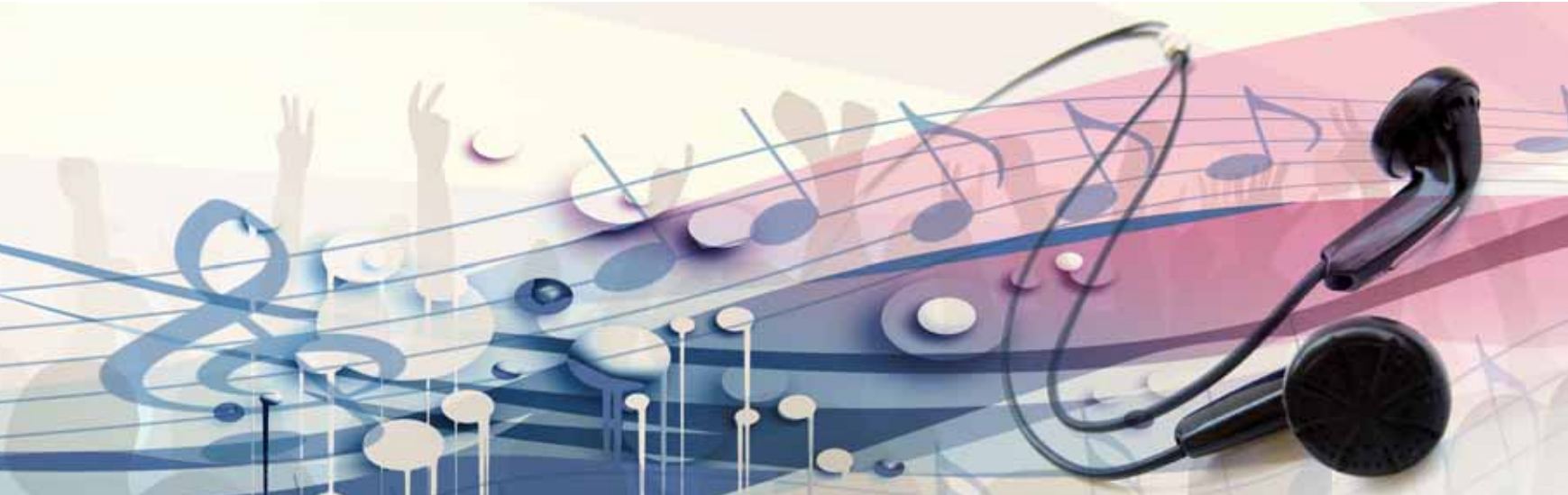
1980'lerin başlarında New Orleans'ta icra edilen caz müziğinde bas dizileri kontrbasın yanında bas saksofon gibi nefesli sazlarla desteklenmekteydi. Yıllar içerisinde kontrbas bütün bu nefesli sazların yerini alacaktı. Kontrbasçılar o zamanlarda "walking basslines" ve armoniyi yürüten dizilerle caz müzikte yerlerini aldılar. 1920 ve 1930'larda elektrik bas gitarın yapımı ve gitar amfilerinin kullanılmaya başlanmasıyla birlikte birçok kontrbasçı, elektrik bas gitar çalmaya başladı. "Slap Stili"nin ortaya çıkmasıyla birlikte bas gitar yeni bir yolculuğa çıkmıştır.

Aynı zamanda bas gitaristler caz müziğinin gelişmesinde de çok önemli bir rol oynamışlardır. Duke Ellington'la birlikte çalışan ünlü kontrbasçı Jimmy Blanton

kontrbası "bebop" müziğinin vazgeçilmez unsuru haline getirdi. Scott LaFaro ve Percy Heats gibi basçılar ise melodik sololarıyla "cool" caz tarzını etkilediler. "Free jazz" tarzını etkileyen basçılar arasında da Charles Mingus ve bu sene 12. Uluslararası Ankara Caz Festivali'nde sahne alacak olan Charlie Haden yer alır. Elektrik bas gitar ise 1970'lerde yaygınlaşmaya başladı. Caz dünyasında önemli yeri olan Jaco Patorius, elektrik bas gitarı kontrbasın yerine koydu. Onun yazdığı zor partiler ve değişik yorumlar dinleyenleri büyüledi. Sonrasında elektrik bas gitar latin cazdan pop caz müziğine birçok türde vazgeçilmez yerini aldı. Caz müziğindeki önemi ile bas gitar bu sene 12. Uluslararası Ankara Caz Festivali'ne konu oldu.

kasım - aralık 2008

<p>15 KASIM C.TESİ</p> <p>Madcon(Beggin) Live In İstanbul Balans Jolly Joker – İstanbul</p> <p>LİSANSIZ</p>	<p>16 KASIM PAZAR</p> <p>David Russell Gitar Resitali CRR Konser Salonu</p> <p>LİSANSLI</p>		<p>17 KASIM P.TESİ</p> <p>Ceyhun Çelikten İle Buluşmalar 1 Babylon İstanbul</p> <p>LİSANSLI</p>
<p>18 KASIM SALI</p> <p>Yarkın Ritim Grubu : Ethnorythmix CRR Konser Salonu – İstanbul Lisanslı</p> <p>LİSANSLI</p>	<p>19 KASIM C.TESİ</p> <p>Emre Şen Akbank Sanat – İstanbul</p> <p>LİSANSLI</p>	<p>20 KASIM PERŞ.</p> <p>Schubert Ensemble İş Sanat Kültür Merkezi Aslı Balans Jolly Joker</p> <p>LİSANSLI</p> <p>LİSANSIZ</p>	<p>21 KASIM CUMA</p> <p>Five Corners Quintet Babylo Transglobal Underground Ghetto</p> <p>LİSANSLI</p> <p>LİSANSLI</p>
<p>22 KASIM C.TESİ</p> <p>Nigel Kennedy Quintet CRR Konser Salonu Belleruche Babylon</p> <p>LİSANSLI</p> <p>LİSANSLI</p>		<p>24 KASIM P.TESİ</p> <p>Queen Tribute Night – A Kind of Magic Babylon –İstanbul</p> <p>LİSANSLI</p>	<p>25 KASIM SALI</p> <p>Baba Zula Babylon –İstanbul</p> <p>LİSANSLI</p>
<p>23 KASIM PAZAR</p> <p>100. Doğum Yılında Akses'i Anma Konseri CRR Konser Salonu</p> <p>LİSANSLI</p>		<p>26 KASIM ÇARŞ.</p> <p>Ahmet Özhan-Hacı Arif Bey CRR Konser Salonu Akbank Oda Orkestrası – Friedrich Lips Caddebostan Kültür Merkezi</p> <p>LİSANSLI</p> <p>LİSANSLI</p>	

28 KASIM CUMA

Bülent Ortaçgil/
Ezginin Günlüğü
Ooze Venu-İzmir

LİSANSSIZ

Serkan Çağrı Rumeli
Band / Dunkelbunt
Ghetto-İstanbul

LİSANSLI

29 KASIM C.TESİ

Sir James – Lady
Jeanne Galway
CRR
Senor Coconut
Featuring Louis
austen
Babylon

LİSANSLI

LİSANSLI

30 KASIM PAZAR

İstanbul Devlet Klasik
Türk Müziği Korusu:
Yahya Kemal
CRR Konser
Salonu

LİSANSLI

05 ARALIK CUMA

Metallica Tribute
Balans Jolly Joker

LİSANSSIZ

03 ARALIK ÇARŞ.

Efes Pilsen Blues Festival
Sivrikaya Tesisleri
Edirne

LİSANSLI

16 ARALIK SALI

Jocelyn B. Smith Zülfü
Livaneli Şarkıları
Söylüyor
İş Sanat Kültür
Merkezi

LİSANSLI

20 ARALIK C.TESİ

Anna Caterina
Antonacci –
Soprano
İş Sanat Kültür
Merkezi

LİSANSLI

Bon Jovi Tribute
Balans Jolly Joker
İstanbul

LİSANSSIZ

22 ARALIK P.TESİ

Bant Sunar: City Star
Nights by Converse
No:14: Wedding
Present
Babylon

LİSANSLI

MESLEK BİRLİKLERİNDEN LİSANS ALMADAN KONSER ORGANİZE ETMEK FİKİR VE SANAT ESERLERİ KANUNUNA AYKIRIDIR. YASA UYARINCA LİSANSSIZ OLARAK KONSER ORGANİZE EDEN KİŞİ VE KURUMLARIN HUKUKİ VE CEZAİ SORUMLULUKLARI DOĞMAKTADIR.

Her fırsatta kullanmak isteyeceksiniz...

FORTIS

İdeal Kart'ınıza World özellikleri eklendi, her fırsatta kullanmak isteyeceğiniz Fortis Worldcard doğdu. Yenilenen kartınızı hem İdeal, hem de World üye iş yerlerinde dilediğiniz gibi kullanın, yüzbinlerce noktada puan kazanın, taksit yaptırın. Kısacası, Fortis Worldcard fırsatlarının keyfini çıkarın.